

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΙΩ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ
πρόην γυμνασιάρχου

5
ΑΥΤ

ΑΘΗΝΑΪΣ

Ἡ
ΘΥΓΑΤΗΡ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

ΛΕΟΝΤΙΟΥ

ἩΤΟΙ

Ἡ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

ΕΥΔΟΚΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Δράμα ἰνδιαφέρον
καὶ διδακτικόν.»
Οἱ Ἑλληνοδίκαι.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

1892

1458

ΥΠΟΧΡΩΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΑΘΗΝΑΙΣ

ΛΕΩΝΤΙΟΥ

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. ΑΧΥΝΟΠΟΥ

1892

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΙΩ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ
πρώην γυμνασιάρχου

ΑΘΗΝΑΪΣ

ἢ

ΘΥΓΑΤΗΡ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

ΛΕΟΝΤΙΟΥ

ΗΤΟΙ

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

ΕΥΔΟΚΙΑ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Δράμα ενδιαφέρον
καὶ διδακτικόν.»
Οἱ Ἑλληνοδίκαι.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

1892

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΑΘΗΝΑΪΣ ἡ κατόπιν βασίλισσα Εὐδοκία.

ΕΥΝΑΠΙΟΣ, θεῖος αὐτῆς.

ΕΛΠΙΝΙΚΗ, φίλη τῆς Ἀθηναίδος, κατοικοῦσα ἐν Βυζαντίῳ.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ, βασιλεὺς.

ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ, ἀδελφὴ τοῦ Θεοδοσίου καὶ αὐγούστα.

ΔΙΑΓΓΕΛΕΥΣ τῆς Πουλχερίας.

ΑΤΤΙΚΟΣ, ἐπίσκοπος.

ΠΑΥΛΙΝΟΣ,

ΚΥΡΟΣ,

φίλοι τοῦ Θεοδοσίου.

ΕΥΝΙΚΗ, μνηστὴ τοῦ Παυλίνου.

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ, γελωτοποιός.

ΑΥΛΙΚΟΙ α', β', γ'.

ΘΕΡΑΠΩΝ τοῦ Παυλίνου.

ΠΡΑΙΤΩΡ.

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ.

ΠΡΕΣΒΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΣΙΑΣ, ἐν οἷς ὁ Α'.

Ἡ σκηνὴ ἐν Βυζαντίῳ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε' αἰῶνος μ. Χριστόν.

Ἡ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΕΥΔΟΚΙΑ

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Δίψος, ἐξ οὗ φαίνεται ἡ παραλία τοῦ Βοσπόρου καὶ ὁ Ἰππόδρομος).

ΕΥΝΑΠΙΟΣ καὶ ΑΘΗΝΑΪΣ

ΑΘΗΝ. Ἐνταῦθα στῆθι, θειέ μου, νὰ ρίψωμεν
ἐπὶ τῶν πέριξ βλέμμα καὶ θαυμάσωμεν
τὴν καλλονὴν τῶν λόφων, οὓς χουσώνει νῦν
δενδρώνων πλήρεις καὶ ἀνακτόρων ἡ Ἥως.
Τῶ ὄντι θέαν τόσον μεγαλοπρεπῆ
δὲν ἔχουν αἱ Ἀθῆναι, ἂν καὶ τὸ κομψὸν
αὐτῶν εἰς τὴν Ἀσίαν δὲν εὐρίσκη τις
Οἴμοι! . . . τῶ ὄντι βλέπω ἢ μὲ ἀπατᾶ
μαγεία τις; . . . ἐκεῖνο . . . ἀπαράλλακτον
τὸ τῆς Παλλάδος ἄγχιμα, τὸ καύχημα
τῆς τέχνης τοῦ Φειδίου! ἴδε πῶς ἐκεῖ
εἰς τὸν χρυσὸν ἐπάνω, τὸν ἐλέφαντα,
τοῦ Φοίβου αἱ ἀκτίνες παίζουσι κ' ἐκθαμβοῦν
τὸν ὀφθαλμόν! ὦ! ποῖον νῦν αἰσθάνομαι
ἄρρητον ἄλγος, ὅταν εἰς τὴν μνήμην μου
ἔρχετ' ἡ ὥρα, καθ' ἣν χεῖρες βάνουσι
ἀπὸ τοῦ ἐδωλίου τὸ ἀπέσπασαν,
ἐνθα ὀκτῶ αἰῶνας ἐπροστάτευε
τὴν πόλιν, ὅπως μυκτηρίζωσιν αὐτὸ
λατρείας ἄλλης ὀπαδοὶ θρησκομονεῖς!

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΥΝΑΠ. "Ω! ναί, τὸ ἐνθυμοῦμαι, ὅτ' εἰς τὴν πομπὴν
τὴν τῶν Παναθηναίων τὸ ἐνέδυσαν
πεντήκοντα παρθένοι πέπλον ποικιλτόν,
καὶ σὺ τρεῖς νύκτας ἄγρυπνος ἀπέμεινες,
ὅπως κεντήσης τὴν εἰκόνα τῆς Γοργοῦς.
Πλὴν τῶρα, φεῦ! ὁποίας μέλλουν κατ' αὐτοῦ
νὰ λέγουν βλασφημίας! ΑΘΗΝ. Τὸ τρομάζουσι,
μοὶ λέγουν, ὅταν βλέπουν εἰς τὸ στήθος του
τοὺς ὄφεις τῆς Μεδοῦσης. ΕΥΝΑΠ. Τόσον θλιβερὰς
ἄφησε, τέκνον, σκέψεις· ἄς κυττάξωμεν,
τίς θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ πρὸς τὰνάκτορον,
τὴν ἀδικίαν ὅπως τοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ
ἐπανορθώσῃ ἀναξ φιλοδίκαιος.
'Αλλ' ἄκουσον· τὴν ὥραν εἶδες ὅτ' ἐγὼ
ιδιαιτέρως μ' ἀνθρώπον ὠμίλησα,
καλῶς ἐνδεδυμένον; οὗτος μ' ἔλεγεν
εἰς τὴν αὐγούσταν μάλλον ὅτι θαῦρωμεν
καρδίαν συμπαθοῦσαν πρὸς τοὺς δυστυχεῖς.

(Προβαίνει ἡ Ἑλπινίκη).

ΑΘΗΝ. Κ' εἰς ταύτην θάχω θάρρος νὰμιλήσω γῶ; . . .
ἀλλὰ τίς εἶνε αὕτη; ἀσκαρδαμυκτεῖ
μὲ βλέπει κ' ὑποθέτω ὅτι πρόσωπον
μ' εἶνε γνωστόν... τῷ ὄντι πρὸ πολλῶν ἐτῶν. . .
πλὴν πάλιν, ΕΛΠ. Ξένη! ποία; μήπως σοφιστοῦ. . .
ΑΘΗΝ. Τοῦ Λεοντίου κόρη, ΕΛΠ. Ἡ Ἀθηναίς; . . .
ΑΘΗΝ. Αὐτὴ ἐκείνη· σὺ! ἡ Ἑλπινίκη μὴ. . .
ΕΛΠ. Ἡ Ἑλπινίκη τοῦ Τιμάρχου ἐγγονή.
ΑΘΗΝ. Θυγάτηρ τῆς Τιμάνδρας ἐκ τοῦ Πειραιῶς;
"Ω! ποία τρισευδαίμων ὥρα, φίλη μου.

ΕΛΠ. Καὶ δι' ἐμέ ὡσαύτως προσφιλὴς στιγμῇ,
καθ' ἣν σέ βλέπω εἰς τοῦ Βύζαντος τὴν γῆν.
Πλὴν λέγε μοι, πῶς ἤλθες; ποῖος ἀγαθὸς
ἔδω σέ φέρει δαίμων; **ΑΘΗΝ.** Ἔστω αἰωνὸς
ὁ λόγος οὗτος, φίλη. **ΕΛΠ.** Ναί, φιλιτάτη μου.
Πλὴν λέγε μοι, οἱ φίλοι πῶς διάγουσιν
ἔχει τὸν βίον; εἶνε πάντοτ' ἀφελεῖς;
εἰς τὰς εὐθύμους πανηγύρεις τρέχουσι
ἀρχαίου νὰ θαυμάσουν δράμα ποιητοῦ,
τὰς χεῖράς των νὰ δώσουν εἰς χορὸν παιδρὸν;

ΑΘΗΝ. Ἄχ! φίλη, ναί, μᾶς μένει μία σήμερον
παρηγορία μόνη, μὲ τοὺς ποιητὰς
καὶ φιλοσόφους οἴκοι νὰ σχολούμεθα.

Ἡ μήπως δὲν εἰξεύρεις ὅτι καὶ αὐτὸ
τάγαλμα τῆς Παλλάδος ἔφεραν ἐδῶ;

καθ' ἣν δὴ ἡμέραν ποῖν τελούντες ἐορτὴν
τὸν ποικιλτὸν χιτῶνα ἐνεδύομεν

τὴν Ἀθηναῶν, νῦν θλιψὴν μόναν ἔχομεν·
οὐδ' ἐπιτρέπουν εἰς τὰ Διονύσια

ἀρχαίας τραγωδίας νὰ θαυμάζωμεν.

Ἄλλ' Ἐλπινίκη! ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ, θαρρῶ,

σημεῖον φέρεις ἐκδηλοῦν, ὅτι καὶ σὺ

χριστιανὴ καλεῖσαι... δὲν μετανοεῖς;

ΕΛΠ. Μᾶλλον καυχῶμαι δι' αὐτό, Ἀθηναίς.

ΑΘΗΝ. Ἀλλὰ τὸν βίον τοῦτον τὸν εἰς προσευχὰς
ἀδιακόπους, καῖπως λίαν σκυθρωπὸν

πῶς ὑποφέρεις; **ΕΥΝΑΠ.** ὦ Ἀθηναίς, καὶ σὺ,

ἂν ἤθελες μὲ πόθον τὰ μυστήρια

νὰ μυηθῆς. . . **ΑΘΗΝ.** Μὴ λέγῃς ταῦτα, φίλη μου,

τὸν Ὅμηρον νάφῃσω καὶ τὸν Πλάτωνα,
εἰς Ἰουδαίων ὄπως μύθους ἀθυμῶ!

ΕΛΠ. Τοὺς Ἰουδαίους ὄχι, τὰ συνθήματα
ἡμῶν ἐὰν ἀκούσης . . . ΑΘΗΝ. Τὰ διωκτικὰ
τῶν φιλοσόφων λέγεις καὶ καλλιτεχνῶν;

ΕΛΠ. Ἄχ! φίλη μου, τί βλέπεις μόνον τοὺς σκληροὺς
τῶν μοναρχούντων νόμους; ἄκουσον ἐμέ·
νομίζεις ὅτι ὁ Θεὸς ἐπιθυμεῖ

σαρκῶν κ' αἱμάτων θύματα; ΑΘΗΝ. Ψυχὴν ἀγνὴν
τὸ θεῖον μᾶλλον θέλει. ΕΛΠ. Πάντων τῶν θνητῶν
ἐγκάρδιον ἀγάπην. ΑΘΗΝ. Λέγετε δὲ σεῖς

τοιοῦτον ὅτι θρήσκειμα λατρεύετε;

τότε πρὸς τί τοσοῦτον κατατρέχετε
τοὺς ἀλλοδόξους, ἢ μὴ δὲν ἠκούσαμεν

τὴν Πατρίαν ὅτι τὴν φιλόσοφον
ὡς κύνας λυσσαλέας καταπαράξαν

οἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ῥάστα φέροντες;

ΕΛΠ. Ἄ! σ' ἔχουσι ποτὲ τὴν δηλητήριον

ἀν ὁμῶς εἰς τὸν οἶκον ἔλθης τὸν ἐμόν,

κ' ἴδῃς μὲ τί ἀγάπην φέρετ' εἰς ἐμέ

ὁ σύζυγός μου, ποίαν πατρικὴν στοργὴν

πρὸς ἅπαντας δεικνύει κ' ἰλαρότητα,

θὰ εἶπῃς τῆς καρδίας νέον θρήσκειμα

ἢ πίστις εἶν' εἰς τὸν Χριστόν. ΕΥΝΑΠ. Ἀθηναίς!

εἶδες ὅποῖος ἀετὸς ἐπέταξεν

ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν σου κ' εἰς τὰ δεξιὰ

τὴν πτῆσιν αἴφνης στρέψας πρὸς τὸν ἥλιον

τὰς πτέρυγας του ἄπλωσεν, ὥσει σκιὰν

θέλων εἰς σὲ νὰ κάμῃ; νάτος! νά! ΑΘΗΝ. Θεοί!

σημεῖον εἶνε τοῦτο ἀναμφίβολον.

ΕΥΝΑΠ. Σημεῖον ὅτι μέλλει ἡ Ἀθηναίς
ἐν Βυζαντίῳ μέγιστον ἀξίωμα
νὰ λάβῃ· προαγγέλλει τοῦτ' ὁ βασιλεὺς
ὁ τῶν πτηνῶν ὠραία συναπάντησις
ἦτον ἡ τῆς γλυκείας ταύτης φίλης σου·
αὐτῆς τὰ ἔχνη ἀκολούθησον· ἐμοῦ
δὲν ἔχεις πλέον χρεῖαν· χαῖρε, προσφιλῆς
τοῦ Λεοντίου κόρη!

(Φεύγει.)

ΕΛΠ. Πόσον ἀγαθὸς

ὁ γέρον οὗτος εἶνε! **ΑΘΗΝ.** Προσφιλέστατος
πατρώθεν θετός. **ΕΛΠ.** Ἀλλὰ λέγε, φίλη μου,
πρὸς τί ἐνταῦθα ἦλθες; λέγε, χρήσιμος
ἴσως σοῦ γείνω· εἰς τὰνάκτορον πολλήν
τιμὴν ὁ σύζυγός μου ἔχει· κ' εὐνοίαν.

ΑΘΗΝ. Ἄχ! Ἐλπινίκη, δὲν ἠξέουρες πρὸς ἐμὲ
πῶς ὁ πατὴρ ἐφέρθη, πῶς οἱ ἀδελφοί!

ΕΛΠ. Τί λέγεις; σὲ ἠγάπα μᾶλλον τῶν λοιπῶν
τέκνων του, κ' ἐνθυμοῦμι πῶς ἐφρόντιζε
νὰ σ' εὖρη διδασκάλους τῆς γραμματικῆς
καὶ μουσικῆς ἀρίστους. **ΑΘΗΝ.** Τίς ἀρνεῖτ' αὐτό;
καμμία κόρη τὴν ἀνατροφὴν ἐμοῦ
δὲν ἔλαθε· καὶ ὁμως ὅτ' ἀπέθανεν,
ἡ διαθήκη πᾶσαν τὴν τε κινητὴν
κι' ἀκίνητον περιουσίαν ἄφινεν
εἰς τοὺς υἱοὺς του· εἰς ἐμὲ νομίσματα
χρυσᾶ εἶχεν ἀφήσει μόνον ἑκατόν.

ΕΛΠ. Ἀθηναίς, τί λέγεις; ὡς τρισχίλια

τὰ κτήματά του ἔλεγον πῶς ἤξιζον.

ΑΘΗΝ. Δὲν λέγεις μᾶλλον ὡς δεκάκις χίλις ;
ἄλλ' ἔλεγε, « τσαῦτα προτερήματα
ἔχ' ἢ θυγάτηρ ἢ ἐμή, ὥστ' ἀσφαλῆς
ἢ τύχη της θὰ εἶνε· ἐνῶ τῆρρενα,
προόδους ἐλαχίστας ἐπιδείξαντα,
κηρημάτων ἔχουν χρεῖαν, ὅπως ζήσωσι. »

ΕΛΠ. Τί ἰδιοτροπίαι ! πλὴν ἢ ἄδικος
αὕτη θὰ πέση διαθήκη βέβαια.

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως ἀγαθὴ
τοσοῦτον εἶνε, ὥστε δισταγμοὺς ἐγὼ
οὐδόλως ἔχω, θὰ γενῆ προστάτης σου

ΑΘΗΝ. Ἄν τοῦτο κατορθώσω, τὸ μερίδιον
ἶσον νὰ λάβω .. ΕΛΠ. Ὑπερ τὰ τρισχίλια
χρυσᾶ θὰ ἔχης, φίλη μου, νομισμάτων
καὶ τότε ἔδω νὰ μείνης, σύζυγον ναύρης
εἰς τὰς Ἀθήνας τῶρα πλέον μαρξσμός
ἐπῆλθεν, ἤδη θάλλει τὸ Βυζάντιον·
ὅποια βλέπεις ἔκτισαν ἀνάκτορα,
τί θηριομαχίαι, ἵπποδρόμια !

ΑΘΗΝ. Ἄ ! θηριομαχίαι· δὲν μ' ἀρέσκουσι·
εἰς τὰς Ἀθήνας μᾶλλον τὸν φιλόσοφον
νὰ διαγάγω βίον, ὅπως πρὶν, ποθῶ.

ΕΛΠ. Τώρα φιλοσοφίαν ἀσθενῆς γυνή !
ῶραϊον ὅταν εὖρης σύζυγον, θᾶπῆς
« καὶ νὰ πολαύσω θέλω θελκτικὴν ζωὴν »
ὄχι κλεισμένη νὰ πομένης μόνη σου
ἀδιακόπως πρὸς βιβλία κύπτουσα !
Ἄλλὰ κατόπιν ταῦτα θέλομεν σκεφθῆ·

πρὸς τὸ πικρὸν νὰ ἴδῃς πρέπει παρευθὺς
τὴν ἄνασσαν . . . νομίζω... ναί, κατάλληλος
αὐτὴ ἡ ὥρα εἶνε· θὰ τὴν εὐρωμεν
εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν, κι' ἀρόρασιν
ἐλπίζω νὰ μᾶς δώσῃ· θαύχαριστηθῆ
πολὺ ὅταν σὲ ἴδῃ· δὲν εἰξεύρω τί
μοῦ λέγει αὕτη ἡ ὠραία σου μορφή,
οἱ λόγοι σου, ὁ τρόπος καὶ ἡ στάσις σου,
θέλουν τὴν γοητεύσῃ· εὐεργετικὴ
εἰς πάσας εἶνε, ἀγαπᾷ τὰ γράμματα,
κ' ἔσως θὰ σὲ κορπήσῃ πρὸς ἐπίδειξιν,
πεπαιδευμένως δι' νέας ἐκτιμᾷ.
Μὲ θάρρος μόνον νὰ μιλήσῃς αὐτῆς,
μηδὲν δειλιάσῃς· εἰς τὸ κάλλος σου
πολὺ θέλει προσθέσῃ τὸν τρόπον ἀνδρικός.

(Ἐξέχονται).

ΣΚΗΝΗ Β'

(Ἀΐθουσα τοῦ Ἀνακτόρου Ἡ ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ κάθηται ἐπὶ θρόνονα
χρυσοῦ, περὶ αὐτὴν δ' ἵστανται οἱ πρέσβεις τῆς Περσίας.)

ΠΟΥΛ. Μάλιστα, πρέσβεις τῆς Περσίας, εἶπατε
τοιοῦτον λόγον εἰς τὸν Κύριον ὑμῶν·
ὁ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ οὐδαμῶς
θέλει δεχθῆ συνθήκην, ἂν τὸ μέγιστον
τῆς Ἀρμενίας μέρος δὲν μᾶς δώσετε.
Πλὴν τούτου δὲ θὰ κάμετ' ὄρκον μέγιστον,
δι' δὲν θέλετ' ἐνοχλῆ τοὺς γείτονας
μὲ ληστρικός ἐπιδρομὰς ἢ ἄλλως πως.
⓪ Α'. ΠΡΕΣ. Αὐγούστη τῶν Ῥωμαίων τόσον σεβοστή,
ἀφοῦ τῶν ὄπλων οὕτως ἀπεφάσιον

ἡ τύχη, πρέπει μέρος νάποχωρισθῆ
τῆς Ἀρμενίας ἐκ τοῦ κράτους τῶν Περσῶν·
ἀλλὰ πῶς εἶνε δυνατὸν ἐγγύησιν
περὶ ληστῶν νά δώσῃ τις ; ΠΟΥΛ. Ὑπάγετε !
ἀφοῦ νά δαμασθῶσιν ὑφ' ὑμῶν λησταί
νομίζετε δὲν εἶνε δυνατόν, ἡμεῖς
ἐκεῖτε πάλιν λεγεῶνας πέμπομεν,
μ' αἱματωμένην λόγχην τοὺς δαμάζομεν.

Ο Α΄. ΠΡΕΣ. Τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων ἀδελφῆ
δὲν ἔχομεν τοιαύτην προσταγὴν ἡμεῖς
νάπέλωμεν ἐντεῦθεν ὅπως ἀπρακτοί.

ΠΟΥΛ. Ὅταν ὁ μέγας βασιλεὺς, ὡς λέγετε,
δὲν ἔχῃ τόσην δύναμιν, ὑπέρτερος
νά εἶνε τῶν κακούργων, πῶς θά ἔχωσιν

οἱ Πέρσαι καὶ Ῥωμαῖοι σχέσεις φιλικὰς ;
Ο Α΄. ΠΡΕΣ. Ἴσως, τὸς ὁρῶνται νὰ κέρωσιν
ἀκοντισταὶ τοὺς φύλους νά διώξωσι.

ΠΟΥΛ. Ἄνευ τοῦ αἵσως, ἂν δ' ὑμεῖς νομίζετε
ὅτ' εἰς μονάρχην εἶνε ἀξιοπρεπὲς
μὲ δισταγμοὺς συνθήκας νά ὁμολογῆ,
ὅμως οἱ τοῦ δικαίου θεμελιωταί
κιβδήλους λόγους ἀποστρέφονται· λοιπὸν
ἢ μέγαν ὄρκον κάμετε ἢ φύγετε·
τὴν νέαν Ῥώμην θίσομεν ἡμεῖς.

Ο Α΄. ΠΡΕΣ. Ὡ σεβαστὴ αὐγούστα, ὅπως εἶπατε
ἄς γείνη· μέγαν ὄρκον κάμνομεν εὐθύς.

ΠΟΥΛ. Προσμένετε με τότε εἰς τὸν θάλαμον,
ὅστις πλησίον κεῖται εἰς τὰ δεξιὰ.

(Οἱ Πρέσβεις ἐξέρχονται.)

ΠΟΥΛ. Βεβαίως οὕτω τῆς Περσίας τὴν ὄφρυν
νὰ ρίψωμεν με' λόγους ἔπρεπ' αὐστηρούς·
ὡς μὴ νομίζῃ ὅτι τὸν φοβούμεθα,
διότι μέγαν βασιλέα τὸν καλοῦν·
τὴν τέχνην τῶν Ῥωμαίων τὴν πολεμικὴν
οἱ βάρβαροι δὲν ἔχουν.

(Εἰσέρχεται ὁ Χρυσάφιος.)

Πῶς, Χρυσάφιε;

ὁ βασιλεὺς ἀκόμη δὲν ἐξύπνησεν;

ΧΡΥΣ. Πῶς; ἔτοιμάζει τὴν φαρέτραν· τάχιστα
εἰς θήραν κάπρων θὰ ἐξέλθῃ σήμερον.

ΠΟΥΛ. Ἄλλὰ τὴν προσευχὴν τοῦ ἔκαμε;

ΧΡΥΣΑΦΙΟΣ Καὶ τρεῖς

ἀκόμη μετανοίας, ὡς τῶ λόγατε.

ΠΟΥΛ. Ἐχει καλῶς τὸ πρῶτον πάγμα βέβαια
εἰς τὸν μονάρχην εἶνε ἡ εὐλάβεια.

Καὶ τί θὰ φάγῃ σήμερον παρήγγελος;

ΧΡΥΣ. Δὲν ξέρω, πλὴν νομίζω πῶς . . . ὀψάρια..

ΠΟΥΛ. Ὅψάρια θὰ φάγῃ ἀναξ' εὐσεβῆς

εἰς τὴν νηστείαν τοῦ Αὐγούστου! τάχιστα

εἰς τοὺς Ἐβραίους ταῦτα νὰ μοιράσωσι!

Χρυσάφιε! τοιαύτην ἐὰν εἶδῃσιν

ἄλλην φορὰν μοῦ φέρῃς, εἰς τ' ἀνάκτορον

δὲν μένεις πλέον, τοῦτο γίνωσκε καλῶς·

ἡ προσταγὴ μου σπεῦσον νὰ ἐκτελεσθῇ.

ΧΡΥΣ. Λόγον μικρὸν νὰ εἶπω πρὶν θὰ δυνηθῶ;

ΠΟΥΛ. Τί θέλεις εἶπη; ἤδη ἐξωμάλυνα

ἐγὼ τὰ τῆς Περσίας πράγματα καλῶς.

ΧΡΥΣ. ὦ σεβαστὴ αὐγούστα! εἰς τὸ θρήσκευμα,

πιστεύω, πρέπει πρώτον νὰ προσέχωμεν.

ΠΟΥΛ. Τίς περὶ τούτου ἀμφιβόλλει; λέγε μου,
ὁ πατριάρχῃ, τί φρονεῖ Νεστόριος.

ΧΡΥΣ. Περὶ ἐκείνου καὶτι ἤθελον νὰ πῶ,
διότι λέγουν ὅτ' εἰς τὴν δυσμένειαν...

ΠΟΥΛ. Νὰ τὸν ὑπερασπίσῃς μήπως θέλεις σύ;

ΧΡΥΣ. Ἐγώ; τὰς προσταγὰς σας μόνον ἐκτελεῶ...
ὁ βασιλεὺς νομίζει... ΠΟΥΛ. Τί; ὁ βασιλεὺς

περὶ τοιαῦτα θάσχολληται πράγματα;
ἐκεῖνος νὰ κυττάζῃ τὸ κυνήγιον
καὶ τὴν ζωγραφικὴν του, νὰ μὴ μεριμνᾷ
τί λέγουν θεολόγοι ματαιόσχολοι.

Ἄκουε ἐκεῖ! καὶ θέλει νὰ αἰσῆ μετ' αὐτοῦ
τὴν Θεοτόκον μὴ παρθένον λαιδορῶν,

τοῦ δὲ Χριστοῦ τὸ σῶμα λέγων γήινον;

Ἡ μήτηρ ὅταν τοῦ Χριστοῦ τὸ ὑψηλὸν
καὶ οὐράνιον δὲν ἔχη, πᾶν ἰδανικὸν

ἐκ τῆς θρησκείας λείψῃ, ποῖον ἔξαρσιν
ἡμῶν θὰ ἔχη ἡ ψυχὴ πρὸς οὐρανοὺς;

ἐντὸς τοῦ βάθους τῆς καρδίας ἐγκειται
πρὸς τᾶνω πόθος, τοῦτον δὲ καλλιεργῶν

ἐξευγενίζει τὸν λαὸν ὁ ἐννοῶν
πῶς τοῦτον πρέπει νὰ διδάσκη· λίαν δὲ

σχολάζων εἰς τοιαῦτα ὁ Νεστόριος,
μὲ τὴν ψυχράν του σκέψιν τὰ ποιητικὰ

κρημνίζων, ποῖον ἔγκλημα δὲν σκέπτεται
θὰ διαπράξῃ πᾶσαν αἴρων ποίησιν

ἐκ τοῦ λαοῦ; Τί εἶπεν ἐλησημόνησεν,
ὅτε τοῦ πατριάρχου τὸ ἀξίωμα

μ' εὐγνωμοσύνην παρ' ἡμῶν ἐδέχεται;
δὲν εἶπε, ἀδός μοι καθαρὰν αἰρετικῶν
τὴν γῆν, ὦ βασιλεῦ, καὶ θὰ σοῦ δώσω ἄγω
τὸν οὐρανόν; ναί, ῥῖψε τοὺς αἰρετικούς
κ' ἐγὼ τοὺς Πέρσας καταστρέφω μετὰ σοῦ!»

Τοιαῦτα εἶπε τότε, νῦν δὲ μάχεται
αἰρετικὸς νὰ γείνη, καὶ τὰ δόγματα
τοῦ Χρυσοστόμου, Βασιλείου καὶ λοιπῶν
πατέρων νὰ κυρώσῃ· ὄχι βέβαια!

εἰπέ του, ὡς ὁ Κάϊν θέλει πρότερον
φυγὰς πλανᾶσθαι, ὡς ποτὲ μινόμενος
ὁ Ναβουχοδονόσορ εἰς ἐρημικὰ
θὰ διατρίβῃ δάση, ἔχων ὡς τροφήν
τὸ χῶμα καὶ τὰ χόρτα, πρὶν τὴν θρόνον

τῆς ἐκκλησίας συνταράξῃ πλήρως.
ΧΡΥΣ. Αἰρετικὸς ἐκείνος; οὐδ' ἐπέβη αὐτό.

ΠΟΥΛ. Σιώπα, μὴ κρημνίσω πάραυτα καὶ σέ . . .
Χρυσάφιος (τρέμων).

Δὲν ἐννοῶ . . . ἐν θέλω. ΠΟΥΛ. Θέλε δ,τι ἄγω,
καὶ τότε θᾶσαι μέγας ὄπως εἶμαι ἄγω·
θὰ πέσης ἄλλως, τοῦτο γίνωσκε καλῶς·
ἡ Πουλχερία ἢ αὐγούστ' ἀντίρρησιν
παρ' ἄλλων, ὄχι, παντελῶς δὲν δέχεται.

ΧΡΥΣ. Λοιπὸν; ΠΟΥΛ. Λοιπὸν ταχέως ὑπάγε κ' εἰπέ·
Νεστόριε! τοιαῦτα λέγ' ἡ ἀδελφὴ
τοῦ βασιλέως, μὴ νομίσης μ' εὐτελεῖς
θωπείας κολακεύων τὸν μονάρχην σου
ὅτι θὰ χύσης κρύφα δηλητήριον.
Σύνοδος θέλει συγκληθῆ κι' ἀνάθεμα

ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου πίπτει φοβερόν,
ἀν ἐπιμείνης εἰς τοιαύτην ἀρεσιν.

(Ὁ Χρυτάφιος προσκυνεῖ καὶ φεύγει).

ΠΟΥΛ. Δὲν εἶδες! πατριάρχης ὅταν ἐγὼ ζῶ
τὴν Θεοτόκον μὴ παρθένον νὰ καλῆ!
ὅταν ἐγὼ καὶ δύο ἔτι ἀδελφαὶ
τὴν παρθενίαν ἔχωμεν ὡς καύχημα!
θὰ μάθουν ὁμῶς πρότερον νὰ φεύγωσι,
προτοῦ τοιαῦτα λέγωσι σατανικά. . .
Ἄλλὰ δὲν πταίουν οὗτοι· ἐν μειδίαμα
τοῦ ἀδελφοῦ μου, εὐνοιά της ἀφελῆς
θρασεῖς ἐκείνους καθιστᾷ τὴν χαλινὸν
τοῦ βσιλέως πρέπει νὰ ἐλύσω ἴγῳ.
Πρωτότοκος θυγάτηρ, ἔχουσα πολὺ
παιδείαν ἀνωτέρην, ὑπὸ τοῦ παιδὸς
νὰ ἐπιτρέπω θάναγκάζωμ' ἄτοπα;
ἐκεῖνος ἄχρι τοῦδε ἔκαμνε καλὰ
εἰς τὴν καλλιγραφίαν καὶ τὰ τόξα του
μὲ πόθον νὰ σχολῆται· τὰ πολιτικὰ
καὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας εἶν' ὑπόθεσις
τῆς ὑψηλὸν ἐχούσης πνεῦμα ἐκ Θεοῦ.
Ἄλλὰ . . . καλῶς ἐσκέφθην, ὅσον ἄγαμος
θὰ εἶνε, θέλει στρέψη πάντοτε τὸν νοῦν
περὶ τινὰ σπουδαῖα· πρέπει σύζυγον
ῥαίαν νὰ τῷ εὔρω· θέλει λησμονῆ
εἰς ὑμεναίου ἐντροφήσας θέλγητρα
τοιαύτας ἀσχολίας.

(Εἰσέρχεται Διαγγελεύς).

Τὴν διαταγὴν

τοῦ ἀρχαιονοχοῦ θέλ' ἢ σύζυγος
ᾧπως εἰσέλθη. ΠΟΥΛ. Νᾶλθη.

(Ὁ Διαγγελεύς ἐξέρχεται).

Μὲ εὐχαριστεῖ,

διότι πάντοτ' εἶνε ζωηρά, παιδρά.

ἄθυμον δὲ τὰ πρὶν λεχθέντα μ' ἔκαμον.

(Εἰσέρχεται ἡ Ἐλπινίκη μετὰ τῆς Ἀθηναΐδος).

ΠΟΥΛ. Καλῶς τὴν Ἐλπινίκτην! ἤλθες ἀληθῶς

εἰς ὄραν ἀρμοδίαν ἤμην ἄθυμος

ἐκ τῶν ἀσχολιῶν μου. ΕΛΠ. Νὰ φριδρύνω γῶ,

ὦ σεβαστὴ ἀγούστα, τὴν Κυρίαν μου

ἤλθον μὲ κόρην Ἀθηναίαν εὐγενῆ.

ΠΟΥΛ. Ὠραῖα! καὶ μ' ἀρέσουν αἱ νεάνιδες

τῶν Ἀθηνῶν παραπολύ. ΕΛΠ. Ἀθηναίς,

σπεύσαν νὰ προσκυνήτης τὴν κυρίαρχον

τοῦ κράτους τῶν Ῥωμαίων.

(Ἡ Ἀθηναΐς κλίνει ὀλίγον τὴν κεφαλὴν).

ΠΟΥΛ. Ἀλλὰ σήμερον

νὰ λέγης μᾶλλον τῶν Ἑλλήνων μὴ ἐδῶ

δὲν ὀμιλοῦμεν γλῶσσαν τὴν Ἑλληνικήν;

Ἄχ! ἐὰν ἦτο δυνατὸν τὴν καθαράν

νὰ ὀμιλῶσι πάντες, τὴν τῶν Ἀθηνῶν! . .

Δὲν εἶνε τοῦτο ἀληθές, νεᾶνίς μου,

τοῦ Πλάτωνος τὴν γλῶσσαν ὅτι ὀμιλοῦν

καὶ σήμερον ἀκόμ' οἱ συμπολιταί σου;

ΑΘΗΝ. Εἰς τὰς σχολὰς τῶν φιλοσόφων πάντοτε

τοῦ Πλάτωνος τὴν θεῖαν γλῶσσαν ὀμιλοῦν.

ΠΟΥΛ. Ἴδὲ μὲ ποῖον εἰς τὰς παρελάς γλυκὺ

ἐρύθυμα τὸν λόγον εἶπε τὸν σεμνόν!

᾽Ω Ἐλπινίκη! ποῖον μ' ἔχεις θησαυρὸν
ἀπροσδοκῆτως φέρη μέγαν σήμερον.

Ποίας οικογενείας εἶνε; βέβαια
πολλὴν σπουδὴν θὰ ἔχη. ΕΛΠ. Εἶνε σοφιστοῦ
θυγάτηρ. ΠΟΥΛ. Τίνος; τῶνομά του λέγε μου.

ΕΛΠ. Τοῦ Λεοντίου. ΠΟΥΛ. Ὅν ἐδιορίσαμεν
πρὸ πέντ' ἐτῶν τὸν πρῶτον τῶν σοφιστικῶν
ἐκεῖ νὰ ἔχη θρόνων. ΕΛΠ. Ναί, Κυρία μου,
ἀλλ' ὄρφανὴ νῦν εἶνε, κι' ὁ πατὴρ αὐτῆς
οὐδὲν ὡς προῖκα τῇ κατέλιπε. ΠΟΥΛ. Πλὴν πῶς
ἐκεῖνος ἦτον, ὡς μοῦ λέγουν, εὐπορος.

ΑΘΗΝ. ᾽Ω σεβαστὴ αὐγούστα, ἰδ'! ἀντίγραφον
τῆς διαθήκης ἔχω ἀναγιώσαστε
ἐνθα ποιεῖται λόγον καὶ περὶ ἐμοῦ.

ΠΟΥΛΑΧΕΡΙΑ (ἀναγινώσκουσα)
«Εἰς δὲ τὴν μόνην κόρην μου τοῖσιματά
ἀφίνω μόνον ἑκατόν, καὶ βέβαιος
εἶμαι πῶς θέλει τύχην εὐρὴν ἐπίζηλον·
τοσοῦτον κάλλος ἔχει κ' εἰς τὴν μουσικὴν
καὶ τὴν φιλοσοφίαν τόσην πρόοδον
ἐπέδειξεν, ὁποῖαν τῶν ἀνδρῶν οὐδεὶς.»

ΠΟΥΛ. Ἄλλ' εἶνε τοῦτο, Ἐλπινίκη, δυνατὸν
τὴν σήμερον ἢ πόλις ἢ πρωτεύουσά
εἰς τῶν γραμμάτων τὴν σπουδὴν ὡς πάντοτε
εἶν' αἰ' Ἀθηναί, κ' εἶνε λέγεις πιστευτὸν
ὅτι τὴν κόρην ταύτην δὲν ὑπερτερεῖ
εἰς τὴν φιλοσοφίαν ἄλλος; ΕΛΠ. Κύτταζε,
αὐγούστα μου, τὸ κάλλος τῆς νεάνιδος!
ὅτ' ἤμην ἐν Ἀθήναις συμμαθήτρια

ώραία τόσον ἄλλη δὲν ἐλέγετο,
οὐδὲ τοσοῦτον προοδεύουσα. ΠΟΥΛ. Λοιπὸν
ὅπως τὸ κάλλος ἔχει, ἔχει τὴν ψυχὴν
μὲ σπάνια τῶ ὄντι προτερήματα.

᾿Ω ! τότε δὲν σ' ἀφίνω βέβηκικ ἐγὼ
ἐκ τῆς αὐλῆς νάναχωρήσης τάχιστα.

ΕΛΠ. ᾿Αθηναίς, νὰ μείνης ἀληθῶς ἐδῶ,
τοῦ βασιλέως τὸ προσταττ' ἢ ἀδελφή.

ΠΟΥΛ. ᾿Εγὼ δὲν τὸ προσταττω, τὸ προσταττουσι
τὰ προτερήματά της· ναί, μοῦ φαίνεται
ὅτι τὴν κόρην ταύτην ἂν πλησίον μου
ἔχω, θὰ ἔχω βίλαμον γλυκύτητα,

παρηγορίαν εἰς μερίμνας συνεχεῖς.

Εἶπέ μου, κόρη, ἀληθῶς τὸν Πλάτωνα

ἀναγκινώσκεις ἐνταυρῆς εἰς τὴν σπυρῆν

τοῦ Σοφοκλέους γλώσσαν καὶ μεταφράσεις

εἰς τοῦ Πινδάρου ἀνυψοῦσαι τὴν στροφάς ;

ΑΘΗΝ. Τὸν Πλάτωνα πρὸ πάντων ὁ ἐμὸς πατήρ
νάνακινώσκω μὲ προέτρεπε συχνά.

Κόσμος ἐκεῖ πρὸ ὀφθαλμῶν ἰδανικῶς

παρίσταται τὸ κάλλος τὸ τῆς ἀρετῆς

τοσοῦτον ἀναπτύσσων τελειότητα,

ὥστ' ἐμποιεῖ δεινὸν εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν

ἀγάπην πρὸς τὸ θεῖον. ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως οἱ πολλοί,

φιλτάτη μου, τὸν κόσμον τοῦτον δὲν νοοῦν.

ΑΘΗΝ. Πῶς οἱ πολλοί, παιδείας ὅλως ἄγευστοι,

ιδέας τόσον θὰ νοήσουν ὑψηλάς ;

ὑπάρχει τέχνη προσιτὸν κ' εἰς τοὺς κοινούς

ἀνθρώπους καθιστῶσα πᾶν τὸ ὑψηλόν.

ΠΟΥΛ. Γινώσκεις σὺ τοιαύτην τέχνην, κόρη μου ;

ΑΘΗΝ. Ἐκείνην ἣτις ἁρμονίαν σύνθημα

ἔχει, τοὺς τόνους συνενοῦσα τοὺς γλυκεῖς.

ΠΟΥΛ. Τὴν μουσικὴν θὰ μ' εἶπης ; ΑΘΗΝ. Ναί, τὴν

ἣτις τὸν κόσμον ὄντως εὐκοσμον ποιεῖ. [μουσικὴν

Ἐναρμονίως ψάλλει εἰς τὴν κορυφὴν

τῶν δένδρων κεκρυμμένη ἀηδῶν τερπνὴ,

ἀλλὰ κ' ἑναρμονίως τὴν ὁδὸν αὐτοῦ

ὁ ἥλιος βαδίζει, οὐδ' ἐβράδυνε

ποτὲ λεπτὸν τῆς ὥρας ἐκ τῆς τακτικῆς

πορείας ἢ Σελήνη. ΠΟΥΛ. Ἄλλὰ τοῦ Θεοῦ

δὲν εἶνε ταῦτα ἔργα ; ΑΘΗΝ. Τίς ἀρνεῖτ' αὐτό ;

ΠΟΥΛ. Κι' ὁμως . . . εἶπε μοι, Ἐλπινίην, τὸν Θεὸν

τὸν ἀληθῆ γινώσκει ; ΑΘΗΝ. Εἶνε . . . ἔθνικῆ.

ΠΟΥΛ. Οἴμοι ! τί κρίμα λέγει, λέγε κόρη μου,

διδότι δὲν εἰσεύρω τίς θεῖα φωνή

μοῦ λέγει, ἀπὸ σοῦ δὲν πρέπει νὰ ποστῶ,

εἰπέ μοι δὲν πιστεύει ξόανα θεοῦς

τὸ πλῆθος ; ΑΘΗΝ. Ναί, τὸ πλῆθος, ἀλλ' ἡμεῖς καλῶς

γινώσκομεν ιδέας πῶς λατρεύομεν

καὶ πνεύματτα. ΠΟΥΛ. Καὶ ποίαν σὺ θεότητα

ἐλάτρευσας ὡς τώρα... μὴ .. ΑΘΗΝ. Τὴν Ἄρτεμιν

τὴν σώφρονα παρθένον, τὰς παρθενικὰς

ὡσαύτως Μούσας. ΠΟΥΛ. Χαίρω, καὶ τὰ χεῖλη σου

μὲ χάριν τοῦτο οὐρανίαν ἐκδηλοῦν.

Πλὴν καὶ θρησκείαν ἔπρεπε νὰ εὑρετε

εἰς τὸν λαὸν ιδέας φιλοσοφικὰς

καταληπτὰς ποιούσαν. ΑΘΗΝ. Οἱ ἀμύητοι

εἰς τῆς φιλοσοφίας τὰ μυστήρια

τοιούτας δὲν νοοῦν ιδέας ὑψηλάς.

ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως ἐγὼ θὰ σ' εὔρω θρησκευμα ποιοῦν
ἀγαπητάς ιδέας ὅλως ὑψηλάς.

ΑΘΗΝ. Δὲν τὸ πιστεύω νᾶνε τοῦτο δυνατόν.

ΠΟΥΛ. Ἐάν μ' ἀκούσης, θὰ πιστεύσης. ΑΘ. Λέγε μου,
κ' ἐάν μὲ πείσης, κήρυξ τοῦ θρησκευέματος
αὐτοῦ θὰ γείνω μέγαν ζῆλον ἔχουσα.

ΠΟΥΛ. Τότ' ἄκουσόν μου· τί νομίζεις φοβεροὺς
πολέμους καὶ τοσαύτας ἄλλας συμφορὰς
εἰς τοὺς ἀνθρώπους φέρει; ΑΘΗΝ. Φθόνος κ' ἔριδες,

τί ἄλλον; ΠΟΥΛ. Τούτας ἐξερρίζωσ' ἐντελῶς
μία φωνὴ μεγάλη οὕτω λέγουσα

«ἀλλήλους ἀγαπάτε, τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν
κι' αὐτοὺς εὐεργετεῖτε, χεῖρα πείνατε

πρὸς τοὺς πτωχοὺς οἱ πλουτοὶ μέγαν ἔχοντες,
ἀφήσατε τοὺς δούλους νᾶν' ἐλεύθεροί

μίαν γονατικὰ νᾶχη μόνον ὁ ἀπὸ
πεφιλημένην πρέπει. ΑΘΗΝ. Οἱ φιλόσοφοι

ὅν βασιλεύσουν, εἶπ' ὁ Πλάτων, ἄπικτα

θὰ γείνουν ταῦτα. ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως μεγκλήτερος

ὀπόσον εἶν' ἐκεῖνος, ὅστις συγκινῶν

τοῦ πλήθους τὴν καρδίαν, τὰ φρονήματα

νὰ ἔχη ταῦτα λόγῳ κ' ἔργῳ ἔπεισε;

ΑΘΗΝ. Τίς εἶνε τόσοσ μέγας ἐπὶ γῆς θνητός;

ΠΟΥΛ. Θνητός δὲν ἦτον οὗτος, ἐκ τῶν οὐρανῶν

κατήλθεν ὅπως σώση τοὺς θνητοὺς ἡμᾶς·

οἱ ἀνθρωποὶ νὰ εἶν' ἐδίδαξ' ἀδελφοί,

τὸ ὄνομά του λέγετ' ἔσως ἤκουσες,

Χριστός. ΑΘΗΝ. Ἐβραῖος; . . . φρίκην οἱ χριστιανοὶ

δι' ἄλλοκότων προξενουσι τελετῶν·
παιδίᾳ λέγουν, ὦ θεοί! πῶς σφάζουσι
καὶ πίνουσι τὸ αἷμα. ΑΘΗΝ. "Ὅχι, μὴ μωρὰς
πιστεύης φήμας τῶν τρεμόντων μὴ τυχόν
τὰ εἰδῶλα κρημνίσουν· θύματ' αἵματος
οὐδέποτε προσφέρουν οἱ χριστιανοί·
ἀφίνουν ταῦτα εἰς τοὺς λίθον ἄψυχον
ἢ ξύλον προσκυνῶντας ὡς θεόν· ἡμεῖς
ἔργα καλὰ ποθοῦμεν καὶ ψυχὴν ἀγνήν·
ὄχι τὴν κτίσιν, ἀλλ' αὐτὸν τὸν κτίσαντα,
ὅστις νὰ τρέμη κάμν' ἡ γῆ μ' ἐν βλέμμα του,
λατρεύομεν. Τί λέγεις; θέλεις προστεθῆ
εἰς τὴν θρησκείαν τῆς ἀγάπης προσκυνῶν
τὸν Κύριον τοῦ κόσμου, ἢ με μάχαιραν
εἰς χεῖρας, σπλήγχνα θέλεις ἐρευνᾶ κτηνῶν,
ὅπως προείπουν μέλλον, ὅπερ μόνος νοῦς
ὑπέρτατος γινώσκει; ΑΘΗΝ. Θάμβος μέγιστον
καὶ ζάλη μὲ κατέχει· δόγματ' ἀληθῶς
ἐὰν τοιαῦτ' ἐπαγγέλλετ' ὁ Χριστός. . .

ΕΛΠ. "Ἄν σὺ πρὸς τοῦτον ἔλθης ἢ μὲ ὑψηλὴν
παιδείαν προικισμένη, θαυμαστότερα
πολλὰ θάνακκαλύψης. ΠΟΥΛ. "Ἐλα μεθ' ἡμῶν
εἰς τὰδελφοῦ μου τὴν ζωὴν ὀρκίζομαι,
ἀκόμη νέαν τόσον θελητικὴν ἐγὼ
δὲν εἶδα· θάχη μέλλον, ὅσον δυνατὸν
δὲν εἶνε νὰ πιστεύσῃ. ΑΘΗΝ. Πῶς μοῦ φαίνονται
παράδοξα τὰ πάντα! ἔλεγον προτοῦ
βαρβάρων ὅτι τρόπους οἱ χριστιανοὶ
συνήθως ἔχουν, κι' ὅμως ἀγαθότητα

εις ἔθνικοὺς τοσαύτην δὲν ἀπήντησα.

ΕΛΠ. Τί στέκεις καὶ διστάζεις ; κι' ὁ πατὴρ αὐτὸς
ἀσπλάγχχνως τόσον σ' ἐγκατέλιπε, κ' ἰδοὺ
μεγάλην ἐδῶ βλέπεις αὐτοκράτειραν
νὰ προστατεύῃ νέαν ὄλως ἄγνωστον.
Εἰδωλολάτρις τοῦτο θῆκαμνε ποτέ ;

(Ἔρχεται κι' ὁ ἐπίσκοπος Ἀττικὸς).

ΠΟΥΛ. Ἴδου προβαίνει κι' ὁ ἐπίσκοπος ἡμῶν·
ἐκεῖνος θέλει σὲ μύηση κάλλιον.

Ἐπίσκοπέ ! πῶς ταύτην ἐδῶ φαίνεσαι
τὴν ὥραν, ὅτε πλῆθος ἔρχεται πολὺ ;
συνήθως κατ' ἰδίαν τὸ ἀπάγεμα
σὲ βλέπομεν. **ΕΠΙΣΚ.** Ὅποιαν ἤκουσα φωνήν,
αὐγούστα, δὲν εἰξεύρεις, ὅτε αὐστηκὴν
ἐπέλουν ποτὶ θυρίαν· ἀπεῦσαν ὕπαρξε,
ἐπίσκοπε, διότι σχεῦος ἐνλακτόν,
τῆς ἐκκλησίας μέγα φθάνει στήριγμα.»

Κατόπιν φῶς ἐξκίφνης μέγα ἔλαμψε,
καὶ πάλιν «τρέχε» κείνη μ' εἶπεν ἡ φωνή,
«πορεύθητι.» Μὲ σῶμα τρέμον πάραυτα
ὅπως μὲ βλέπεις ἤλιον· ἀλλὰ λέγε μου,
τίς ἡ νεῦνις αὕτη ; εἰς τὸ πρόσωπον
αὐτῆς γλυκεῖα, θεῖα χάρις ἀπανθεῖ.

ΠΟΥΛ. Δὲν ἔχει θεῖαν ἔτι χάριν, ἡ αἰδῶς
καὶ μόνη τὴν στολίζει ἡ παρθενική.
Ἄλλ' ἄν, ἐπίσκοπέ μου, ἔχεις τὴν πειθῶ
τὴν οὐρανίαν, ὥστε εἰς τὴν ἀληθῆ
νὰ ἐπιστρέψῃ πίστιν, ἄλλην βέβχια
ἡ οὐρανία δὲν ἐσήμανε φωνή

παιδείαν τόσον ἔχει, πνεῦμα ὑψηλόν !
ΑΤΤΙΚ. Ἐλπίζω δ' ὅτι κόρη τόσον εὐφυής
ὑπὸ ἀκτίνος θείας θέλει φωτισθῆ.
ΠΟΥΛ. Φιλοξενίαν ὥστε πρώτην κάμνομεν,
Ἄθηναίς μου, ταύτην, εἰς τὰ νάματα
τῆς θείας δρόσου πρῶτον ὅπως ποτισθῆς·
ὁπόταν δ' ἀναγγείλῃ ὁ ἐπίσκοπος
ὅτι λουτρὸν ἐδέχθης πίστεως ἀγνῆς,
θακούσης λόγον, ὅστις τὴν ἀνατολὴν
καὶ δύσιν θὰ ἐκπλήξῃ. Θεῖον λέγεται
ἡ Πουλχερία ὅτι πνεῦμα κέκτηται·
ταχέως δὲ θὰ δείξῃ, ὅτι θησαυροὺς
δὲν ἐκτιμᾷ καὶ δόξαν ὄλως πρόσκαιρον·
τὸν νοῦν, τὸ κάλλος ὅπερ μόνος ὁ Θεὸς
εἰς τὰς θνητῶν χεῖρας, ταῦτα στρέφουσι
τὸ βλέμμα τῆς αὐγαύτης, ὅπως δι' αὐτῶν
ὡς ἀδαμάντων κοσμηθῆ τοῦ ἀδελφοῦ
τὸ σκῆπτρον, πρῶτον εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα.

ΜΕΡΟΣ Β'.

(Ἀΐθουσα τοῦ Ἀνακτόρου μετὰ δύο θρόνων χρυσῶν).

Ἀττικὸς εἰσερχόμενος μετὰ τῆς Ἀθηναΐδος.

ΑΤΤ. Τοιαύτη, τέκνον, εἶνε ἡ θρησκεία μας,
θρησκεία τῆς εἰρήνης, τῆς ἀδελφικῆς
ἀγάπης τῶν ἀνθρώπων· δορυκτῆτορες,
μ' αἰμόρραντον τὸ ξίφος, σπεῖροντες παντοῦ
τὸν ὄλεθρον καὶ τρόμον, δόξαν μισητὴν

εἰς τοὺς λαοὺς ἀφίνου, τούτους θύματα
τῆς φιλαυτίας ἑαυτῶν προσφέροντες·
ὁ Ἰησοῦς θυσίαν ἔδωκ' ἑαυτόν,
ζητῶν νὰ κάμῃ τοὺς ἀνθρώπους εὐτυχεῖς.
Δὲν θέλ' εἰς αἷμα μολυσμένης προσφοράς,
ἀγνὴν καρδίαν θέλει, πράξεις ἀγαθάς·
ὡς τὰ παιδία ἡμεροὶ καὶ ἀφελεῖς
οἱ ἄνθρωποι νὰ γείνουν. ΑΘΗΝ Ἐνθουσιασμοῦ
πληροῦται ἡ ψυχὴ μου· δὲν ἐπίστευον
τοσοῦτον ὅτι ἡμερα τὰ δόγματα
ὁμολογοῦσι τοῦ Χριστοῦ οἱ ὀπαδοί.

ΑΤΤΙΚ. Λοιπόν, ὦ τέκνον, πρέπει ν'ἀλλθης μεθ' ἡμῶν.

ΑΘΗΝ. Θὰ ἔλθω, ναί, θὰ ἔλθω· πρὶν ἐνόμιζον

ἀδύνατον πῶς εἶνε νὰ ὑπάρξῃσι

τοῦ Πλάτωνος ἰδέαι εἰς τὴν γῆν ἐδῶ·

ἀλλ' ἤδη βλέπω πῶς κατέβη ὁ Θεὸς

τὸν ἄνθρωπον νὰ σώσῃ καὶ τὰς ὑψηλὰς

ιδέας εἰς καρδίαις ἐνεφύτευσεν

ἀγνάς. ΑΤΤ. Ναί, διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ

νομίζομεν ὁ Πλάτων ὅτι πρόδρομος

ὑπῆρξε τοῦ Χριστοῦ μακρ' δὲν ἐκτύπησεν

ὡς μιὰρὰν κ' ἐκεῖνος τὴν ἐκδίκησιν,

ἦν ὡς καθῆκον θεωροῦν οἱ ἐθνικοί·

ΑΘΗΝ. Τί πρέπει νῦν νὰ πράξω λέγ' ἐπίσκοπε,

ὅπως ἀξία γείνω Θεοῦ δόγματος;

ΑΤΤ. Θὰ βαπτισθῆς εἰς ὕδωρ ἅγιον, ἀρκεῖ

νὰφήσης τῶν θυμάτων τὰ μολύσματα

τῶν ὑλικῶν, νὰ εἴπῃς εὐεργέτρια

θὰ εἶμαι πάντων, καὶ τῶν ἐναντίων μου.

ΑΘΗΝ. Καὶ τί νὰ πράξῃ κόρη δύναιτ' ὄρφανή
εἰς τοὺς ἀνθρώπους πάντας εὐεργετικόν;

ΑΤΤ. Πολλὰ νὰ πράξῃς ἔχης· θεῖον περὶ σοῦ
ἐδήλωσε σημεῖον, ὅτι τάχιστα
θὰ ὑψώθῃς τοσοῦτον, ὅσον ἄλλη τις
εἰσέτι δὲν ὑψώθη· τότε, κόρη μου,
ἀργὴ δὲν πρέπει νὰ κλίσης. ΑΘΗΝ. Τί λοιπὸν
θὰ πράξω; λέγε. ΑΤΤ. Ὅπως ὁ Χριστὸς ἡμῶν,
θὰ λάθῃς ὄξος κι' ἔλαιον, κι' ὅπου δειναὶ
πληγὰι ἀνθρώπων βλαστῶσιν ἀσθενεῖς,
μὲ ταῦτα θὰ πρυγγῇς τὰς ὀδύνας των,
ἔνθα δ' ὑπὸ τοῦ ψύχους τρέμουσι γυμνοί,
θεομαθὰ θὰ τρέχῃς φέρουσα ἐνδοξαῖα·
τῶν ὄρφανῶν προστάτριαν θὰ σὲ καλοῦν·
καὶ εἰς τοὺς κλεισμένους ἔτι εἰς τὰς σκοτεινὰς
ἐνστάς με μεριδιῶντα χεῖλη πανταχόθεν
πρηγορίας θὰ προβῇς ἄγγελος.

ΑΘΗΝ. Ὅποίας εἶπες πράξεις βίαις ἀληθῶς!
τίς θὰ διστάσῃ, ὅταν ἔχῃ δύναμιν
αὐτὰς νὰ πράξῃ; μέγας ἐνθουσιασμοῦς
ἐμὲ θὰ συνοδεύῃ, θάπιστρέφω δέ,
εἰς τὸ γραφεῖον ὅπως μόνη τὸ ἐμὸν
ἐκθέτω ταύτας διὰ στίχων γλαφυρῶν.
Ἄλλ' ἢ ἀγούττω φθάνει, ὦ ἐπίσκοπε.

ΑΤΤ. Τοῦ βασιλέως ἀδελφὴ, μὲ θεῖον νοῦν
τὸ μέγα διοικοῦσα κράτος, ἔμπνευσις
ἦτο τῷ ὄντι ἐκ Θεοῦ· τῆς ἐκλογῆς
θὰ εἶνε σκευὸς ἡ νεῦνις, ἣν προτοῦ
μετὰ τὸσάυτης ζέσεως συνέστησας.

ΠΟΥΛ. Ἦδη λοιπὸν ἐπέισθη ὅτι ταπεινὴ
λατρεία τῶν εἰδώλων πρὸς τὰς ὑψηλὰς
ἡμῶν ιδέας οὐδαμῶς συγκρίνεται

ΑΤΤ. Τὸν νοῦν αὐτῆς τὸ θεῖον φῶς ἐφώτισε·
ἐν μένει μόνον ἔτι, τὰ μολύσματα
νὰ πλύνη τῶν θυμάτων μετὰ τὸ βάπτισμα.

ΠΟΥΛ. Ὁὰ γείνη τοῦτο καὶ ἀνάδοχος ἐγὼ
τῆς κήρης ταύτης ἢ ἀκληθῶ . . . Ἐπίσκοπε,
ἀκάνθας καὶ τριβόλους βλέπεις κάποτε
ἐντὸς τοῦ κράτους φουμένους; **ΕΠΙΣ.** Δύναται
ποτὲ νὰ λείψῃ ἐκ τοῦ κόσμου τὸ κακόν;

ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως τὸ θεῖον πέμπει δρέπανον συχνὰ
ἐξαφανίζον οὐρανόνθεν τὸ κακόν.

ἀνθρώπους πέμπει μετὰ τὸ πνεῦμα ὑπέρτερον
τοῦς πλανημένους ἄγον εἰς εὐσέτητα,
κυχνίτας πέμπει τοῦς ἐν σκοτει βαίνοντας
καθοδηγούσας ἐνθα φῶς εἰν εὐδαίμων.

Τοιοῦτον βλέπω πνεῦμα τῆς νεανίδος
κοσμοῦν τὸ κάλλος τοῦτο τῆς γαλήνιον . . .

Πλὴν λέγε μου, πρῆθέεν· τί τὸ πρῶτιστον
καθῆκον εἶνε βραβείως ἀληθοῦς;

ΑΘΗΝ. Νὰ λητμονήσῃ ἐκυτὸν παντάπῃσι
τὸν βίον ἀναλίσκων, ὅπως εὐτυχεῖς
οἱ συμπολιταὶ εὐλογοῦν τὸν θρόνον του

ΠΟΥΛ. Δὲν ἔχεις νὰ προσθέσης ἄλλο τίποτε;

ΑΘΗΝ. Νὰ μὴν ἀπορραΐζῃ ἕως ἀκριβῶς
τὰ πάντα ἐξετάσῃ. **ΠΟΥΛ.** Μετὰ ἀροῦν αὐτά.

Τί θέλεις τώρα πρὸς ἐμοῦ; σ' ὀρκίζομαι,
θέλω σοῦ δῶσθαι μέχρι τοῦ ἡμίσεος

τῆς βασιλείας. ΑΘΗΝ. Θέλω, ἄνασσα σεπτῆ,
δικαιοσύνην, μέτοχος τῶν θησαυρῶν
νὰ γείνω τοῦ πατρός μου. ΠΟΥΛ. "Αν εἰς σέ ἀρκῆ
δικαιοσύνη, τοῦτο δὲν εἶν' ἐπαρκές
εἰς τὴν εὐθύνην ἔχουσαν δεινὴν ἐμέ·
ὀφείλω ναῦρω στήλην, ἔνθ' ἀκλόνητον
θεμέλιον νὰ στήσω . . . Μεγαλόδωρον
τοσοῦτον θέλεις μ' εὔρη, ὥστε ναύλογῆς
τὸν φανομένην ἀδικίαν πράξαντα.
Ἐδῶ νὰ μείνης· εὐδοκία τοῦ Θεοῦ
ἐνταῦθα ἦλθες, κ' Εὐδοκία τῶνομα
τὸ σὸν θὰ εἶνε· τάχιστα, Ἐπίσκοπε,
θέλεις νοήση δικτὶ θεῖα φωνή
σ' ἀπέστειλεν ἐνταῦθα. Ἐμπνευσις Θεοῦ
ἐντός τοῦ στόματος φέρει τόσον δυνατὸν
παλμόν, ὥστε νομίζω ἀπὸ τῆς στιγμῆς
αὐτῆς ἡ ἱστορία τὴν μεταβολὴν
τοῦ κράτους τῶν Ῥωμαίων εἰς τοὺς ἔπειτα
θέλει κηρύττη γενομένην ἰσχυράν.
Ἄπισθεν τούτου τοῦ πρᾶξεσθαι, ἄνασσα,
ἕως σὰς ἰδῶ πάλιν, τῶρα μείνατε.

(Ἡ Πουλχερία κίμνει νεῦμα χαριετισμοῦ ὁ Ἐπίσκοπος μετὰ τῆς
Ἀθηναϊκῆς ἀποχωροῦσιν ἄπισθεν τοῦ παραπετάσματος).

ΠΟΥΛ. Δὲν εἶδον, ὄχι, ἀληθῶς νεάνιδα
μὲ πνεῦμα τόσον ὑψηλόν, μὲ καλλονὴν
ὁμοίαν· πρέπει ταύτην ἀνκμφίβολα
συμβίαν νὰ καλέσ' ὁ Θεοδόσιος.

(Εἰσέρχεται ὁ Χρυσάφιος).

Εἰς ὥραν καλὴν ἦλθες, ὦ Χρυσάφιε·

τὰ παραγγέλματά μου ὁ Νεστόριος
θὰ ἐκτελέσῃ ; ΧΡΥΣ. Ῥέπει πρὸς τὴν ἄβυσσον,
αὐγούστα μου, ἐκείνην ἣτις ἔφαγεν
αἰρετικούς τασούτους· πλὴν πλειότερα
περὶ αὐτοῦ δὲν λέγω· πᾶς ὁ ἔνοχος
εὐρίσκει τιμωρίαν τὴν ἀρμόζουσαν.

Ῥπόθεσιν νῦν ἔχω ἄλλην, ἀνασσα·
θὰ ἤκουσες τίς ἦλθε χθὲς ἐπίσημος
ὠραιοτάτην ἔχων κόρην. ΠΟΥΛ. Τίς αὐτός ;

ΧΡΥΣ. Θρυλεῖται Κροῖσος νέος, λέγουν εἰσοσι

ἀνάκτορά ᾗχει εἰς τὴν Ἀντιόχειαν
λαμπρότατον τὸ γένος εἶνε τοῦ ἀνδρός,
τὸ δὲ εισόδημά του τὸ ἐτήσιον

τὸ τρίτον φθάνει ὅσων τὸ βασιλείον
κατ' ἔτος εισοδεύει. ΠΟΥΛ. Ἄλλ' εἶν' ἀληθές;
τὸ πρᾶγμα τοῦτο ; ΧΡΥΣ. Ἀληθεστάτον

κληρονομίας λέγουν τρεῖς πᾶσι ἔλαβε
προγόνων βαθυπλούτων. ΠΟΥΛ. Καὶ θὰ ἤθελε
ἀξιώμα τι τῆς αὐτῆς. ΧΡΥΣ. Πλειότερον

ὠραιοτάτην ἔχει κόρην . . . ΠΟΥΛ. Ἐννοῶ·
ἀλλ' ἡ παιδεία ταύτης εἶνε ἐπαρκής;

ΧΡΥΣ. Τὰς τῆς Ἀντιοχείας κόρας ξεύρομεν.

ΠΟΥΛ. Ἐ! φίλε, ταῦτα μόνον, πλοῦτος ἄμετρος

καὶ καλλονὴ σπανία, δὲν εἶν' ἱκανὰ
βασιλίσσαν νὰ εἴπουν τὴν νεάνιδα·
ἢ μᾶλλον νὰ πατήσῃ τὰ πρὸ τῶν ποδῶν
τοῦ θρόνου δὲν θαφῆσω κόρη θησαυρὸν
μὴ ἔχουσα παιδείας· τὸ ἐπίσημον
γένος θὰ ἦτο πρὸς ἡμᾶς τὸ ζηλωτόν,

ἡ Δύσις ἂν παρεῖχε τὸ σοφὸν ὁμοῦ.
ΧΡΥΣ. Ἄλλ' ἂν σοφὴν νὰ εὕρης κόρην ἤθελες,
πρὸς τὰς Ἀθήνας τότε ἤθελες στραφῆ.

ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ (κατ' ἐαυτὴν).

Ὅποῖον εἶπε λόγον ! Τώρα πήγαίνε,
ἀφοῦ φρονεῖς τοιαῦτα, Κροίσου κόρη δὲ
δὲν εἶν' ἀξία εἰς τὸν θρόνον νάναβῆ
τὸν μέγιστον τοῦ κόσμου, ἐὰν κόσμημα
δὲν ἔλαβε σοφίαν ἕξοχον· ἀλλὰ
σιώπα, νά ! προθκίνει καὶ ὁ βασιλεὺς

(Ὁ Χρυσάριος φεύγει. εἰσέρχεται ὁ Θεοδόσιος, ὁ Παυλῖνος
καὶ ὁ Κύρπος· κελῶνες).

ΠΟΥΛ. Ὡς εὖ παρέστης, ἀδελφὲ μου φίλτατε!

ΘΕΟΔ. Καὶ δικτὶ δὲν λέγεις μᾶλλον «βασιλεῦ ;»

ΠΟΥΛ. Θάλασσης, νὰν ὀνειράσι. ΘΕΟΔ. Ἰδὼς δὲν ἤκουες
ὅτ' εἰς τὴν μάχην τῶν Περσῶν ἐπρωτεύσας ;

Παυλινέ μου, δὲν εἶνε τούτο ἀνηθές ;

ΠΑΥΛ. Οὐδεὶς εὐστόχως τόσον ἐσημάδευσ.

ΘΕΟΔ. Ἴδου λοιπόν· δὲν εἶν' αὐτὸ βασιλικὸν,
εἰς τοὺς πολέμους πρῶτον νὰ μ' ἀποκαλοῦν ;

ΠΟΥΛ. Δὲν εἶν' αὐτὸ τὸ πρῶτον, Θεοδόσιε·

τὸν βασιλέα μεγαλεῖον νὰ κοιμῆ

ἀρμόζει. ΘΕΟΔ. Μεγαλεῖον, βεβαίως κατα·

τὸ κάλλος δὲ δὲν ἔχει σύντροφον αὐτοῦ

τὸ μεγαλεῖον ; ΠΑΥΛ. Εἰς αὐτὸ ὑπερτερεῖς,

συμμαθητά μου, πάντων τῶν συγχρόνων σου.

ΚΥΡ. Τίς ἄλλος εἰς τὸ κράτος ὠρχιότερα

τοῦ βασιλέως γράφει ; ΘΕΟΔ. Κ' ἡ ζωγραφικὴ

δὲν ἔχει τόσην φήμην ἢ βασιλική ;

ΠΟΥΛ. Ναί, φίλτατέ μου, ἀδελφέ, πλὴν ἤθελα
τὸ ἔνδυμά σου νὰ ἐφόρεις κάλλιον,
καὶ νὰ βραδίζης μὲ σεμνότητά ποτὲ
εἰς τὰς ὁδοὺς τοσοῦτον νὰ μὴ μειδιᾷς·
τοῦ βασιλέως ἅπαντα παρατηροῦν,
τὸ βᾶδισμα, τὸ ἦθος ὡς καὶ ἂν αὐτοὺς
τοὺς ὄνυχας μὲ τέχνην κόπτη· ἐπειδὴ
νὰ εἶνε πρέπει εὐκοσμίας πρότυπον.

ΘΕΟΔ. Ἄ! ξεύρεις, Κύρε, διατὶ ἡ ἀδελφὴ
μὲ ἐπιπλήττει; ἐπειδὴ μὲ γέλωτα
εἰσήλθομεν ἐνταῦθα πρὶν. ΠΟΥΛ. Καὶ γέλωτα
εἰς τοὺς κοινούς ἀνθρώπους μόλις πρέποντα.

ΘΕΟΔ. Ἄν, ἀδελφὴ μου, ἔβλεπες ὅτι ἡμεῖς,
ὁμοίαν θᾶχες τὴν φαιδρότητα. ΠΟΥΛ. Ποτὲ

εἰς τὴν ἄδὸν δὲν εἶνε πρέπον νὰ γέλωται
ὁ ἄγεμῶν. ΘΕΟΔ. Παυλίνα, θέλεις νὰ τὸ πῶ;

ΚΥΡ. Ἐ! τῶρα θὰ τὸν κάμης πάλιν κοκκίνος
νὰ γείνη· κύτταξέ τον πῶς ἐντροπήκε!

ΘΕΟΔ. Μπᾶ! θὰ τὸ πῶ, δὲν βλέπεται πόσον σ' ἀγαπᾷ
ἡ ἀδελφὴ μου ξεύρει συνεπαίζομεν
ὡς παῖδες, καὶ κατόπιν λόγος εἰς ψυχρὸς
δὲν ἔχει μᾶς χωρίση· Πουλχερία μου,
ὁ νέος εἰς τὸ δίκτυ, φαίνεται, ἔπεσε
τοῦ ἔρωτος. ΠΟΥΛ. Ἐ! εἶνε τοῦτο φυσικόν·
ἐὰν ἡ νέα εἶνε φρόνιμος, καλή . . .

ΘΕΟΔ. Ὁραιοτάτη εἶνε, ἀναντίρρητον.

ΠΟΥΛ. Νὰ ἔχη καὶ παιδείαν πρέπ' ἀνάλογον.

ΚΥΡ. Καὶ τοῦτο, λέγουν, ἔχει τὸ προτέρημα.

ΘΕΟΔ. Ἀλλὰ δὲν τὸν κυττάζει, ἂν κι' ὁ φίλτατος.

Παυλῖνος εἶχεν ἀγωνίαν, ἤθελεν
ἐν βλέμματι τῆς νᾶ λάβῃ· ἄλλως ἄϋπνος
ὄλην τὴν νύκτα δι' αὐτὸ θὰ ἔμενε.

ΠΟΥΛ. Πῶς; τόσον ἔχει πόθον, Θεοδόσιε;
σὺ τόσον, ξεύρω, ἀγαπᾷς τὸν φίλον σου·
τῶν θησαυρῶν σου δὲ θὰ ἔκαμνες καλὰ
εἰς τὰ τοιαῦτα νὰ μὴν εἶσαι φειδωλός·
δὸς ἐν τῶν ἀνικτόρων, ὅπως εὐτυχῆ
ἀγάγῃ νύμφην ὁ Παυλῖνος εἰς αὐτό.

ΘΕΟΔ. Ἐν μόνον λέγεις; δύο, τρία, τέσσερα·
ἄρκει ὁ κόμβος νὰ λυθῆ, τὸ πρόσκομμα,
ὅπερ τὸν κάμνει νὰ μὴ θέλῃ νὰ πῆ «ναί».

ΠΟΥΛ. Πῶς; μὴ πως γένοις εἶνε λίαν εὐτελοῦς;

ΚΥΡ. Τίς εἶπε τοῦτο, εἰν' ἐκ τῶν ἐπιφανῶν
ταῦ Βυζαντίου οἴκων; ΘΕΟΔ. Τί; τί νὰ γινῆ;
αἰτία εἶναι, βλέπεις, ἀδιόρθωτος.

ΠΟΥΛ. Χριστέ μου! τίς αἰτία; μήπως Ἑλληνίς
εἰδωλολάτρις εἶνε; ΠΑΥΛ. Τοῦτο δυστυχῶς.

ΠΟΥΛ. Παυλῖνε ἀδελφέ μου, μὴ βραχυθυμῆς·
τοσοῦτον ἔχω δεξιὸν ἐπίσκοπον,
καὶ θὰ ποστείλω τοῦτον. . . ΘΕΟΔ. Ναί, ἀλλὰ ῥητῶς
ἐκείνη λέγει, εἰν' ἀδύνατον αὐτό,
χριστιανὴ νὰ γείνη.

(Φαίνεται ὁ Χρυσάφιος ἐρχόμενος μὲ ἔγγραφα. Θεοδόσιος
πρὸς τὸν Χρυσάφιον).

Τῶρ, ἀγαπητέ,
τὴν ὄρην ταύτην ἤλθες; ΧΡΥΣ. Κατεπείγοντα,
ὦ βασιλεῦ, εἶνε πολὺ· δὲν δύναται
τὸ κράτος ἄνευ τούτων νὰ διοικηθῆ.

ΘΕΟΔ. Ἐλα νὰ ὑπογράψω, δός μοι τάχιστα
τὸν κάλαμον . . .

(Ὑπογράφει).

Νὰπέλθῃς τῶρα πικρὸς.

(Ὁ Χρυσάφιος κἀνεὶ ὑπόκλισιν καὶ ἀπέχεσται).

ΠΟΥΛ. Τῶ ὄντι, ἀδελφέ μου, κατὶ ἤθελα
κ' ἐγὼ νὰ μ' ὑπογράψῃς. ΘΕΟΔ. Ἀστεύζῃσαι,
αὐγούστα μου φιλότατη χίλις εὐθὺς
δὲν ὑπογράφω ἔγγραφα πρὸς χάριν σου ;

ΠΟΥΛ. Τῶρα δὲ μυριάδας ! τοῦτο μόνον, ἔν'
μίαν ὠρχίαν κόρην ἀπεστέρησεν
κληρονομίαν ὁ πατήρ της ἄδικα.

ΘΕΟΔ. Φέρε νὰ ὑπογράψω.

(Ὑπογράφει).

ΚΥΡ. Ἄν εἶν' εὐμορφος,

Θά εὐρα τὴν ἡνίκα ἔνευ τῆς προικός. ΠΟΥΛ. Ὁ καλὸς

ἔχεις ὑπογραμμένα νῦν ἀνάγνωθι
τὸ ἔγγραφον τί λέγει. ΘΕΟΔ. Δὲν βαρύνεται !

ἢ ἀδελφή μου δὲν εἰξέυρω συνετῆ
ὀπόσον εἶνε κ' εὐφυής ; ΠΟΥΛ. Ἀνάγνωθι
πρὸς χάριν μου, ἀφοῦ τοσοῦτον μ' ἀγαπᾷς.

ΘΕΟΔ. Ἄς ἀναγνώσω· φίλε μου, Παυλίτνέ μου,
λυποῦμαι νὰ σὲ βλέπω τόσον ἄθυμον.

ΠΟΥΛ. Ἀνάγνωθι, θὰ ἴδῃς τι περίεργον.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (ἀναγινώσκει).

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΡΩΜΑΙΩΝ

Συμφώνως μετὰ τῆς Συγκλήτου ἀπεφασίσαμεν, καὶ διατάττομεν·

Ἐπειδὴ Θεοδόσιος ὁ Β', ὁ καλλιγράφος ἐπικαλούμενος,
δὲν ἐκτελεῖ ἀκριβῶς τὰ κηθήκοντά του ὡς ἡγεμῶν, ἀλλ'

εἰς ἀσκόπους μόνον περιδιαβάσεις καὶ ζωγραφίας ἀσχολεῖται, τὸ τοιοῦτον δὲ εἶνε ἔγκλημα καθοσιώσεως κατὰ τὴν Ῥωμαϊκὴν νομοθεσίαν, κατὰδικάζομεν αὐτὸν εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον.

Εἰς τὸν πρῆξιτον τῆς πόλεως ἀντίθεται ἡ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος δικτάγματος.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (τρέμων).

ΘΕΟΔ. Τί, ἀδελφὴ μου; τὸν αὐτὸ ποῦ μοῦ κάμεις;
τὸν ἀδελφόν σου νὰ φονεύσης ἤθελες;

ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ (γελοῦσα).

Ἐγώ; σὺ ἔχεις ὑπογράψῃ, φίλτατε.

ΘΕΟΔ. «Φίλτατε» λέγεις, ὅταν δηλητήριον
μοῦ δίδεις ὡς κκοῦργος ναῖρω θάνατον;

ΠΟΥΛ. Ἡ σὴ μελάνη ἔχει δηλητήριον.

ΘΕΟΔ. Ἄλλος κανεὶς ὡς, τῶρα δὲν ἔκαμ' αὐτό,
σὺ μόνη, μήτηρ κι' ἀδελφὴ, τὸ ἔκαμεις.

ΠΟΥΛ. Ὁραῖα! μοῦ ἀρέσκει οὗτος ὁ θυμός.

ΘΕΟΔ. Σ' ἀρέσκει, κι' ἂν ὁ πρῆξιτον ὡς ἀλήθειαν
ἐλάμβανε τὸ πρῆξιτον; ΠΟΥΛ. Ἦτο μὲ ἀπλῆ,
μὴ ἀνησύχει, ἀστείότης. ΘΕΟΔ. Ὅχι, αὐτὰ
καθόλου τὰ ἀστεῖα δὲν μ' ἀρέσκουσι.

ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως ποσάκις, ἀδελφὴ μου φίλτατε,
μὲ τὴν ὑπογραφὴν σου τὴν ἀπρόσεκτον
ἔχι' ἓνα μόνον, ἀλλὰ οἰκογένειαν
ὀλόκληρον ἢ πόλιν δὲν κατέστρεψας,
ἢ κ' ἐπαρχίαν ὅλην; τί; μήπως θαρρεῖς
ὅτ' εἶνε πάλιν δυνατὸν ἀμάρτημα
νὰ διορθώσης, ἀπαξ ἀπερίσκεπτα
πραχθέν; δὲν τὸ ἀκούεις, εἰς στιγμὴν θυμοῦ

τὸν πάππον πῶς εὐρόντες τὸν ἡμέτερον,
εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἐθανάτωσαν
μυρίους ῥαδιοῦργοι μοχθηρᾶς ψυχῆς;
τὴν μνήμην του δ' ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον
τὰ παῖσιον ἐκεῖνο κηλιδοῖ συμβάν !
ἀλλ' ὑπογράφεις τόσον ἐπιπόλαια,
χωρὶς καὶ νάναγνώσης, ὅ,τι ἀυλικὸς
ἐγγραφον προσαγάγη, μηδὲ σκέπτεσαι
ποιάν εὐθύνην φέρεις! Ὅταν ἔπειτα
ἱστορικοὶ θὰ γράφουν ποίας συμφορᾶς
τὸ κράτος τῶν Ῥωμαίων ἔπαθ' ἐπὶ σοῦ,
κάνεις αἰτίαν εἰς ἀγνώστους ἀυλικούς
δὲν θάναφέρη, ἀλλὰ σέ, τὸ ἦθος σου,
τὸ βᾶδισμά σου, τὰς μελέτας σου, τὸ πᾶν
θὰ ἐξετάσουν, καὶ ἀναθέματα πολλὰ
οἱ ἀναγνώσται τούτων θέλουν ἐκφωνῆ,
ἂν εὕρωσι πῶς κούφως τὴν κυβερνήσιν
διεύθυνες· διότι ναὶ μὲν πράττουσιν
ὑπάλληλοι τὰ πάντα, πλὴν ὁ βυτυλεὺς
ὡς εἰς κιθάραν θὰ ἐντείνῃ τὰς χορδὰς,
ἐξ ἧς ἡ ἀρμονία θᾶνε πρέπουσα.
Τί; σιωπᾶς; εἰπέ μου, ἔχω ἄδικον
νά σ' ἐπιπλήττω; θέλω τὸ κακὸν ἐγὼ
τὸ ἰδικόν σου; τοῦτο μᾶλλον θέλουσι
οἱ κόλακες οἱ τόσον σέ ναρκώνοντες,
ὥστε δὲν θέλεις οὐδὲ καὶν τί γίνεται
νά μάθῃς, καὶ νομίζεις ὅτι ἄριστα
τὰ πάντα κυβερνῶνται, ἐνῶ ἔπρεπε
τὸ σὸν νά ἦτον ὄμμα ἄγρυπνον παντοῦ!

ΘΕΟΔ. Συγγνώμην, ἀδελφή μου! δὲν ἐπίστευα

ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτο τόσοσ ἀτοπον.

ΠΟΥΛΑ Καὶ πῶς; δὲν ἐνθυμεῖται «μέμνησ' ἀπιστεῖν»

ὄτ' εἶχες ἀναγνώτη ἔτι παῖς, ἀλλὰ
χωρὶς κἄν νᾶξετάσης, συγκατάθεσιν

εἰς ὃ, τι σ' εἶπουν δίδεις; ΘΕΟΔ. Πλὴν τὸν λόγον μου

σοῦ δίδω, ἀπὸ τοῦδε τὴν ὑπογραφὴν

οὐδέποτε θὰ θέσω, ἂν πρωτῆτερα

τὸ πᾶν δὲν ἀναγνώσω μετὰ προσοχῆς·

τινὰ τῶ ὄντι τόσοσ γράφοντ' ἄσχημα!

ΠΟΥΛΑ Τὸ ἄσχημον ἐν εἶνε μόνον, τᾶτοπον.

Κ' ἐν ἄλλο θέλω νὰ σοῦ εἶπω σήμερον·

αἱ περιδιαβάσεις αὐταὶ αἱ συχναὶ

ἀνὰ τὴν πόλιν, τόσοσ ἀφελεία, πολὺ

δὲν μοῦ ἀρέσκουν· ἴσως ἰδιώτης τις

ἀγκυμὸς νέος εὖρη τοὺς ἐπισκεπτεῖς

τοὺς συγχωροῦντας ἄσχοπον περίπχτον

εἰς μειδιῶντας νεανίας· πλὴν πολὺ

ὁ ἡγεμὼν θὰ χάσῃ, ὅστις συνεχῶς

ἀθῶους οὕτω κάμνει ἔρωτας. ΘΕΟΔ. Ἐγὼ

δὲν ἔχω, ἀδελφή μου, ἔρωτα. ΠΟΥΛΑ. Ναί, πλὴν

ὁ φίλος ἔχει, ὁ συμμαθητῆς ὁ σός.

ΘΕΟΔ. Ἐκεῖνος, δὲν ἀρνοῦμαι. ΠΟΥΛΑ. Τὸν δὲ φίλον σου

ὀπόταν συνοδεύῃς, λέγεις ἄρᾳ γε

ὀλίγον δὲν μετέχεις σὺ τοῦ πταίσματος;

Παυλῖνε, μὴ τοσοῦτον γίνεσ' ἐρυθρός·

κ' ἐγὼ, τὸ ξεύρεις, παρομοίως σ' ἀγαπῶ

καθὼς κ' ὁ ἀδελφός μου, ἀλλὰ φίλτατε,

καθηκον ἔχω τὴν ἀλήθειαν νᾶπῶ.

ΚΥΡ. ὦ σεβαστὴ αὐγούστα, ἀν μ' ἐπέτρεπες,
εἶχον κ' ἐγὼ νὰ εἶπω πρότασιν τινα.

ΠΟΥΛ. Νὰ εἶπης,, ἀγαπῶμεν ὅμοικ καὶ σέ.

ΚΥΡ. Νὰ νυμφευθῆ καίρις δὲν εἶν' ὁ βασιλεὺς;
ἡ πόλις ὅλη, ὅπου πάγω καὶ σταθῶ,
νὰ λέγῃ' ἀκρύω, εἶνε φιλοκίνδυνος
ὁ ἀναξ, πρὸς τοὺς Πέρσας, εἰς κυνήγια
συχνὰ πηγαίνει· πρέπει καὶν διάδοχον
νὰ ἔχη, τίς εἰξεύρει ;.. ΠΟΥΛ. Ἔχουν δίκαιον,
καὶ τότε μέλλει νὰποβῆ σεμνότερος.

ΠΑΥΛ. Ναί, φίλτατ' ἀναξ, τοῦτο πρέπει νὰ γενῆ

ΘΕΟΔ. Τότ' εὐρετέ μου ἀπὸ γένους ἐκλεκτοῦ
νύμφην, παιδείας κ' ἀγωγῆς βασιλικῆς,
κ' ἀντίρρησιν δὲν ἔχω. ΠΟΥΛ. Τὸ βασιλικὸν

ΔΙΚΑΙΟΝ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

εἰξεύρεις ποτὸν εἶνε, Θεοδόσιε,
ὄχι τὸ γένος, τοῦτο νόησον καλῶς·
διότ' ἀφότου ἰδιῶται κ' ἀρχόντες,
ἐλεύθεροι καὶ δοῦλοι, πλούσιοι πτωχοί,
εἰς μίαν τάξιν ἴσοι ἐκηρύχθησαν

ὑπὸ τοῦ θεανθρώπου, ἔπεσε χαμαὶ
πᾶς τοὺς ἀνθρώπους διαιρῶν μέγας φραγμὸς.

ΘΕΟΔ. Καὶ πῶς; ἐκ γένους ταπεινοῦ θὰ νυμφευθῶ;

ΠΟΥΛ. Θὰ νυμφευθῆς ἐκ γένους, ὅπερ κόσμημα
παιδείαν ἔχει κ' ἀρετήν, τὸ κάλλος δὲ
τοῦ σώματος ψυχὴν θὰ κρύπτ' ἀγγελικὴν.

ΘΕΟΔ. Ἐὰν τοιούτη μέλλη κόρη νυμφεθῆ . . .

ΠΟΥΛ. Ἄκουσον, ἀδελφέ μου· ἔδωκε' ὁ Θεὸς
ἰσχὺν εἰς τοῦ: Ῥωμαίους· ἐξουσίασαν
τὸν κόσμον ὅλον μὲ τὴν λόγχην, ἔθηκον

τελειοτάτους νόμους, κι' οὕτω στερεὸν
τῆς πολιτείας ἔβχλον θεμέλιον·
ἀλλ' ἂν παιδεῖαν θέλῃς φιλοσοφικὴν
καὶ κἄλλος ἰδεῶδες, ἀναμφίβολα
εἰς τὰς Ἀθήνας τοῦτο θέλει ζητηθῆ.

ΠΑΥΛ. Ὅποιός εἶδον ἀληθῶς νεάνιδας
εἰς τὰς Ἀθήνας διατρίβων πέρυσσι !
ὅπως ἐδῶ δὲν ἔχουν πολυτέλειαν,
φροντίζουσι μόνον νὰ ἐνδύωνται κομψῶς . . .
ἀλλ' ὅταν ὁμιλῶσιν, ἤθελες εἰπῆ
μέλι πῶς ῥέει ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν.

ΚΥΡ. Διότι πᾶσαι μουσικὴν γνωρίζουσι.

ΠΑΥΛ. Κ' εἰς τὴν φιλοσοφίαν ἔχουν ἔρωτα.

ΘΕΟΔ. Ἀλλὰ δὲν εἶνε, ἀδελφὴ μου, ἐθνικαί ;

ΠΟΥΛ. Ἡ θύραθεν σοφία ὅταν ἐκωθῆ
με τοῦ Χριστοῦ τὰ δόγματα, τὸ τέλειον
δὲν εἶν' ἀνάγκη νὰ ζητήσῃς ἀλλαχού.

ΘΕΟΔ. Ἀλλὰ τελείν τῶτον κόρην δύνασαι

ἐδῶ νὰ μ' εὔρης μίαν ; ΠΟΥΛ. Ὑποσχέθητι
πρῶτον πῶς ταύτην θέλεις εἰς τὸν θρόνον σου
συμπάρεδρον καθίστη. ΘΕΟΔ. Ναί, βασιλίτισσα
Ῥωμαίων αὕτη παρομοίως θὰ κληθῆ.

ΠΟΥΛ. Τότε . . μακρὰν δὲν εἶνε· ὅπισθεν αὐτῆς
τῆς θύρας μένει, τὸ δὲ περραπέτασμα
τοιούτου εἶνε, ὥστ' εὐκόλως δύνασθε
καλῶς νὰ τὴν ἰδῆτε· θὰ ὑπάγω· γὰρ
ἐκεῖ νὰρχίσω λόγον μετ' αὐτῆς μακρόν·
σεῖς δ' ἐν ἀνέσει ταύτην βλέπετε καλῶς·
κι' ὀπόταν σοῦ ἀρέσκη, Θεοδόσιε,

τὸν πόδα πλήττεις ζωηρῶς, καὶ πάραυτα
ἐγὼ θὰ ἔλθω μετ' ἐκείνης. ΘΕΟΔ. Ὑπαγε,
διότι ἔχω περιέργειαν πολλήν.

(Ἡ Πουλχερία ἀφροῦσα πλαγιῶς τὸ παροπέτασμα εἰσέρχεται εἰς
τὸν θάλαμον, ἐν ᾧ εἶνε ἡ Ἀθηναΐς).

ΠΑΥΛ. Ἄν τόσον εἶν' ὠραία, βρασιλεῦ, στιγμαῖν
νὰ μὴ βραδύνης, ἔλα, νὰ τὴν! κύτταξε!

ΘΕΟΔ. Πῶς; σὺ εὐθύς τὴν εἶδες; ΠΑΥΛ. Κάλλιπτα, ἐδῶ
τὸν ὀφθαλμόν σου φέρε καὶ θὰ τὴν ἴδῃς.

Ἄ! ποίους ἔχει χαρακτηῖρας! τί λεπτούς!
ποίους βοστρύχους εἰς τὴν κόμην τὴν ξανθὴν!
ὅποιον χρῶμα ὡς χιῶν λευκώτατον!

ΚΥΡ. Τὴν χάριν τῆς δὲν βλέπεις; τὴν κομψὴν αὐτῆς
ἐνδυμασίαν; ΠΑΥΛ. Πρόσθεε τὴν σεμνότητά,

τὸ μαγαλεῖόν, μετ' οὗ κροῖται. ΚΥΡ. Ὁφθαλμοῖς
μεγάλους ἔχει στάζοντάς γλαυκότητά!

ΠΑΥΛ. Τὴν συμμετρίαν, ἀνάξ, ἴδε τῆς ῥινός.

ΘΕΟΔ. Ὅντως ὠραία κόρη. ΠΑΥΛ. Εἶνε ἄγγελος,
νά, μὴ διστάξης παντελῶς, ὦ βασιλεῦ,
ἀφοῦ παιδείαν ἔχει τόσῃν καὶ ἀρετῇν.

ΘΕΟΔ. Τί λέγετε; νὰ πληῖζω γὰρ τὸν πόδα μου.

ΠΑΥΛ. Εὐθύς! πῶς ὄχι; πάντοτε δὲν ἔλεγες
ὅτι τοιαύτην σύζυγον θὰ ἤθελες,
ὠραίαν, σεμνοτάτην, χάριν ἔχουσαν;

ΘΕΟΔ. Ἄλλὰ καὶ ἡ ἀδελφὴ μου νῆνε σύμφωνος;

ΠΑΥΛ. Ἐκείνη τῶρα πρώτη ταύτην πρότεινε.

ΘΕΟΔ. Λοιπὸν ἄς γείνη τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα!

ἀλλὰ σταθῆτε, φίλοι! μήπως ὁ λαός; . . .

ΚΥΡ. Κ' ἐκεῖνος θέλει εὐχαριστηθῆ πολὺ,

διότ' ἡ νέα νήκει εἰς τὴν τάξιν του.

ΘΕΟΔ. Λοιπὸν σὶ φίλοι, ὁ λαὸς κ' ἡ ἀδελφή,
μὲ συμβουλευοὺν πάντες, ἂν καὶ μυστικὸς
πυλμὸς μοῦ φέρει, δὲν εἰξεύρω . . . δισταγμὸν.

ΠΑΥΛ. Ἐμπρός, ὦ ἀναξ! εἰς τοιούτας πάντοτε
στιγμὰς μεγάλας καὶ τις ἔρχεται πυλμὸς·
ἀλλ' ἐὰν τῶρα θέλῃς ὄχι' εἰπῆ, ποτὲ
δὲν θαῦρης νύμφην τόσον ἀρεστήν εἰς σέ.

ΘΕΟΔ. Ἴδου λοιπὸν τὸν πόδα πλήττω, κ' εὐτυχῆς
εἶθε νὰ εἶν' ἡ ὥρα, αὕτη, φίλοι μου
(Κτυπᾷ μὲ τὸν πόδα).

ΚΥΡ. Εὐδαιμονίαν εἶθε φέρῃ διχαρῆ.

ΠΑΥΛ. Ἀξίους εἶθε βασιλόπαιδας νὰ δῆς.

(Εἰσερχεται ἡ Πουλχερία μετὰ τῆς Ἀθανάσιος, ἣν καλεῖ νῦν Εὐδοκίαν.)

ΠΟΥΛ. ὦ τῶν Ῥωμαίων βασιλεῦ, καθήκον σου
πολλάκις μ' εἶπες θεωρεῖς τὸ πρῶτιστον
νὰ προστατεύῃς τὴν παιδείαν κ' ἀρετήν,
ὅπου τὴν εὐροῆς' ὄλεν θάρρος ἔλαβον
νὰ σοῦ συστήσω κόρην, ἣν παράδοξος
ἀφῆκε διαθήκη ἔρημον, πτωχὴν.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Ὅποιον κάλλος! εἴμιχι ὄλως ἔκθυμβος.

ΠΑΥΛΙΝΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Ὅποια χάρις! ποῖον βᾶδισμα σεμνόν!

ΠΟΥΛ. Τί λέγεις, ἀδελφέ μου; ΘΕΟΔ. Οὕτως ἐντολήν
ὕστατην ἔχω τοῦ πατρὸς, ἀπανταχοῦ,
ἀθῶαν ὅπου ἀδικοῦσιν ἀρετήν,
προστάτης νὰ προβαίνω. ΠΟΥΛ. Ὡστε, κόρη μου,
ταχέως θέλει τᾶδικον θεραπευθῆ!

ἀλλ' ὁ κριτῆς νὰ μάθῃ θέλει παρὰ σοῦ,
ἤτις τοσαύτην ἔχεις ὑψηλὴν σπουδὴν,
τὴν χάριν πῶς ἀνταποδώσης δύνασαι.

ΕΥΔΟΚ. ὦ βασιλεῦ, δὲν ἔχω πλοῦτον, ἀμοιβὴν
νὰ δώσω τῆς γενναίας ταύτης πράξεως·
οὐδ' ἔχεις χρεῖαν δόξης ὁ καθήμενος
ἐπὶ τοῦ πρώτου πάντων θρόνου σήμερον.
Ἄν ὅμως χάριν νὰ προσθέσης ἤθελες
εἰς τὸ σὸν σκῆπτρον, ἦν περθένοι ἀφελεῖς
παρέχουσιν, αἱ Μοῦσαι, δύναμαι κ' ἐγὼ
εἰς στίχους νὰ ἐντείνω τὸ κατόρθωμα,
ὅπερ τοὺς Πέρσας τιμωρῶν διέπραξας.

ΠΟΥΛ. Ὁρακίον δῶρον, κῆρη μου, προσέφερες,

ὅπερ παρ' ἄλλης μάτην ἠθέλες λητῆ
ὁ ἀδελφός μου, κ' ὅμως οὕτω πρόσκαιρον
ἀξίαν μόνον θάχῃ, ὁ ἐγνωμιστῆς.

Ἡμεῖς ἐνταῦθα διχορῶς νὰ σ' ἔχωμεν
ποθοῦμεν, τῆς ἀγίας πίστεως ἡμῶν
τὰ θεύματα, τοὺς ἄθλους καὶ τὰ δόγματα
νὰ περιβάλης μὲ τὴν γλῶσσκν τὴν λαμπράν,
μὲ τοῦ Ὀμήρου τὸν ρυθμόν. ΕΥΔΟΚ. Ἄλλ' ἔνθα τις
τὸ πρῶτον τοῦ ἡλίου φῶς ἀπήλαυσε,
ἔνθα τὰς ἄρκους τῶν ὀρέων συνεχῶς
χρυσώνουν αἱ ἀκτῖνες, νέφη μελανὰ
σπανίως τοὺς ἀστέρας κάμνουν ἀφανεῖς,
ἐκεῖ συνήθως ἔχουν ἐνδιχίτημα
αἱ Μοῦσαι. ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως τίς δὲν θέλει μαγευθῆ
ἐκ τοῦ Βοσπόρου; οὗτος ἀπὸ φοικωδῶν
ἄρθων ἀρχίζων βράχων, ῥεῖθρον ἔπειτα

ὡς ποταμὸς προχέει λίχιν ἥπιον
ἐν μέσῳ κήπων κι' ἀνακτόρων, πόλιν δὲ
χρυσήν τῷ ὄντι αἰ ἀκτῖνες καθιστοῦν
τοῦ δύνοντος ἡλίου. Ἄλλως δὲ καὶ φῶς
ἕτερον εἶδες εἰς τοῦ Βύζαντος ἐδῶ
τὴν πόλιν, κόρη φῶς ἀίδιον, ἐντὸς
σκορπίζων τῆς καρδίας βίου μέλλοντος
παρήγορον ἐλπίδα, τοῦ παρόντος δὲ
εὐδαιμονίαν κ' ἥσυχον συνείδησιν·
καθῆκον δ' ἔχεις τὴν μελίρρουτον αὐτὴν
νάσκήσης γλῶσσαν, τὴν ἀγάρην τῶν θνητῶν
κηρύττουσα, καὶ ταύτην μὲ τὸ ἴδιον
παράδειγμα κυροῦσα. ΕΥΛΟΓ. Ἔργον ταπεινῆς
δὲν εἶνε τοῦτο ἰδιώτης. ΠΟΥΛ. Ἀλλὰ
θεὸς ὑπάρχει δίδων εἰς τοὺς ἀσθενεῖς
ἰσχύην μεγάλην· οὗτος μὲ τὸ βλέμμα του
τὰ κύματα πρᾶνυει, ὅταν μὲ φοικτὴν
πηθῶπι λύσσαν ὑπεράνω τῶν ἰστών.
Οὗτος εἰς σὲ θὰ δώσῃ τὸν δακτύλιον,
δι' οὗ ἐτήθητα θὰ φορέσης πορφυρᾶν,
ἀνάσσης δὲ θὰ λάβῃς σκηπτρον, διοικοῦν
ἀνθρώπων μυριάδας. Δὲν εἶν' ἀληθὲς
ὅ, τ' εἶπον τώρα. ἀδελφέ μου φίλτατε ;
ΘΕΟΔ. Πῶς ἀληθὲς δὲν εἶνε, ὅταν σεβαστῆ
τοῦ βασιλέως τὰν χγγέλλη ἀδελφή ;
ΠΟΥΛ. Πῶς ἴστασαι μὲ θύμβος καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
δὲν ἐπεγείρεις, ἵνα ἴδῃς μέγιστον
τίνα σοῦ δίδει ὁ Χριστὸς μας σύζυγον ;
Ἐκεῖνος ὅστις νάναττήσῃ τὸ νεκρὸν

ὕφ' ἀμαρτίας γένος ἦλθε τῶν θνητῶν,
ἐκεῖνος ὅστις ἐπεκλήθη βασιλεύς,
στέφανον ὅταν ἔφερεν ἀκάνθιον,
οὗτος καὶ κόρην ἀπεκάλεσεν ἀπλῆν
βασιλίσσαν τοῦ κόσμου. Δὸς τὴν χειρὰ σου,
δὸς εἰς τῆς οἰκουμένης τὴν κυρίρχον,
καὶ γίνου κήρυξ εὐγλωττος θρησκευματος,
ὑπερ τὴν βασιλείαν σ' ἔχει τοῦρανοῦ
χαρῖση καὶ τοῦ κόσμου θρόνον ἐκλαμπραν.

(Τῇ δεικνύει τὸν δεξιὸν θρόνον).

Κάθισ' ἐκεῖ, ναι, κόρη κάθισ' εὐγενής,
νὰ εὐλογήσης τοῦ πατρός σου τὴν ὀρθὴν
κρίσιν· τὸν πλοῦτον οὗτος ἐθεώρησε
κατώτερον τοσοῦτον πνεύματος ἀσφαῦ,

ἵνα εἰς τοὺς ἄλλους τοῦτον ὄλον ἔδωκεν
εἰς τὴν ὑστάτην δ' ὥραν, ὅτ' αἱ ἄθρωποι
ψυχῆς ἀύλου ἔχουν δξυδερκείαν.

προέβλεπε τὸ μέλλον τῶλθιωτικόν,
ὑπερ τὴν σὴν παιδείαν περιέμενε.

ὦ βασιλεῦ! ἰδοὺ σοῦ δίδω θησαυρὸν
τῆς εὐφυΐας, ὅστις ἔνδοξον τὴν σὴν
θὰ κάμη βασιλείαν. Εἴθε τὸν δεσμὸν
αὐτὸν ὁ φθόνος νὰ μὴ βλάψῃ, τὸν ἰὸν
προχέων τῆς κακίας, εἴθ' ὁ οὐρανὸς
καρπὸν νὰ δώσῃ εὐτεκνίας ἀγαθόν.

ΕΥΔΟΚ. Μετὰ θύελλαν βλέπω μεγάλην
νὰναθαίνω βαθμίδας ὀλβίους·
ἠδονῆς τὴν ψυχὴν μου πληθώρα,
πλὴν καὶ ζάλη κατέχει τὸν νοῦν·

Ὡς ὁ ἄπειρος ὄτ' ὀδοιπόρος
εἰς ἀκρῶρειαν φθίσκας κρημνῶδη,
καθηδύνεται βλέπων τὰ περίξ,
ἀλλὰ τρέμει πκτῶν ὑψηλά.

ὦ ! συγγνώμην, ὦ πάτερ· τὸ στήθος
εἰς τὴν σὴν ὑπεγόγγυζε μνήμην·
πᾶσα θέλει πνοή ἀπὸ τοῦδε
τὴν σοφίαν τὴν σὴν εὐλογεῖ.

ὦ Ἀθηναί, καυχῆθητι πάλιν
πῶς τοῦ κόσμου κυρίαρχος εἶσσι,
ἔχι σείουσα μ' αἷμα τὸ ξίφος,
τῆς παιδείας σκορπίζουσα πῶς.

(Πρὸς τὸν Θεσσαλον).

ὦ βασιλεῦ, δὲν εἶνε τοῦτο τῶν σοφῶν
ἐπίνοια, τὸ βλέποντι ὅσοι ὀφθαλμοὺς
μὴ σκοτισμένους ὑπὸ πλάνης ἔχουσι,
τὸν κόσμον τοῦτον διεσθύνουσι βουλαί
τοῦ θείου· κ' ἰδιώτης ἀν εἰς τὰ μικρά
δὲν βλέπη τοῦτο, πρόδηλον καθίσταται
εἰς τὰ συμβάντα τῶν ἐθνῶν· πῶς δυνατὸν
θα ἦτον ἄλλως κόρη πλεονέκτημα
μὴ ἔχουτ' ἄλλο ἢ σοφίαν, ὑψηλά
νὰ ἀναβῆ τοσοῦτον; Κ' ἔχω μὲν ἐγὼ
καθηκόν πρῶτον τὴν σεπτὴν νὰ σέβωμαι
τοῦ βασιλέως ἀδελφὴν, τὴν τείναςαν
ὡς ἄγγελος τὴν χεῖρα... ΠΟΥΛ. Τοῦ Θεοῦ βουλὴ
ὑπῆρξ' αὐτό· ἐκεῖνον εὐχαρίστητον.

ΕΥΔΟΚ. Ἐκεῖνον πρῶτον, ὅστις τὸ μηχανήμα
τοῦ κόσμου μ' ἐν του νεῦμα τόσον διοικεῖ

κοσμίως . . . πλὴν κατόπιν καὶ τὴν ἄπειρον
νεάνιδα πῶς πρέπει νὰ φερθῆ ἑδῶ,
ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων, ἐδιηγήσατε.

ΠΟΥΛ. Ὁ Ὑψιστος κ' εἰς τοῦτο θὰ σὲ ὀδηγῆ·
ἀριοῦσαν ἔχεις, ἀδελφὴ μου, σύνεσιν.

ΕΥΔΟΚ. Πρὸς τίνα μετὰ θάρρους νάποτείνωμαι,
καὶ ποῖον νάποφεύγω; μήπως ζαλισθῶ
φοβοῦμ' εἰς τόσον ὕψος αἴφνης φιάσασα.

ΘΕΟΔ. Μὲ ποίον ὄντως γλῶσσαν λίαν συνετήν
ὠμίλησας, φιλότατη! ἔνδον τῆς αὐλῆς
καὶ σκόπελοι λαμβάνουν, ἔνθα δύναται
ἄπειρος ναύτης νὰ προσκόψῃ; πλὴν μακρὰν
δὲν εἶνε χρεῖα νὰ προβῆς, ὅπως κελῶς
τοῦ βασιλέως ἔδης τοὺς εἰλιμαίνεις,
τοὺς μόνους φίλους; πρῶτος δ' ἀσυνετητής,
ἐκ παίδων φίλτατός μου φίλος εἶν' ἑδῶ.

Οὐδόλως διακρίνω τοῦτον ἀδελφόν·
τί λέγω; τὴν ἀγάπην κάποτε ἔραδες
τῶν ἀδελφῶν ψυχρίνουν, πλὴν ἡμῶς ποτὲ
ὡς τώρα λόγος δὲν ἐψύχρανε κανεὶς.

Ὡς τρέμει μήτηρ, τρέμω κάποτε κ' ἐγώ,
ἂν μ' εἴπουν, ὁ Παυλῖνος ἀδιάθετος
ὦν ἐκ τῆς κλίνης δὲν ἠγέρθη σήμερον.

Οὐδέποτε πηγαίνω εἰς κυνήγιον,
ἂν ὁ Παυλῖνος δὲν ἐξέλθῃ μετ' ἐμοῦ·
οὐδέποτε θὰ φέρουν σπάνιον καρπὸν,
ἢ θέλουν τέχνην ἐπιδείξῃ μάγειροι
εἰς γλύκισμά τι ἐκλεκτόν, ἐὰν ὁμοῦ
κί' ὁ φίλος δὲν μετάσχη τῆς ἡδύτητος.

Νὰ σ' εἶπω θέλεις κι' ἄλλο ; καὶ τὴν ἔνωσιν
αὐτὴν τὴν ἰδικὴν σου δὲν θὰ ἔκαμνον,
ἂν ὁ Παυλῖνος δὲν προέτρεπε θερμῶς

ΕΥΔΟΚ. Καὶ τίς ἀγνώμων θέλει πρὸς αὐτὸν κληθῆ ;
ὡς φίλον, μᾶλλον ὡς πατέρᾳ ποθητὸν
ὁμοίως θὰ τὸν ἔχη κ' ἡ βασίλισσα,
ἢ δὲ ζωὴ του θέλει κι' ἡ ὑγεία του
ἐπίσης μ' εἶναι προφιλεῖς, πολύτιμοι.

ΘΕΟΔ. Ὠραῖα ! τώρα ἐννοῶ πῶς ἔμπνευσis
τῷ ὄντι θεία ἦτο, ὅτι μετὰ σοῦ

τὸν βίον θὰ διάγω. Καὶ τὸν Κῦρον δὲ
τῶν ὑπαλλήλων πάντων τὸν πιστότατον,

τὸν μετ' ἀόκνου ζήλου πρὸς τῷ λαῷ
τὴν δόξαν μου ναυζήθη ἔργον ἔχοντα,

νὰ σὲ συστήσω ἕλω. Τὸ Βυζάντιον
αὐτὸς μὲ τέχνην καθωοῦτε λαμπρὰν

αὐτὸς καὶ τοὺς ἐχθροὺς μου ἀπεστόμωσε
εἰς πέρας ἔργα φέρων λίαν θαυμαστά.

Νὰ λέγῃς καὶ πρὸς ταῦτον πάντᾳ δύνασαι,
διότι φίλος εἶνε τῆς καρδίας μου

Πρὸς τοὺς λοιποὺς καλὰ θὰ κάμνης προσοχὴν
μεγάλην νὰ δεικνύῃς εἰς τοὺς αὐλικοὺς

ῥαδιοουργίαι σμικρολόγοι πάντοτε
δυσταρεσκείας φέρουν. Ὅθεν βλέπουσα,

ὅτι δὲν βλέπεις ὑποκρίνου κἄποτε,
καὶ δὲν ἀκούεις τί κρυφίως φλυαροῦν.

ΕΥΔΟΚ. Ἐλπίζω, τῇ συνάρσει τοῦ Θεοῦ, κι' αὐτὸν

τὸν σκόπελον νὰ κάμψω. ΠΟΥΛ. Ἄλλ', ὦ φίλτατε,
τί θέλεις τώρα ταῦτα, Θεοδόσιε ;

νά τελεσθῆ ταχέως πρέπ' ὁ γάμος σου,
ὅπως οἱ λόγοι λείψουν κ' οἱ ψιθυρισμοί·
Ἵπάγωμεν! τὸν λόγον ὅταν ἔδωκες,
ἡ Εὐδοκία σὺ καλεῖται σύζυγος·
πῶς δὲ θὰ γείνη' ὁ γάμος καὶ ἡ στέψις της
ἀρμόζει κατ' ἰδίαν νὰ σκεφθῆς καλῶς,
καθότ' εἰς ταῦτ' ἀξίαν δίδουν οἱ πολλοί;
τοῦ δὲ λαοῦ νοῦν ἔχων ἡγεμῶν κανεῖς
τὴν γνώμην δὲν συμφέρει νὰ περιφρονη.

ΘΕΟΔ. Ἵπάγωμεν, ὦ φίλοι! πρὸς τὴν προσφιλή
δώσατε σύζυγόν μου χεῖρα, κ' εἶπατε
προστάτην νέον εἰς ὑμᾶς πέμπ' ὁ Θεός.

ΠΑΥΛ. Εἶθε κ' εἰς ἔτη νὰ διαχέστε πολλὰ
εὐδαίμονες τοσοῦτον, ὅπως σήμερον·

ΚΥΡΟΣ Δεχθῆτε καὶ τοῦ Κυρίου τῆς θερμᾶς εὐχάς.
(Δίδουσι τὰς δεξιὰς ὁ βασιλεὺς, μετὰ τῆς Πλουλχερίας καὶ Εὐδοκίας
ἐξέρχονται δεξιὰ ὁ Κύρος πρῶτος, ἔπειτα ἀριστερά, ἐνῶ ὁ Παυλῖνος
μένει ὀλίγον ὀπίσω, τοῦτον δὲ δρᾷται ἐκ τῆς χειρὸς ὁ Κανθάρης).

ΚΑΝΘ. Παυλῖνε, νὰ μὴ σπεύδῃς, κἀτι θὰ σοῦ ἴπῳ.

ΠΑΥ. Πλὴν, φίλε μου, τὴν ὥραν ταύτην... ΚΑ. Βέβαια
τὴν ὥραν ταύτην ποίαν ἄλλην δύναμαι
κατάλληλον νὰ εὔρω; ἐνθυμεῖται πῶς
πιστῶς πᾶν ὅ,τι ἄλλοτε μοῦ ζήτησες
ἔχω ἴγῳ κάμη· τῶρα, «πήγαινε, Καθάρχη, ἴκετ.»
αὔριον «ἔλα, φίλε, νὰ γελισωμεν,
διότι ἴς ἀθυμίαν κἀπως βρίσκομαι»
«τὸ τόξον», ἄλλην ὥραν, «ἄμε κύτταξε
εἰς καλὰ τεντώνη· θέλει ὁ βασιλεὺς
κ' ἐγὼ νὰ πῆ πῶς εἶμαι ἐπιτήδειος» . . .

ΠΑΥΛ. Τῶ ὄντι, δὲν τάρνουμαι, ἰκανότητα

ἔχεις εἰς ταῦτα, καὶ μὲ κάμνεις νὰ γελῶ,
ὅταν εἰς ἀθυμίαν πίπτω κάποτε.

ΚΑΝΘΑΡ. Λοιπὸν κ' ἐμένα τώρα ἢ ἀράδα μου
ἤρθε μιὰ χάρι νὰ μοῦ κέρη. ΠΑΥΛ. Λέγε μου
τί θέλεις, καὶ ἂν εἶνε δυνατὸν αὐτό,
μὴν ἀμφιβίλλης, δίχως ἄλλο θὰ γενῆ.

ΚΑΝΘΑΡ. Τί λέγεις ἐὰν εἶνε δυνατὸν αὐτό ;
"Ἄμ' ὅλη μέρα μὲ τὸ βρασιλέχ σὺ
εἶσαι, καὶ τέτοιχ χάρι... ΠΑΥΛ. Ἀῖ! παιδάκι μου,
καμμιά φορὰ περνοῦνε περισσότερο
τὰ λόγια κείνων ποῦ τὸν κολακεύουνε.

ΚΑΝΘΑΡ. Σώπκινε τώρα, κὶ ὄρκον ἔκανε προχθὲς
ὁ βρασιλεὺς πῶς σ' ἀγαπᾷ καλῆτερα
πρὸ ἀδερφός του νέσου; ἄκουτε νὰ δῆς
προχθὲς τί γε παμένα τὰ χρειάζονται
αὐτὸ κοχινοκόκοι, ἐνα; δὲν ἀρκεῖ.

ΠΑΥΛ. Πῶς ; σὺ τοιοῦτος συλλογίσθη; νὰ γενῆς ;

ΚΑΝΘ. "Ἄμ τί δά ! τάχα κ' εἶν' αὐτὸς καλῆτερος
ὅπου κερνάει τώρα; ΠΑΥΛ. Θελεῖς, φαίνεται,
γὰ νὰ γελᾶσω πάλι, χχχχχά ! ΚΑΝΘ. Τί λές ;
γὰ νὰ γελᾶσης θέλω ; ΠΑΥΛ. "Ἄμ, βρὲ ἀδερφέ,
δὲν πᾶεις λίγο ἔς τὸν καθρέφτη νὰ ἰδῆς !

ΚΑΝΘ. Ὅριστε ! λές, πῶς εἶσαι ὠμορφότερος
ἢ ἀφεντικῆ σου ; ΠΑΥΛ. Δὲν εἰζεύρω τεῖμα κ' γώ,
μὰ μὲ αὐτὰ τὰ μοῦτρα, φίλε μου, ποτὲ
δὲν παίρνουν νέο ἔς τὸ τραπέζι νὰ κερνά.

ΚΑΝΘ. Τοῖρα θὰ πῆς πῶς εἶμαι ἀσχημόμοτρο !

ΠΑΥΛ. Δὲν τὸ καταλαβαίνεις ἀπὸ τῆς πολλῆς
ἀγάπης ὅπου ἔχεις ; ΚΑΝΘ. "Ἐχω, μάλιστα,

πειδύτεραις ἀπὸ σένα καὶ τὸ ὤμορφο
ἐκεῖνο κοριτσάκι τάχα ποῦ θαρρεῖς
τρελλζίνεται για σένα, μάθε τ' ἀπὸ μέ,
εἶνε δικό μου σὲ λιγάκι. ΠΑΥΛ. Τί; κι' ἀντερκαστής;

(Γελᾷ δυνατά).

ΚΑΝΘ. Αἶ! για τὴν Εὐνικούλα τὸ δοντάκι σου . . .

ΠΑΥΛ. Ἄμ. δὲν πηγάζνω νὰ πνιγῶ, σὺν θενᾶ πῶ
ἀντερκαστὴ πῶς τέτοιοι ἐφοβήθηκα;
Λοιπόν, ὦ φίλε, νά! μιὰ χάρι ποῦβρηκα
για νὰ σοῦ κάμω, ἀπ' τὸ χέρι μου περνᾷ
σ' ἀφίνω τὴ Βνικούλα· ἂν κι' ὁμολογῶ
ὅτι σπουδζάκιωσ ταύτην ἐρωτεύομαι.

ΚΑΝΘ. Για τζᾶλλο ποῦπα τίποτε ὄσ θὰ γενῆ;

ΠΑΥΛ. Αἶ! βλάξ δὲν εἶμαι· σοῦπα, νέουσ θέλουνε

ῶραλοῦσ νὰ κερνοῦνε. ΚΑΝΘ. Αἶ! τζᾶλι θᾶπης

πῶς εἶμ' ἀσχημομούρης. ΠΑΥΛ. Φίλε μου, τὸ λέσ
μονάχοσ.

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (μὲ μεγάλην ἀγανάκτητην).

Τότε... ΠΑΥΛ. Τότε εἰσ τὸ ἔργον μου
πηγαίνω... σὺ 'ς τὸν ἥλιο πήγαине καλὰ
νὰ ξαπλωθῆσ νὰ τρίβησ τὴν κοιλίτσα σου,
καὶ νὰ προσμένησ ὅτι θᾶχης γλῆγορα
καὶ ὤμορφη γυναῖκα καὶ ἀξίωμα. (Φεύγει).

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (καθ' ἐαυτόν).

Τὸν εἶδες μὲ τί τρόπο μ' ἐπερίπιζε;
ἄμ' 'γὼ τὸ νοιώθω· ποῦ τότε συμφέρ' αὐτόν
τὴν ἀρχινοχοῖα για νὰ πάρω 'γὼ;
ἢ Εὐνικούλα τότε δὲ γυρίζε πειᾶ

νά τὸν ἰδῆ, ποῦ τῶρα φιλενάδα της
μοῦ λέει· «ἀπ' τὸ νοῦ σου τοῦτο βγάλετο,
γιατὶ ἐκείνη νέον ἄλλον ἀγαπᾷ,
ποῦ σὰν αὐτὸν δὲν εἶνε ἄλλος ὄμορφος.»
"Α ! ὄχι, ὄχι, δὲν θὰ φθάσῃ νὰ τὴν ἴδῃ
ποτέ 'ς τὴν ἀγκυλιά του... τρόπος θαύρεθῃ. . .
ἐγὼ γνωρίζω τί θὰ κάμω... εὐκολα
παίρνει 'ποψίκα ὁ μικρὸς μας βασιλεύς·
θὰ βάλω ψύλλους εἰς ταῦτιά του, θελᾷ πῶ
πῶς τοῦτον ἀγαπάει ἢ γυναῖκα του,
π' ἄκουσα τῶρα παίρνει.. κ' ἐτελειώσε
τότ' ἢ δουλειά μου· σὰν εἰς τὴν αὐλὴν κοντὰ
δὲν εἶνε, ξέρω πῶς δὲ γίνεται ποτέ
τῆς Εὐνικούλας ἄντρας· θελᾷ γένω 'γώ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Γ'.

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Αἴθουσα τῶν ἀνακτόρων, ἔνθα εἶνε δύο θρόνοι).

Εὐδοκία, περίξ δὲ αὐλικοί.

ΕΥΔΟΚΙΑ (πρὸς τὸν α.' αὐλικόν).

Εἰπέ μου, τὴν χρυσὴν στολὴν ἐτοίμασαν
ἦν σ' εἶχον παραγγείλη; Ο ἄ. ΑΥΛ. Αὖριον εὐθύς
θὰ εἶν' ἐτοίμη, μ' εἶπον, ἄνασσα σεπτῆ.

ΕΥΔΟΚ. Σεμνήν, εἰς μέσσην ἡλικίαν πρέπουσαν;

Ο ἄ. ΑΥΛ. Τοιαύτην, ἄνευ ποικιλμάτων ἐλαφρῶν.

ΕΥΔΟΚ. "Ω ! πόσον χίρω ὅτι ζῆ ἡ μήτηρ μου,
τὴν τύχην μου νὰ μάθῃ τὴν ἀνέλπιστον.

Κρυφὴν ὀδύνην θῆχ' εἰς τὸ σπῆθός μου,
ἀν εἶχεν ἀποθνήη, πρὶν τὴν κόρην της
βασιλίσσον νάκούσῃ· μ' ἔλεγε συχνά·
«ἐν μόνον, τέκνον, θέλω πρὶν τοὺς ὀφθαλμοὺς
νὰ κλείσω, νὰ σὲ ἴδω ζῶσαν εὐτυχή
μετ' ἐκλεκτοῦ συζύγου.» Νῦν ὑπὸ χαρᾶς
θέλει σκιρτήσῃ· τοῦτο δὲ καὶ τὴν χαρὰν
διπλασιάζει τὴν ἐμήν. Ἴσως μικρὰν
τῆ φέρει θλιψίν, ὅτι νῦν χριστιανὴν
θέλουν μὲ λέγη... Ὅντως ἐθυσίχζε
μετ' εὐλαβείας εἰς τὴν Ἄρτεμιν συχνά,
εὐχὰς ὑπὲρ ἐμοῦ παντοίως λέγουσα·
πλὴν καὶ ποτ' ἀνεφώνει· «πόσον ἀγαθὸς
εἶν' οὗτος ὅστις κατοικεῖ πλάσιόν μας,
Χριστιανὸς ἐπίτιμος! παραδειγμα
τῆς σωφροσύνης εἶνε καὶ τῆς ἀρετῆς.»
Θέλω τῆ γράψῃ τῶρ· οἱ χριστιανοὶ
τοιούτοι πάντες εἶνε, μῆτετ' ἐμοῦ
ἔλα νὰ ζήσης· τί χάρᾰ! ἡ μήτηρ μου
πλησίον ἐὰν ἔλθῃ, μ' ἀγγελλίασιν
ἀνέκφραστον νὰ βλέπῃ πόσον ὑψηλὴν
ἔλαθον θέσιν! Πρέπει κ' εἰς τοὺς ἀδελφοὺς
νὰ γράψω, νὰ τοὺς εἶπω πῶς τοὺς συγχωρῶ,
ἀν λόγους μ' εἶπον ψυχροτάτους ἄλλοτε,
δικαίως πρὸς ἐμὲ δὲν προσηνέχθησαν.
Θέλω τοὺς πέμψῃ ἀρετὰ νομίσματα,
τὴν ὕβριν ὅπως τὴν ἐμήν ἐκδικηθῶ,
ὄτε πολλάκις μ' εἶπον· «μόνον ἐκατόν
νομίσματα θὰ λάβῃς... Ο ἁ. ΑΥΓ. Ὡ βασιλεῦτα,

νὰ σὰς ὑπενθυμίσω μ' ἐπροστάξατε,
ὅπως γενναίαν συνδρομὴν εἰς λόγιον. . .
ΕΥΔ. Τὸν ποιητὴν τῷ ὄντι· εἶν' ἀληθινόν,
οἱ στίχοι του πολὺ δὲν μοῦ ἀρέσκουσιν·
ἀλλὰ τίς οἶδεν; ἴσως ἢ ἐμψύχωτις
τοιούτου τῶν γρχιμύχτων ἐραστοῦ πολλοῦς
παραινέση κι' ἄλλους, ἵνα κάμνωσι
θυσίαν εἰς τὰς Μούσας. Φεῦ! πῶς ἡ πατρις
Ἀθῆναι μόνον ἔχει γνήσιον βωμὸν
Μουσῶν, Χαρίτων· τὸ Βυζάντιον ἐδῶ
ὄπλων ἀκούει κρότον καὶ δικαστικῶν
ἐδρῶν πλήν ὧτα βύει πρὸς πᾶν ὑψηλόν,
θερμῶν τὴν καρδίαν... Ἐλησμονήσα·
πλειότερα νὰ πέμψω πρὸς σήμερον
εἰς τὸ γηροκομεῖον καὶ τοῦ ἀσθενεῖς...
εἰς τὸ νοσοκομεῖον... νὰ ἐπισκεφθῶ
ἀρμύζει τοῦτο μόνη οὕτως ὁ Χριστὸς
διέταξε, μᾶς λέγει· ὅτε σαβερὸς
θέλει κριτὴς καθίση, ἂν τοὺς ἀσθενεῖς
θέλει ῥωτήση ἐκεσκέφθημεν ποτέ...
ὁ βασιλεὺς μοῦ λέγει ἔς τὸν ἱππόδρομον
μαζί του νὰ πηγαίνω· πλήν δὲν δύναμαι,
τὰς θηριομαχίας ἀποστρέφομαι
καὶ τὰς ἀπειροκάλους τῶν πολλῶν κραυγᾶς.
Ἡ μουσικὴ μ' ἀρέσκει μόνον τῶν ψαλμῶν·
ὦ! ἀνυψώνει ἀληθῶς τὸ αἶσθημα
πρὸς τὸν Θεὸν τοσοῦτον, ὅσον ἄλλοτε
δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ συνέβαιν' εἰς ἐμέ.
Ἀλλὰ τίς εἶνε οὗτος ὅστις ἔρχεται

περίλυπος, ἀσθμικίνων; ποίαν συμφορὰν
θαγγεῖλη νὰ ταράξῃ τὴν ἐμὴν χαρὰν;
(Εἰσέρχεται θεράπων τοῦ Παυλίνου).

Ο ΘΕΡ. ὦ ἄνασσά μου σεβαστῆ, ὁ βασιλεὺς
ποῦ εἶνε; φέρω πρὸς αὐτὸν τὴν εἴδησιν
ὅτι βαρέως ὁ Παυλῖνος ἀσθενεῖ.

ΕΥΔΟΚ. Ὁ φίλτατος τῶν φίλων λέγεις ἀσθενεῖ
βαρέως; ἀλλὰ τῶρα τοῦτο δυνατὸν
δὲν εἶνε νᾶλθ᾽ ὁ βασιλεὺς, ἐπίσκεψιν
εἰς τὸ πατρικρχεῖον ἔχει· πλὴν ἐγὼ
θέλω φροντίση, ἐπειδὴ τὸν πρώτιστον
τῶν φίλων τοῦ συζύγου ἀδελφὸν ἐμὸν
νὰ θεωρῶ καθῆκον ἔχω μέγιστον.
(Πρὸς αὐλικούς)

Ἰπάγε νὰ καλέσης σὺ τὸν βασιλῆα
εἶπε του νὰ προσέξῃ, διὰ ὃ βασιλεὺς
αὐτὸς νὰ ᾔτο ἀσθενὴς τὴν σεβαστὴν
αὐγούστῃ νὰ ζητήσης τρέξῃ σὺ εὐθύς.
Τί δυστυχία! τῶρα ὅτ' ὑπὸ χροῶς
ἐσκίρτων, νᾶλθῃ τόσον ἄγγελμα κακόν!
(Δύ αὐλικοὶ ἐξέρχονται).

Βεβαίως δὲν ἀρμόζει τοῦτο πάραυτα
ὁ βασιλεὺς νὰ μᾶθῃ, εἰς τᾶνάκτορον
καθὼς εἰσέλθῃ· ξεύρω, θέλει λυπηθῆ
πολύ, καὶ πρέπει κατὰ τρόπον ἥπιον
ἢ θλιψίς νὰ εἰσδύσ' εἰς τὴν καρδίαν του.
Τόσην ἀγάπην ἔχει πρὸς αὐτόν! κ' ἐμὲ
αὐτὴν τοσοῦτον νᾶγαπᾷ ὅλ' ἠθελον.
Ἄλλ' ἰδ' ἐκεῖνος ἔρχεττι μὲ πρόσωπον

σημαῖνον θλίψιν ! τάχῃ τί νὰ ἔπαθε ;
μήπως τυχὸν ὁ φίλος ὅτι ἀσθενεῖ
τῶ εἶπον ; δὲν πιστεύω νὰ ἐπῆγέ τις
ἐκεῖ νὰ γγείλῃ ἀπικισίαν εἰδήσιν.

Νὰ τὸν προὔπαντήσω πρέπει πάραυτα,
τὴν λύπην νὰ πράξω μὲ τούς λόγους μου.

(Καταβαίνει ἐκ τοῦ θρόνου καὶ τρέχει εἰς προὔπνευσίν του· ἐπανέρχεται δὲ ἔχουσα τὸν βραχιονά της εἰς τὸν βραχίονα τοῦ Θεοδοσίου).

ΕΥΔΟΚ. ὦ βασιλεῦ καὶ κύριέ μου, σ' ἔθλιψαν
ὑπὲρ τὸ δέον σήμερον αἱ μέριμναι,
ὅσας παρέχει καθ' ἐκάστην τὸ εὐρὴ
βασίλειον. ΘΕΟΔ. Μὲ θλίβουν. Εὐδοκίᾳ μου,
ἀχαριστίαι μᾶλλον μοχθηρῶν ἀνδρῶν.

ΕΥΔΟΚ. Ἄλλ' εἰς τὸν κόσμον θλίψιν ὅτι θῆχωμεν
εἰπ' ὁ Χριστὸς μας, νῆχωμεν ὑπομονήν.

ΘΕΟΔ. Ὑπομονὴν μοῦ λέγεις ; ἀλλὰ νὰ τολμοῦν
ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἐθεώρησα
ὡς ἀδελφούς, τὴν χεῖρα τείνας ὕψωσα
ἀπὸ μικρᾶς βραθυμίδος εἰς ἀξίωμα,
ὁποῖον νὰ τενίσουν δὲν ἠδύναντο
προτοῦ, νὰ θέλουν, λέγω, νὰ ἐπικληθοῦν
κι' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως καθυπέρτεροι ;

ΕΥΔΟΚ. Ὅποσον θράσος !.. ἀλλά, βασιλεῦ... αὐτὸ
διαβολὴ μὴν εἶνε ; ΘΕΟΔ. Πῶς διαβολή,
ἀφοῦ χθὲς ἦσαν ὡς ἑξακισχίλιοι
κ' ἤκουσαν τοῦτο ἔς τὸν ἵππόδρομον ; ΕΥΔ. Πλὴν τίς
τίς οὗτος εἶνε, ὅστις σὲ τὸν ἥλιον
τὸν ζῶντα, θέλει μ' ἦθος ἀλαζονικῶν
νὰ ταπεινώσῃ ; τόσον εὐεργετικὸς

τίς ἀναξί μέχρι τοῦδε θρόνον ἔλαβε ;
τοὺς πάντας ὡς πατήρ θωπεύεις, ἀγαπᾷς·
εἰς πάντας θέλεις νῆσαι ἄρχων ἀγαθός·
ἐμὲ αὐτήν, νὰ λέγω τοῦτ' ἐπίτρεπε,
δὲν ἔχεις τόσον ἀνυψώση ! ζωηρὰν
αἰσθάνομαι τοσοῦτον εἰς τὸ στῆθος μου
εὐγνωμοσύνην, ὥστε τὴν ζωὴν μου, τὴν ψυχὴν
θᾶδιδον ὅπως μὴ σὺ λύπην αἰσθανθῆς.

ΘΕΟΔ. ὦ ἄγγελε τῷ ὄντι ! ὅστις ὑψηλὴν
παιδείαν κεκτημένος ξεύρεις νὰ τιμᾷς
ἐκείνους ὅσοι ἔχουν καλοῦσθαι
καρδίαν· κρίμα κρίμα ὅτι πρότερον
ἔτι δὲν σ' εἶχον σύντροφον εἰλικρινῆ,
ὅπως τοὺς φίλους νὰ ἐκλέγω βοηθῆς·
ἀλλ' εἰς πηλὸν νὰ πέσω κάποτε βαθὺν
ἢ ἀπειρας νεότης μ' ὠθήσει. Νὰ δῆς,
φιλτάτη μου, τί χθὲς συνέβη φοβερὸν·
διότι σύ, τὸ βλέπω, σκέπτεσθαι καλὰ,
ἥτις δὲν θέλεις νῆσ' εἰς τὸν ἵπποδρομον.

Ἦσαν συνηθροισμένοι ἀπειροὶ ἐκεῖ,
ὅταν εἰς βῆμα ὑψηλὸν ἀνέβη τις,
καὶ εἶπεν οὕτω· «συμπολιτῆαι ! βλέπετε
ὁποῖον μέγα ἔκαμε κατόρθωμα
ὁ ἑπαρχος, ὁ Κύρος ; εἰς ἐξήκοντα
ἡμέρας μόνον τεῖχος ὠκωδόμεσε
πρὸς τὴν ξηράν, κρημνίσας τὸ σαθρὸν τὸ πρῖν·
τοιοῦτον ἄλλο δὲν ὑπάρχ' εἰς καλλονήν·
ὁ Κωνσταντῖνος ἔκτισ', ἀνενέωσεν
ὁ Κύρος· τοῦτον πάντες εὐφημήσατε !»

Εἶπε καὶ σύμπας ὁ λαὸς ἐκρότησε
τὰς χεῖρας, ὁ δὲ Κύρος ἐπαιρόμενος
διὰ τοῦ πλήθους τοὺς ἐπαίνους, ὑψηλὰ
ὡς ὁ ἀλέκτωρ ἤγειρε τὴν κεφαλὴν
βυθίζων ἀλαζδόνως, μὴ ἐνθυμηθεῖς
παντάπῃσι πῶς ἔχει κύριον ἐμέ,
καὶ τῶνομα νὰ εἶπῃ πρῶτον ὧφειλε
τοῦ βυσιλέως, ὕστερον δὲ νὰ δεχθῆ
ἐπευφημίας τόσον κολακευτικῆς,
ὁποῖας εἰς ἐμὲ δὲν ἔκαμν, λαμπρὸν
ὁπότε μέγαν θρίαμβον κατήγγχον,
τοὺς Πέρσας ἐν Ἀσίᾳ τρέψας εἰς φυγὴν.
ΕΥΔΟΚ. Περίεργον πῶς τοῦτο ὁ Κύρος ἔκαμε!
Ἐκεῖνος ἐκ τῶν πρώτων εἶνε φίλος σου.

ΘΕΟΔ. Ἐ! φθόνος φθόνος, δὲν νοεῖς, οὐκ ἀτάτη μοῖρα!

ΕΥΔΟΚ. Λέγεις νὰ εἶνε φθόνος, ἀλλὰ ταπεινός

ἐκεῖνος τόσον εἶνε! ΘΕΟΔ. Εὐδοκία μου,

εἰξεύρεις τί μοῦ εἶπε γέρον ἔμπειρος;

«ποτὲ νὰ μὴ φοβῆσαι τοὺς φωνάζοντας

μακρὰν ἐκεῖνοι μᾶλλον ἐπικίνδυνοι

εἰς τοὺς μονάρχας εἶνε, ὅσοι ταπεινὸν

τὸ ἦθος ἔχουν, πλησιάζουσι πολὺ

μὲ κολακείας. ΕΥΔΟΚ. Ἄλλὰ τοῦτο δύνχται

νὰ ἐλεγχθῆ. ΘΕΟΔ. Τί λέγεις; εἰς κατώτερος,

ὅστις ἀφίνει χιλιάδες νὰ καλοῦν

αὐτὸν τοῦ Κωνσταντίνου ἴσον, δὲν νοεῖς

ὅτι νὰ γείνη αὐτοκράτωρ σκέπτεται;

Καλὰ τὸ λέγ' ἡ Πουλχερία «πρόσεχε,

μὴ τόσον τὴν καρδίαν δίδης εὐκολα,

διότι πονηρίας ἔχουν κάποτε
πολλοί, ὁποίας οὐδὲ κἄν φηντάζεται.
Ἐπίστευον ὁ Κύρος, θν ὡς ἀδελφῶν
πολλάκις εἶχον ὁμοτράπεζον, ἐμὲ
νὰ λησμονήσῃ τότον; ἀνευφήμητον
νὰ φήσῃ βρασιλέξ εὐεργέτην του ;

ΕΥΔΟΚ. Τῷ ὄντι λάθος μέγα. ΘΕΟΔ. Εὐδοκία μου,
τί ἄλλο νέον εἶνε εἰς τάνάκτορον ;
ἂν καὶ διόλου πλέον δὲν φροντίζω ἴγώ,
ἀφότου σ' ἔχω παμφιλτάτην σύζυγον·
διότι πάντα, ξεύρω, γίνονται καλῶς·
πεποίθησιν εἰς τοῦτο ἔχ' ἀκλόνητον.

ΕΥΔ. Νέον οὐδέν... ἐν μόνον. ΘΕΟΔ. Ποῖον, φίλη μου;

ΕΥΔΟΚ. Ὁλίγον ὁ Παυλῖνος ἀδικήστος. . . .

ΘΕΟΔ. Τί λέγεις ; ὁ Παυλῖνος ἀδικήστος ;

Ἐπιτάφιος τῶν φίλων ΕΥΔΟΚ. Μὴν ἀποταχῆς

ἐγὼ ἔς τὸν ἱατρὸν ταχέως ἐστείλα,
κ' εἰς τὴν ἀγούσταν παρευθὺς ἐμήνυσα.

Τὰ πάντα θέλουν γείνη, ὡς ἂν σὺ αὐτὸς
ἦτο πκρῶν ἐκεῖτε. ΘΕΟΔ. Εὐδοκία μου,
τί λέγεις ; ὁ Παυλῖνος ὅταν ἄρρωστος
εἶνε, τὰ πάντα εἶνε μαῦρα πρὸς ἐμέ.

ΕΥΔΟΚ. Τὸν ἀγχιπᾶς τοσοῦτον ! ἔχεις δίκαιον·
νέος οὐδεὶς ἐνταῦθα κκλοκῆγαθος
ὅπως ἐκεῖνος εἶνε· τρόπους εὐγενεῖς
ἔχει, καὶ τόσον ἐξωτερικὸν τερπνόν,
μορφὴν ὠραιοτάτην, ὥστε ἄγγελος,
νομίζεις, εἶνε. ΘΕΟΔ. Εὐδοκία, ναί,
ἄγγελος εἶνε ὁ Παυλῖνος, καὶ πρὸς σέ

ὑπόληψιν μεγάλην ἔχει, μ' ἔλεγε·
«δὲν θαῦρος νέαν ὄπω; τὴν βραδύσασαν,
κι' ἂν τὴν ζητῆς εἰς ὕλην τὴν ὑφήλιον »

ΕΥΔΟΚ. Τόσον ἐκεῖνος ἔχει τὴν ψυχὴν καλὴν !
καὶ ἄθυμος κανεῖς ἂν εἶνε, μετ' αὐτοῦ
φαιδρὸς ταχέως γίνεται ὅταν προβῆ.

ΘΕΟΔ. Ἐκ παίδων ἦτον εἴθυμος, δὲν μ' ἄφρινε
νὰ περιπέσω' εἰς λύπην. ΕΥΔΟΚ. Τόσον πάντοτε
ὠραῖος ὅπως τῶρα; ΘΕΟΔ. Ἔ! τὴν σήμερον
ὀλίγον κάπως μᾶλλον καλλωπίζεται,
διότι... ΕΥΔΟΚ. Τί συμβαίνει; ΘΕΟΔ. Δὲν τὸ ἔννοσις;
κάπου κρυφίως ἔχει ἔρωτα Θεομόν.

ΕΥΔΟΚ. Τί λέγεις; ἀλλ' ἀκούει εἰς τὴν θέσιν του;

ΘΕΟΔ. Δὲν εἶνε τοῦτο μόνον τὸ ἔμπόδιον·

εἰδωλολάτραις εἶνε... ΕΥΔΟΚ. Θεοδόσις,

δὲν εἶνε τοῦτο μέγξ κώλυμα φρονῶν·

ὁμοίως μὴ δὲν ἤμην ἐθελῶν κ' ἐγώ;

ΘΕΟΔ. Ἄλλ' εἶχες νοῦν, ταχέως κατενόησες

τὸ δόγμα πόσον εἶν' ἀνώτερον ἡμῶν·

ἐκεῖνη μᾶλλον θέλει περὶ τοῦ βωμοῦς

τοῦ Ἐρωτος νὰ στρέφῃ πόδξ εἰς χορόν.

ΕΥΔΟΚ. Ἐγὼ ἂν τὴν γνωρίζω, θέλω τάχιστα

τὴν πείσῃ· νέος εἶνε τόσον εὐγενής,

καὶ τοῦ Νηχιίσσου ἔτι ὠραιότερος !

ΘΕΟΔ. Οὐχ! ἄφρησ', Εὐδοκία, καὶ ἄς κάμουνε

ἐκεῖνοι ὅ,τι θέλουν. Δὲν εἰξεύρεις τί

νὰ σοῦ προσφέρω ἔχω· θέλεις ἐκπληγῆ,

ὅταν τὸ δῶρον ἴδῃς καὶ τὴν κάλλονῆν

αὐτοῦ ἰθυμάσης. ΕΥΔΟΚ. Ἄντζ, τῆς ἀγάπης σου,

προσθέτεις νέον δείγμα· εἴθ' ὁ Ἰψιστος
μικρὸς ἡμέρας νὰ σοῦ δίδῃ.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (εἰσάγων ἐκ τοῦ κόλπου του μήλον).

Κύτταξε

τί μήλον εἶνε τοῦτο ! λέγε μ', ἄλλοτε
χρυσὴν τοιούτην εἶδες, τόσον μέγεθος,
γλυκύτητα τοςούτην, ἀνοηρότητα ;
νομίζεις ἄλλου κόσμου πλάσμα ἐκλεκτὸν
τὸ μήλον εἶνε τοῦτο.

ΕΥΔΟΚΙΑ (λαμβάνει τὸ μήλον).

Βεβαίωτατα

τοιούτον μήλον ἀλλαχοῦ δὲν ἔβλεψῃ.

Ἴσως ἐκόπη ἐκ τοῦ κήπου τῆς Ἐδέμ,

ἐν ὑπάρχει ὁ κήπος ἔτι σήμερον,

τοιούτον εἶνε ὡς ἐκεῖνος ὁ κήπος,

ὅν ἔδωκεν ἡ Εὐα εἰς τὸν ἄναξ τῆς

εἶθε δὲ μόνον ἀποτελεσμα κηκοῦ

τοιούτον νὰ μὴ φέρῃ ΘΕΟΔ. Ἀλλ' εἰςέριεις τίς

μοῦ ἔχει τοῦτο δῶση; ΕΥΔΟΚ. Ἐὰ τὸ ἐπεμψεν

ἔτις ὁ τῆς Περσίας μέγας βασιλεὺς.

ΘΕΟΔ. Ὅργην ἐκεῖνος ἔχει σήμερον δεινήν·

τοιούτον δῶρον λέγεις ὅτι μ' ἀπέστειλε ;

ΕΥΔΟΚ. Ὁ τῆς Αἰγύπτου ἴσως ἐπαρχος. ΘΕΟΔ. Λυτὰ;

μοῦ πέμπει δῶρα, εἶν' ἀληθινόν, πολλὰ,

ώρατ'· πλὴν τοιούτον, ὅχι, πώποτε

ΕΥΔΟΣ. Ἴσως ὅτι ἦλθε τότε ἐκ τῶν οὐρανῶν.

ΘΕΟΔ. Εἶθε, διότι πέμπει καὶ ὁ Σατανᾶς...

ΕΥΔΟΚ. ὦ βασιλεῦ, εὐφύμει ! τέλος λέγε, τίς

σοῦ ἔδωκε τὸ μῆλον; τί περίεργος
ἔγεινα δὲν εἰξεύρεις. ΘΕΟΔ. Εἶς, φιλάττη μου,
ἐπίτιης τὸν τοσοῦτον σπάνιον καρπὸν
μοῦχει προσφέρει. ΕΥΔΟΚ. Πῶς; ἐπίτιης, βασιλεῦ;
ΘΕΟΔ. Ἐπαίτιης, Εὐδοκίη, ὅτε τὸν ναὸν
μὲ βῆμα νὰ εἰσέλθω ἔβχινον βροχδύ,
πλησίον μ' ἦλθε πῆρην φέρων, «βασιλεῦ,
μοῦ λέγει, «παρ' ἐπαίτου δῶρον δέχθητι,
ὅπερ παρ' ἄλλου πώποτε δὲν ἔλαβες.»
Τὸ βλέμμα στρέφω καὶ τὸν βλέπω μειδιῶν,
κ' ἐκεῖνος μὲ κυττάζει, μοὶ προσφέρει δὲ
τὸ μῆλον τοῦτο λέγων· «πρόσεξε καλά·
ὡς βλέπεις, ἔχει κάλλος ἀνυπέροβλητον·
ἀλλὰ μὴ φύγη ἐκ τῶν σῶν χειρῶν ποτέ·
παράτιον μεγάλης μέλει παύσεως
νὰ γείνη φυλαξέ το ὅσον δυνασται.»
Τοιαῦτα μ' εἶπε κ' ἔγειν· ἀκακτος εὐθύς·
εἰς μάτην πλείστοι τὸν ἐζητήσαν παντοῦ·
κανεῖς αὐτὸν νὰ ἴδῃ δὲν κατώρθωσε·
μ' ἀφῆκε δ' οὕτω, φίλη μου, περίφροντιν.
ΕΥΔΟΚ. ὦ φίλατά μου, μὴ φροντίζης δι' αὐτά·
ἐκ τῶν χειρῶν μου βέβχια κανεῖς αὐτὸ
δὲν θέλει λάβῃ. . . Κ' ἔπειτα νῦν τοῦ Χριστοῦ
ἡ πίστις ταῦτα παντελῶς ἐξήλειψε,
χρησμούς, σημεῖα σπλάγγων, οἰωνοὺς πτηνῶν.
ΘΕΟΔ. Κι' ὅμως τίς οἶδε; .. κάποτε κι' ὁ Σατανᾶς.
ΕΥΔΟΚ. Ἐκεῖνου παντελῶς τὸ κράτος ἔπεσε·
εἰς τῶν εἰδώλων δὲν κατῶκει τοὺς νεοὺς;
ΘΕΟΔ. Ναί, πλὴν δργίλος ἐνεδρεύει... ΕΥΔΟΚ. Ὑπαγε

νὰ ἰδῆς, φίλτατέ μου, ὁ Παυλῖνος πῶς
πηγαίνει· τόσον εἶπες πῶς τὸν ἀγχιπῆς !

ΘΕΟΔ. Λέγεις καὶ νὰ πάγω πρέπει παρευθὺς·
ἀλλ' ἐν τοσοῦτῳ σὺ μὴ λησμονῆς αὐτό ..

ΕΥΔΟΚ. Νὰ μὴ σὲ μέλη· ἀπὸ τῶν ἐμῶν χειρῶν
δὲν θὰ ἐξέλθῃ· τὸν Πκυλῖνον ὕπχυε
νὰ ἰδῆς· δὲν εἰξεύρω, συμπλοῦ πολὺ,
φοβοῦμαι. ΘΕΟΔ. Ναί, φιλότατη ἀνκυσσα, καὶ ἐγώ.

(Ἐξέρχεται).

ΕΥΔΟΚ. Ἄστεϊον θῆνε τοῦτο .. πῶς, δὲν δύναμι

νὰ ἐννοήσω, μῆλον εἰς προσέφερεν

ἐπαίτης· ἀν καὶ εἶνε ὠραιότατον,

δὲν εἶνε ψεῦμα· πλὴν τί βλάπτει, διατὶ

νὰ μὴ φυλάξω τοῦτο εἰς τὰς χεῖρας μου;

(Ἐισέρχεται ὁ Κύριος μετὰ τὸν Καθηγούμενον ἢ Βασιλίσσιν θέλει νὰ εὐχῆ).

Βασιλίσσα μου, πῶς; καὶ σεῖς μ' ἀφίνετε,

καὶ σεῖς; ἀλλὰ τοσοῦτον τὴν καρδίαν μου

γνωρίζετε, μὲ πόσῃν ἀγαθότητῃ

τὸν βασιλέα γὰρ θερμῶς προσέφευξ

νὰ λάβῃ κόρην Ἀθηναίαν σύζυγον.

ΕΥΔΟΚΙΑ (ἐπιστρέφουσα).

Δὲν τὸ ἀρνοῦμαι· πλὴν νομίζω δις κακὸς

εἶσαι, διότι φίλος ἦσο πρότερον,

νῦν δ' εἰς τὸν θρόνον ἀσεβής. ΚΥΡ. "Ω ! πρὸς Θεοῦ,

πρὶν καταδίκης ψῆφον ἐπιφέρετε,

ἀκούσατε· πῶς ἦτο τοῦτο δυνατὸν

τὸν ὄχλον νὰ κρατήσω, ὅτε θεατῆς

μαχῶν πρὸς τὰ θηρία, ξιφομαχιῶν,

ὡς ἄγριον θηρίον, ἐν παραφορᾷ

κραυγὰς ὁμοίως θηριώδεις ἔβαλλε ;
εἷς δ' εἶπε δημοκόπος· «ἀνελέωσεν
ὁ Κύρος τεῖχος, Κωνσταντίνου κτίσαντος»
κι' οἱ πάντες οὕτως ἀνεφώνουν· δοκιμὴν
ἔκαμα τότε «ζήτω καὶ ὁ βασιλεὺς»
νὰ εἶπω τρίς· πλὴν μάτην· ἡ παραφορὰ
ἐδέσποζε. ΚΑΝΘ. Ὅμοίως δὲν ἐφώναξα
«καὶ ὁ Κανθάρχης ζήτω ;» ποῖος μ' ἄκουσε ;

ΕΥΔΟΚ. Μὲ κάμνεις νὰ γελάσω. Ἄλλὰ, φίλε μου,
ὁ βασιλεὺς ὄργην μεγάλην δι' αὐτὸ
ὠργίσθη. ΚΥΡ. Τίς εἰξεύρει τί διχβολὰς
ἐπῆγαν κ' εἶπαν ὑπὸ φθόγου ! ΕΥΔ. Κύττηξε
νὰ τὸν ἐξιλεώσης. ΚΥΡ. Οἴμοι ! φοβερὰν
ποινήν, ἀκούω, ἐτοιμάζουν πρὸς ἐμέ.

Βασιλίσσα μου, πρῶτη ἴς ἀγχοτότητα,
σῶσάν με σῶσον ; τίπτω εἰς τρυς πόδας σου,
διότι λέγουν ὅτι φυγαδεύομαι.

ΕΥΔΟΚ. Τί λέγεις ! ἀλλὰ εἶνε τοῦτο βέβαιον ;

ΚΥΡ. Φεῦ ! πῶς σπκνίως ψεύδη ἐξελέγχονται
σπαρέντες λόγοι· ὅταν ὁμιλήσης σύ,
ὦ ἀνασσά μου, ὅταν εἶπης· «παντελῶς
ἐπίτηδες τὸ πρᾶγμ' αὐτὸ δὲν ἔγεινε»...

ΕΥΔΟΚ. Θὰ προσπαθῆσω μετὰ ζήλου, ἐπειδὴ
καὶ σὺ μὲ ζῆλον ἄλλοτε μ' ἐπήνεσες.

Τὸν βασιλέα πόσον δὲν μετέβηλον
οἱ ῥαδιοῦργοι ! περὶ σοῦ τόσον καλὴν
ιδέαν εἶχεν· ὡς νὰ σ' εἶχεν ἀδελφόν,
τόσον σ' ἠγάπα. ΚΥΡ. Κι' ὅμως, ἄχ ! βασίλισσα,
ἀπὸ σοῦ μόνον σωτηρίαν προσδοκῶ.

ΕΥΔΟΚ. Νά μὴ σέ μέλη· θὰ τοῦ εἶπω, δυνατὸν
δὲν εἶνε νὰ μὴν εἶται λίαν εὐλαβὴς

πρὸς ἄνακτα καὶ μέγαν εὐεργέτην σου·

ΚΥΡ. Καὶ πότε τοῦτο δὲν ἀπέδειξα σαφῶς ;
καὶ τὴν ζωὴν μου ἔχω βάλ' εἰς κίνδυνον,
ὁ βασιλεὺς ὁπότε μὲ ἀκόντιον
κάπρον εἰς ὄρος ἐκυνήγει' ἀπόκρημνον.

ΚΑΝΘ. Τόσαις φορὶς κ' ἐγὼ ξυλικὸς δὲν ἔφαγα,
σὰν τότε λένε καλλιγράφου καὶ γελοῦν ;
κ' ἐγὼ τοὺς λέω νὰ χαθοῦν, ποῦ βάζουσε
τὴ μούρη τους οἱ τέτιοι μὲ τὸ βασιλεῖά !

ΕΥΔΟΚ. Τώρα σὺ πλέον, Κύρε, νὰ μὴ τὸν ἰδῆς,
διότι σ' εἶπα, ἔχει φοβερὰν ὄργην,
κ' ἐγὼ γνωρίζω τί θὰ κάμω, πῶς θὰ πῶ.

ΚΥΡ. Βασίλισσά μου, σ' εἶπ' ἐθνηγῶμων...

(Προβαίνει ὁ θεράπων τοῦ Παυλίνου).

ΕΥΔ. Ἄλλὰ τίς

προβαίνει ;... ναί... θεράπων τοῦ Παυλίνου μας.

(Πρὸς τὸν θεράποντα).

Εἶπέ μου, λέγε, πῶς ὁ κύριος ὁ σὸς
εὐρίσκεται ; τί κάμνει ; τί ὁ ἰατρὸς
φρονεῖ ; ΘΕΡ. Παρῆλθ' ἡ ζάλη τὴν ἡ πολλή,
κ' ἐκάθισεν ὀλίγον, κάπως ὀμιλεῖ
ὁ ἰατρὸς ὀλίγα νὰ τοῦ δώσωμεν
βραστὰ μᾶς εἶπε μῆλα μὲ ἀνθόνερον.

ΚΥΡ. Βασίλισσά μου, νά ! τί ὠραϊότατον
εἰς χεῖρας ἔχεις μῆλον ; ἂν τὸ ἔστελλες,
δὲν ἀμφιβάλλω τὸ καλῆτερον εὐθὺς
ἰατρικὸν θὰ ἦτο. ΕΥΔ. Ἄλλ' ὁ βασιλεὺς . . .

ΚΥΡ. Ὁ βασιλεύς! ἐκεῖνος θαύχριστηθῆ, διότι τὸν Παυλίον τόσον συμπαθεῖς.

Ἐ! ἂν ἐκεῖνος ὑγιῆς εὐρίσκετο, ἐγὼ κανένα δὲν θὰ εἶχον κίνδυνον.

ΕΥΔ. Ἐκ τῶν χειρῶν μου νὰ μὴν ἔλθῃ τρεῖς φορές παρήγγειλε. ΚΥΡ. Βεβχίως νὰ μὴ ψύσωσι τοιοῦτον μῆλον ξένκι χεῖρες· ἀλλ' ἐγὼ γνωρίζω τὸν Παυλίον πόσον ἀγαπᾷ· ἴσως τοσοῦτον σὲ αὐτὴν δὲν ἀγαπᾷ, κι' ἂν μᾶθῃ πῶς τὸ μῆλον τοῦτο ἔγεινεν παρτίτιον ὁ φίλος νὰ θεραπευθῆ, βεβχία νᾶσαι, μᾶλλον θὰ σὲ ἀγαπᾷ.

Ἐκ πιδῶν ἴσως τρεῖς δὲν εχωρίσθησαν ἡμέρας ἄχρι τοῦδε. ΚΑΝΘ. Πι χρακίς νᾶδῆς θὰ κῆκῆ ὁ Παυλίνας, ὅτις τὸν εἶπα ἀπ' τὸ χερᾶκι στάλλῃ τῆς βασιλισσας!

ΕΥΔΟΚ. Δὲν ξεύρω... θέλω νὰ τὸ σταίλω, πλὴν χρησμός, μοῦ ἔλεγε, προεῖπε. ΚΥΡ. Τώρα δὲ χρησμός!.... ἄκουσ' ἐμένα, ξεύρω τὴν καρδίαν του τὸ μῆλον τοῦτο θᾶν αἰτία κ' εἰς ἐμὲ συγχώρησιν νὰ δώτῃ. ΕΥΔ. Λέγεις; ΚΥΡ. Βέβχιος εἶμι, διόλου μὴ διστάζης, ἄνασσα.

Πέρυσιν ὁ Παυλῖνος μ' ἕνα λόγον του ἔσωτε δέξ' ἀθώους, οὓς οἱ αὐλικοὶ εἰς θάνατον νὰ πέμψουν ἠτοιμάζοντο.

ΕΥΔΟΚ. Τί λέγεις, Κύρη! εἶν' ἀληθινὸν αὐτό;

ΚΑΝΘ. Μπά! γὰρ τοὺς εἶδῃ τότε μὲ τὰ μάτια μου ὁποῦ ξομολογοῦνταν νὰ ποθάνουε.

ΕΥΔΟΚ. Μεγάλης ποτὲ τοῦτο μέλλει πράξεως

παρχίτιον νὰ γείνη, εἶπ' ὁ ἐνδεής
ἐπζίτης, ὅστις τοῦτο τοῦ ἐχάρισε.

ΚΥΡ. Ἐπζίτης λέγεις τοῦ ἐχάρισεν αὐτὸ
τὸ μῆλον; τότε βέβαια τῶν οὐρανῶν
ἄγγελος θὰ κατέβη, ὅπως σώσ' ἐμέ,
εἶνε ἀμφιβολία; μᾶς τὸ λέγουσιν
οἱ μοναχοὶ πολλάκις, ὅτι γίνονται
οἱ ἄγγελοι ἐπζίται, τὴν ψυχὴν ἡμῶν
νὰ ἴδουν, πρὸς τοὺς ἄλλους ἀν εἶν' εὐσπλαγχνος.

ΚΑΝΘ. Δὲς το, βασίλισσά μου, δῶσέ μου το 'μέ,
κ' ἐγὼ τὸ πάω.

(Καθ' ἐξουσίαν).

Θαύματα θὰ κάω, γὼ

μ' αὐτὸ τὸ μῆλο' ἔννοιά σου, Παυλίνε μου.

ΠΥΔ. Τί λέγεις, Κύρε; νὰ τὸ δώσω; ΚΥΡ. Δῶσέ το,
βασίλισσά μου, σώσον εἶνα δυστυχῆ.

ΕΥΔΟΚ. Θέλω τὸ δῶση, ἀν καὶ δὲν γνωρίζω τί
μου λέγει, δὲν θὰ εἶνε τοῦτο πρὸς καλόν.

ΚΑΝΘ. Δὲ θῆνε λέεις σὲ κελό, ποῦ θέλουνε
τὸν Κύρο μᾶς νὰ διώξουν, γιὰ νὰ φέρουνε,
ποῖς ξέρει; πάλι κάποιον χοντροβάνδαλο,
μὲ τὸ καμτσίκι, νὰ μᾶς κάμη τότε μᾶς
τοὺς Ἑλληνας σὰν βόδια. ΕΥΔΟΚ. Εἶν' ἀληθινόν,
Κύρε, πῶς ἦσαν ἄλλοτ' ἐδῶ Βάνδαλοι;

ΚΥΡ. Βεβαίως, καὶ τὴν γλῶσσαν τὴν Ἑλληνικὴν
νὰ ἐξορίσουν προσεπάθουν ἄπαυστα

ΕΥΔ. Τὸ μῆλον τότε λάβε' ἀῆ βασίλισσα,
Παυλίνε, σοὶ τὸ πέμπειν, λέγε, κ' εὐχεται
ταχέως ὑγιῆ νὰ σ' ἴδῃ καθὼς πρίν.

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (λαμβάνων τὸ μῆλον).

Εὐθύς, εἰθύς πηγάδιω. (Φεύγει). ΕΥΔ. Μεῖνε δ' ἤσυχος
σύ, Κύρε· θὰ μιλήσω εἰς τὸν ἄνακτα,
κ' ἐλπίζω, θέλεις τύχη συγχωρήσεως.

ΚΥΡ. Ὁ Ἰψιστος τὴν χάριν ταύτην, ἄνασσα,
νὰ σ' ἀποδώσῃ.

(Φεύγουν ὁ Κύρος δεξιὰ καὶ ἡ Βασίλισσα ἀριστερά).

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (ἐπιστρέφον καὶ βλέπων τὴν βασίλισσαν φεύγουσαν).—

ΚΑΝΘ. Βέβηχα δὲν δύνασσαι
νὰ φηταθῆς τὸ μῆλον τοῦτο δύναιμι
ὁποῖαν ἔχει· σήμερον ἐκ τῆς αὐλῆς
φεύγει ὁ Παυλῖνος δι' αὐτῶ, λαμβάνει δὲ
ὁ ἄσχημος Κανθάρχης εὐνοῖαν πολλήν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Δ'.

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Θάλαμος τοῦ Παυλίνου οὗτος κοιτᾶται ἐπὶ κλίνης).—

ΠΑΥΛΙΝΟΣ (ἐγειρόμενος καὶ καθίζων ἐπὶ τῆς κλίνης).—

Ἄχ! ἐκοιμήθην· κἄπως τῶρα βρῖσκομαι
καλῆτερα· ὁ ὕπνος μὲ ὠφέλησε.

ΘΕΡΑΠΩΝ (εἰσερχόμενος).

ὦ κύριέ μου, μίαν ὄραν ἴσταται
νεῖνίς τις ὠραία, καὶ τὴν ἄδειαν
ὅπως σὰς ἴδῃ μετ' ἐπιμονῆς ζητεῖ.

ΠΑΥΛ. Ὅποιον εἰς τὴν στήθη νόησα πηλμόν ?

νεζνίς τις ώρχία ! πώς δέν μ' έλεγεσ
τοσαύτην ώραν, άλλ' εις τόν προθάλαμον
άφηκεσ νά προσμένη ; νάλλη πικρευθύς.

ΘΕΡ. Τοιαύτην δέν έδώκατε διαταγήν
νά μήν σῶς έξυπνίτουν ;

(Φεύγει).

ΠΑΥΛ. Ποιος άγγελος
μου στέλλει τήν Ευνίκην ! κείνη βέβαια,
τίς άλλη τόσην τόλμην θά έλάμβανε
νά έλθη τόν νοσοῦντα νά έπισκεφθῆ,
έν τὸ στήθος έρωσ δέν έφλόγιζε ;

ΕΥΝΙΚΗ (εισερχομένη).

Παυλίνέ μου, πώς έχεις ; άχ ! πῶσαν χαράν
αισθάνομαι· σέ βλέπω, δέν είν' άλλήθές ;
καλήτερα, καί μ' είπον αὐτὸ ! πῶς άσθενεῖς
βαρέως· άχ ! εἶπέ μου, πῶς αισθάνεσαι
τον έαυτόν σου ; ΠΑΥΛ. Τώρα, τήν Ευνίκην μου
όπόταν βλέπω, μ' έρωτῶς ! αισθάνομαι
τόν έαυτόν μου ύγιζίνοντ' έντελωσ.

ΕΥΝΙΚ. Παυλίνέ μου, εἶπέ το πάλιν, μ' έλεγον
φεῦ, τί κακοῦργοι ! παντελωσ τοὺς δροχλμοὺς
πῶς δέν άνοίγεις. ΠΑΥΛ. Εἶχον φοδεράν
κεφαλαλίαν άλλθῶς, Ευνίκη μου·
σύ πῶς διάγεις ; σ' έπιπλήττει πάντοτε
ἡ μήτηρ ότι άγαπᾶς χριστιανόν ;

ΕΥΝ. Τοιαῦτα μὴ έρώτα σήμεραν, εἶπέ
τί θέλεις νά σοῦ βράσω ; θέλω μόνη μου
έπιτηδεία εἶμαι ζεύρεις εις αὐτά.

ΠΑΥΛ. Ευνίκη μου, νεκρός ἔν ἤμην, ἤθελεσ

μὲ τόσον ζῆλον μ' ἀναστήσει τίποτε,
φιλότατη μου, δὲν θέλω, ἀλλὰ κάθισε,
κάθισε νὰ σὲ βλέπω, τί εὐτύχημα
ἦτο νὰ λάβω ταύτην τὴν ἀσθένειαν,
ὅπως πλησίον σ' ἴδω ! ποίαν ἔκαμες,
τὸ ἐννοῶ, θυσίαν· βέβαια σκληρὰ
θὰ σ' ἐπιπλήξῃ ἡ μήτηρ, ἀν θὰ μάθ' αὐτό,
ἐδῶ πῶς ἤλθες. ΕΥΝ. Κ' ἔφυγον λίαν πρωτῆ,
διότι, ὦ Θεέ μου, ποῖον τρομερὸν
ὄνειρον εἶδον περὶ σοῦ τὴν νύκτ' αὐτὴν !
γίγαντες δύο φοβεροὶ ἀνύψωνον
πελέκεις νὰ σὲ σφάζουν. ΠΑΥΛ. Ἐκινδύνευσα,
Εὐνίκη μου, τῷ ὄντι, δύο τρεῖς φορὰς
δακρῶν τῶμα εἶδον τοῦ θεράποντος.

ΕΥΝΙΚ. Ἄχ ! μὴ τὸ λέγῃς· γίνου πάλιν ὑγιής,
νὰ διαβαινῆς κάποιον ἐκ τοῦ οἴκου μου
μὲ τὸ κομψόν σου βῆμα, κ' ἡ καρδία μου
ἐκ τῆς χαρᾶς νὰ λέγῃ, εἰς τὸν Ὀλυμπον
μὲ τοὺς θεοὺς πῶς εἶμαι. ΠΑΥΛ. Πλὴν τὴν χεῖρά σου
καλῆτερον δὲν ἦτο νὰ μοῦ ἔδιδες;
ἀναστενάξεις ! σιωπᾶς ! δμίλησον·
ὁ ἰατρὸς μοῦ εἶπεν, ὅτι τάχιστα
θὰ γείνω πάλιν ὑγιής· μ' ἐπιμονὴν
πρὸς τί τοσαύτην θέλεις πάντοτ' ἐθνικὴ
νὰ μένης ; δὲν κυττάξεις ; κ' ἡ βασιλίςσα
εἰδωλολάτρις ἦτον ὡς ἐχθὲς, πλὴν φῶς
τῆς ἀληθείας ἦλθ' εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῆς.

ΕΥΝΙΚ. Παυλινέ μου, τὸ βλέπω· πλεῖστοι σήμερον
ἐπείτησαν θεοὶ πῶς δὲν εἶν' ἀληθεῖς

τὰ εἶδωλά μας· ἀλλ' ἡ μήτηρ δυνατὸν
δὲν εἶνε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ πεισθῇ.
Μούσας, μοῦ λέγει, Χάριτας δὲν ἔχουσιν
οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ. ΠΑΥΛ. Πλὴν ἔχομεν,
Εὐνίκη μου, ἐν ἄλλο, τὸ ὁποῖον σεῖς
δὲν ἔχετε καθόλου, τὴν ἰσότητα
κι' ἀγάπην πάντων δύναμι νὰ σ' ἀγαπῶ
καὶ νὰ σ' ἀναβιβάσω εἰς τὴν τάξιν μου·
βασίλισσα νὰ γείνη δύνατ' ἀφελῆς
θυγάτηρ τῶν γραμμάτων· δὲν γνωρίζομεν
ἡμεῖς τὰς δικιρέσεις, δοῦλος, κύριος,
ἄρχων καὶ ἰδιώτης πρὸς ἡμᾶς εἶν' ἔν.

ΕΥΝΙΚ. Πόσον τῶ ὄντι τοῦτο εἶνε θαυμαστόν !

ΠΑΥΛ. Εὐνίκη μου, νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ δόγμα μας·

θὰ σὲ βαπτίσῃ τότε ἡ βασίλισσα.

Ποτα γὰρ ! ὁποῦν εἰς τὴν νεκρήν.

θὰ φέρωμεν στεφάνους καὶ θὰ δώσωμεν

ὄρκον ἀλλήλοις νὰ γαπώμεθα θερμῶς

οἱ δύο· δὲν ὀφείλω, γίνωτε καλῶς,

Χριστιανὸς ἂν εἶμαι, μηδὲ βλέμματα

νὰ ρίψω 'ς ἄλλην· ἂν δὲ διχάγ' ἀγνός,

ἄθάνατον θὰ ἔχω εἰς τὸν οὐρανὸν

τὸν στέφανον τοῦ γάμου· κι' ὅμως ἐθνικὸς

κι' ἄλλας γυναῖκας φίλας νᾶχη δύναται.

ΕΥΝΙΚ. Ἄ ! διὰ τοῦτο τόσον βλέπομεν πιστοὺς

εἰς τὰς συζύγους τοὺς χριστιανούς. ΠΑΥΛ. Λοιπὸν,

Εὐνίκη μου, πρὸς τί διστάζεις ; τάχιστα

χριστιανὴ νὰ γείνης. ΕΥΝΙΚ. Ἄχ ! ἡ μήτηρ μου

δὲν ἐπιτρέπει τοῦτο· δύναμι ποτὲ

νὰ παρακούσω λέγεις τὴν μητέρα μου ;
ΠΑΥΛ. Κ' ἐκείνη θέλει γείνη, ὅταν μετ' ἐμοῦ
σὲ βλέπη ζῶσαν εὐτυχῇ κ' ἐνάρετον.

Καὶ τέλος πάντων κράτει τοῦτο μυστικόν,
κανεὶς ἄς μὴ τὸ μάθῃ· δὸς τὸν λόγον σου,
εἶπέ μοι ὅτι γίνεσαι χριστιανή,
κ' ἐγὼ θὰ σοῦ χάρισω τὴν καρδίαν μου,
καὶ θὰ καλοῦμαι ἰδικός σου σύζυγος.

ΕΥΝΙΚ. Ἄχ! τί θὰ κάμω; ΠΑΥ. Δὲν θὰ κάμῃς τίποτε
κακόν, Εὐνίκη· εἰς Θεὸς πῶς ἔπλασε
τὸ σύμπαν θέλεις εἶπῃ· οὗτος προσταγὴν
μας δίδει νὰ γαπῶμεν τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν·
χάριν ἡμῶν κατέβη ὁ υἱὸς αὐτοῦ
τὴν ἀγγελίαν ὅπως φέρῃ τὴν καλήν,
ὅτ' ἡ ψυχὴ μας θάξῃ ἀθλιότατον χάραν,
ἔξῃ πληροὺς τὰς ἐντολάς του· θεὸς αὐτὸ
τὸ σύμβολόν του εἰς τὸ στήθος σου, εἶπέ
εἰς τὸν Χριστὸν πιστεύεις, καὶ τετέλεσται.

ΕΥΝΙΚ. Καὶ πῶς νὰ μὴ πιστεύσω; εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς
τοὺς σοὺς ὡς θείαν βλέπω λάμψιν, ἡ δὲ σὴ
γλῶσσα νομίζω μέλι στάζ' οὐράνιον.
Δὸς μου τὸ σύμβολόν σου. ΠΑΥΛ. Καὶ τὴν χεῖρά μου,
Εὐνίκη, λάβε· ἀπὸ τοῦδε σύζυγον
θὰ μὲ καλῆς, δὲν θέλω πλέον ἐραστήν.

ΕΥΝΙΚ. Τί εὐτυχία! τί χαρά! Παυλίνε μου,
ταχέως νὰ σὲ ἴδω ὑγιῆ, κ' εὐθὺς
θὰ πράττ' ὅ,τι μοῦ λέγεις, ἔσο βέβαιος·
τὰ πάντα δ' ὅταν τέλος λάβουν αἴσιον,
κ' ἡ μήτηρ μου βεβαίως θαύχαριστηθῇ.

διότι τώρα τῆς ἐσκότισαν τὸν νοῦν
προλήψεις· ἀλλὰ τότε θέλει μεθ' ἡμῶν
νοήση ὅτι ταῦτα ἦσαν ψεύματα.

ΠΑΥΛ. Ποίαν χαρὰν μοῦ δίδεις ! ἡ βασίλισσα
εἶνε πασῶν ἡ πρώτη εἰς τὰ γράμματα·
κατόπιν σὺ θὰ εἶσαι, θὰ καυχῶμαι ἔγω
μετὰ τὸν βασιλέα, ὅτι σύζυγον
πεπαιδευμένην ἔχω.

ΘΕΡΑΠΩΝ (Εἰσερχόμενος).

Ὁ Χρυσόφοις

ἐπιθυμεῖ νὰ σ' ἴδῃ.

(Ὁ Παυλῖνος: τῷ κάμνει νεῦρα νὰ εἰσέλθῃ).

ΕΥΝΙΚ. Τότε ἀγαχωρῶ,

Παυλῖνέ μου, καὶ θάλλθω πάλιν νὰ σέ ἴδω.

ΠΑΥΛ. Εὐχίχη μου, νὰ ἔλθῃς, νὰ λθῇς ταχίστα

ΕΥΝΙΚ. Αὐριοῦν πάλιν. **ΠΑΥΛ.** Ἀλλὰ ἐνωρίτερον·

ὦ ! τὰς στιγμὰς ὡς τότε θέλω ἀριθμῆ.

ΕΥΝΙΚ. Νὰ μὴ σέ μέλῃ, θάλλθω νῦν ὑγίαινε.

(Σπρίγγει τὴν δεξιάν του καὶ ἐξέρχεται: εἰσέρχεται ὁ Χρυσόφοις).

ΧΡΥΣ. Παυλῖνε, πῶς πηγαίνεις ; ἤλθον ἐπειδὴ

ἔμαθον ὅτ' ἠσθένεις, ὁ δὲ βασιλεὺς

βεβαίως θέλει λυπηθῆ παραπολύ,

καὶ θέλω νὰ γνωρίζῃ πῶς ἐφορῶντις

νὰ σ' ἴδω. **ΠΑΥΛ.** Πόσον ὄντως εἴμεθ' εὐτυχεῖς

τοιοῦτον ζεῦγος βασιλέων ἔχοντες !

Ὁ βασιλεὺς ἀνδρεῖος, εὐγενέστατος,

προστάτης τῶν γραμμάτων, ἡ βασίλισσα !

ποῖος ἀδάμας δύναται νὰ συγκριθῆ

πρὸς τοὺς ὠραίους ὀφθαλμούς της ; ποῖα δὲ

θὰ εὐρεθῆ τοιαύτην ἔχουσα ψυχὴν ;

ποίαν παιδεύειν ἢ μελίρρυτος αὐτῆς
δὲν φανερώσει γλῶσσα ; τῆς ἀγγελικῆς
καρδίας ποῖος δὲν μετέχει δυστυχῆς ;
μυρίαὶ τὸ κηρύττουν σάλπιγγες παντοῦ,
τῶν ὄρφανῶν ἢ μήτηρ καὶ τὸ στήριγμα
τῶν πενομένων εἶνε ἢ βασίλισσα.

ΧΡΥΣ. Ἐν μόνον ἴσως, ΠΑΥΛ. Ποῖον ; λέγε, φίλε μου·

ΧΡΥΣ. Ἴσως, ὀλίγον εἶνε λίαν αὐστηρὰ
πρὸς τὰς αἰρέσεις. ΠΑΥΛ. Πῶς ; πᾶς τις θὰ ἐγειρέται
τὸ κράτος νὰ τκράττη, εἰς δὲ τὸν λαὸν
νὰ σπείρη ἀπιστίαν, μόνον ἐπειδὴ
ἐσκέφθη κάτι λίαν φιλοσοφικόν ;
"Ὅχι, νὰ ἔχη πρέπει πίστιν ὁ λαός,
διότι· εἰς τὴν καρδίαν πᾶσα εὐγενὴς
ἰδέα ἔδρανε ἔχει.

ΘΕΡΑΠΩΝ (εἰσερχόμενος).

Εἶδον, Κύριε,

τὸν βασιλέα νᾶρχεται πρὸς τὰ ἐδῶ.

ΠΑΥΛ. Ὅποιαν εὐτυχίαν μοὶ ἀνήγγειλες !

ΧΡΥΣ. Ἄν τις τοῦ βίου θεωρῇ εὐτύχημα
τὸ μέγιστον νὰ ἔχη σύντροπον πιστόν,
πόσον τῷ ὄντι εἶνε μεγαλῆτερον
νὰ ἔχη βασιλέα τόσοσιν συμπαθῆ.
εἰς τὰ δεινά του ! ΠΑΥΛ. Μόνον μὲ τὸ νεῦμά του
νὰ ἰατρεύσῃ φίλον δύνατ' ἀσθενῆ

(Εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος).

ΘΕΟΔ. Ὡ φίλε μου Παυλίνε, πῶς διάκεισαι ;
ἤρχομην μετὰ τόσης εἰς τὰνάκτορον
χαρᾶς, ὁπότε θλίψιν μ' ἐνεποίησε

τὸ ἄγγελμα μεγάλης ἀσθενείας σου.

ΠΑΥΛ. ὦ βασιλεῦ καὶ φίλε, πλέον τίποτε
δὲν ἔχω τώρα, χάρις εἰς τὴν πρόνοιαν
τῆς σεβαστῆς ἀνάσσης, ἣτις παρευθὺς
τὸν ἀριστον ἀπάντων ἔστειλ' ἱατρόν.
Ἄλλὰ νὰκούσης τί προτοῦ ἐλέγομεν
βαρβάρων τώρα πλέον εἶνε λάφυρον
ἢ Ῥώμη τοῦ Ῥωμύλου, πᾶν ἀπόλεσε
ῶραϊον, οὐδὲ θέλει νῦν ἀντίζηλος
καλεῖσθαι· μόνον ἤδη τὸ Βυζάντιον
εἶνε τοῦ κόσμου σύμπαντος πρωτεύουσα.
Ἐνταῦθα στόλοι καὶ στρατοὶ δεικνύουσι
τὴν δύναμιν, ἐνταῦθα οἱ σοφώτατοι
ισχύουσι τῶν νόμων, ἄρχει δ' ἡγεμῶν
αὐτὸς σπουδάζων, κἀδικα δ' ἐξέδωκε
εἰς τοὺς αἰῶνας μέλλοντα τὴν δόξαν τοῦ
νὰφήση· καὶ ὅπως πᾶν καλὸν κατέχωμεν
ἐνταῦθα, νῦν εἰσήχθη καὶ ἡ Ἑλληνικὴ
σοφία· μέγα διδασκῆριον παντοῦ
κηρύττει, τὸ ῶραϊον ὅτι θέλομεν
νὰ συμβαδίζη μὲ τὸ δίκαιον, καὶ ἰδοὺ
μᾶς στέλλουν αἱ Ἀθηναὶ τὸν ἀδάμαντα
πάσης πικιδείας· ἄρχει ἡμῶν βασίλισσα,
ὁποῖαν μάτην εἰς τὰς δέλτους τῆς Κλειοῦς
ἤθελε τις ζητήσῃ. ΘΕΟΔ. Φίλε φίλε μου,
πῶς θάνταμείψω ταύτην τὴν φιλίαν σου;
ἢ πρὸς ἐμὲ ἀγάπη δὲν εἶν' αἴσθημα
κοινῆς καρδίας, ὄντως ἐνθουσιασμοὺς
οὐράνιους τὴν ῶραν ταύτην φκίνεται.

Πλήν, φίλτατε, διόλου τὴν ὑγείαν σου
δὲν ὠφελοῦν αἱ σκέψεις αὗται· κύτταξε
νὰ εἶσαι μᾶλλον ἤτυχος· τοὺς ἀσθενεῖς
κι' αἱ ὀμιλίαι, λέγουν, βλάπτουν αἱ πολλαί.
"Ἄχ! πιστευσόν με, μὲ στενοχωρεῖ κι' αὐτὸ
τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀρχῆς· ὡς τις ἀπλοῦς
ἤθελον μᾶλλον ἰδιώτης τοὺς καρπούς
φιλίας τόσον θελκτικῆς νὰ γεύωμαι·
ἐνόησε μοὶ λέγει κάτι· «Ἄρά γε
τοσοῦτον θὰ μ' ἠγάπησ ὁ Παυλῖνός μου,
ἂν βασιλεὺς δὲν ἦμην;» ΠΑΥΛ. Θεοδόσιος
ἂν ἦσο μόνον, βασιλεῦ, πλείωτερον,
ὦ! πιστευσόν με, ἤθελον σε ἀγαπᾶ.
Ἄπο πρώτης τότε μέχρι τῆς νυκτὸς
ὁμοῦ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εἴμεθα.
Τώρα σὲ βλέπω λίαν πολυάσχολον,
φοβοῦμαι μήπως σὲ παραξῆω, μὴ τυχὸν
εἰς ὄραν ἔλθω κάπως μὴ κατάλληλον·
πλήν... σὺ βεβαίως... τοῦτο οὔτε φρόνιμον
θὰ ἦτο, οὔτε δυνατόν. νὰ καταβῆς
ἀπὸ τοῦ θρόνου βλάβην φέρων γενικὴν·
ἀλλ' εἰς ἐμὲ δὲν εἶνε τοῦτ' ἀδύνατον·
ἀφίρεσέ μου πᾶν ἀξίωμα, νὰ ζῶ
ὡς ἰδιώτης, ἄνευ πλούτου καὶ τιμῶν,
καὶ θέλεις ἴδῃ πῶς καὶ πάλιν θᾶρχωμαι
νὰκολουθῶ τὰ ἔχνη τῶν ποδῶν τῶν σῶν,
πῶς πάλιν, ὡς εἰκόνα χρόνων παλαιῶν
προσκυνητῆς λατρεύει, τὴν βασίλισσαν
μακρόθεν οὕτως ἤθελον ἀκολουθῆ.

ΘΕΟΔ. Ποῦ ταῦτ' ἐσκέφθης τὰ χαρίεντα !... ἰδοὺ
προβαίνει κι' ὁ Κανθάρχης· ὦ Παυλινέ μου,
οὗτος ἀρμόζει νὰπομείνη μετὰ σοῦ
ὀλίγος γέλως εἰς τὸν ἄρρωστον πολὺ
θὰ ὠφελήσῃ !

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (εἰσερχόμενος καὶ κρατῶν ὑψηλὰ τὸ μῆλον).

Κόσμον φέρ' ὀλόκληρον
τὴν σήμερον ἡμέραν, ἔγεινα κ' ἐγὼ
μονάρχης αὐτοκράτωρ.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Ἄπραλλάκτον

τὸ μῆλον τοῦ ἐπαίτου ! ΚΑΝΘ. Ἐρχομ' ἰατρὸς
πολὺ τοῦ Ἴπποκράτους σοφωτέρως.

ΧΡΥΣ. Μπᾶ! τεῖν' αὐτό, Κανθάρχη, ΚΑΝ. Ἄ! ἐζήλεψες·

ἀδούμει, σὺ νὰ φέρῃς τετοιο γιὰτρικὸ
εἰς' ἄξιος ; ΧΡΥΣ. Τρελλάθῃς ; γιὰτρικὸ θάπῃς
πῶς ἓν μῆλο εἶνε ; ΚΑΝΘ. Ἐ ! τὸ μῆλ' αὐτὸ
ἂν ξεύρετε ποιά χέρια τὰ κρατοῦσανε.

ΠΑΥΛΙΝΟΣ (γελῶν).

Κατάλαβα, θὰ θέλῃ νὰ μοῦ 'πῆ αὐτὸ
τοῦ τό 'δώκ' ἡ Εὐνίκη. ΧΡΥΣ. Τὸν παμπόνηρον!
γιὰ νὰ γελάσῃ ὁ Παυλῖνος τῶκαμε.

ΚΑΝΘ. Ποιὰ βνίκη ! ἀπ' τὰ χέρια τῆς βασιλίσσας
εἶνε τὸ μῆλο τοῦτο, χαχά ! ΠΑΥΛ. Καὶ γελάς ;
ἂν ἀληθῶς τὸ μῆλον τοῦτο σ' ἔδωκεν
ἡ ἀνασσά μας, ὡς κειμήλιον αὐτὸ
νὰ ἔχῃς πρέπει. ΚΑΝΘ Τί ; 'ς ἐμένα τῶδωκε ;
ἐσένα τοῦτο στέλλει. ΠΑΥΛ. Πῶς ; ἡ ἀνασσα
μεγάλην τόσον κάμνει εἰς ἐμέ τιμὴν ;

ΚΑΝ. Καὶ μάλιστα... ΧΡΥΣ. Τί'στάθης, τρισκατάρατε,
ΘΕΟΔ. Λέγε, τί'στάθης; ΚΑΝ. Δέν εἶν' τοῦτο τίποτε.
ΘΕΟ. Πῶς τίποτε;... ΚΑΝ. Καὶ τέλος πάντων λάβε το,
σ' ἐπιάταμε ἔς τὰ πράσσα (γελᾷ) ΘΕΟ. Περισσότερον
δὲν ἐπιτρέπω νὰ γελᾷσης· ὕπαγε
νὰ μὲ προσμένῃς εἰς τὸν πέραν θάλαμον.

(Ὁ Κανθάρης δίδει τὸ μῆλον εἰς τὸν Παυλῖνον καὶ φεύγει).

ΘΕΟΔ. Παυλῖνε ! σὲ ὀρκίζω, ἄλλο τίποτε
σ' ἔπεμψ' ὡς τώρα ἢ βασίλισσα ; ΠΑΥΛ. Ποτέ·
ἴσως διότι ἔμαθεν ὁ ἱατρὸς
νὰ τρώγω μῆλα μὲ διέταξεν .. ΧΡΥΣ. Αὐτὸ
θὰ εἶνε.. ΘΕΟ. Τέλος... ΠΑΥ. Πρὸσταξον, ὦ βασιλεῦ.

ΘΕΟΔ. Τεταρχημένος εἶμαι... δὲν εἰξεύρω τι...

ΠΑΥΛ. Ὁμίλησον, εἰπέ μοι τὴν καρδίαν μου

αὕτη σπαρακσσει ἢ ἀνησυχία σου.

ΘΕΟΔ. Πρώτην φοράν θολοῦται εἰς τὸν βίον μου

ὁ νοῦς μου τόσον, ἀλλά... ναί, θὰ ἴδωμεν...

ταχέως δὲν ἀρμόζει νὰ ἐξηγηθῶ...

ὑπάγω... φίλε, σ' εὐχομαι ἀνάρρωσιν.

(Φεύγει ἀποτόμως).

ΠΑΥΛ. Ὅποιαν μ' ἔχει ἡ μπῆξη μάχαιραν αὐτὸς
τοῦ ἀνακτος ὁ τρόπος εἰς τὰ σπλάγχχνα μου !

ΧΡΥΣ. Δέν εἶν' ἀμφιβολία, μόλις ἤλθ' ἐδῶ

τὸ μῆλον τοῦτο, κατηφῆς ὁ βασιλεὺς

ἔγεινε, λόγον ἕνα δὲν ἐπρόφεραν

τὰ χεῖλη του. ΠΑΥΛ. Τί τρέχει; ὦ Παρθένε μου,
ἀνησυχία ποία μ' ἐκυρίευσε !

Πλὴν καὶ τὸ μῆλον τοῦτο... τί παράδοξον !

Χρυσάφιε, ἰδέ το· ἄλλοτ' ἔτυχε

τόσον ὠραῖον εἰς τὸν βίον σου νᾶδῆς ;
ΧΡΥΣ. Ὅποιον ὄντως εἶνε ἀριστοῦργημα
τῆς φύσεως ! οὐδέποτε ἔτυχε νᾶδῶ
καρπὸν τόσον ὠραῖον... Ἄλλὰ διατί,
ἐν πρᾶγμα δὲν μοῦ λέγεις, ὅτ' ὁ βασιλεὺς
εἰς χειρὰς σου τὸ εἶδε, χρώματ' ἑκατὸν
ἄλλαξε; ΠΑΥ. Τί μοῦ λέγεις! ΧΡΥΣ. Ἴσως σὺ καλῶς
αὐτὸ δὲν εἶδες, ἀλλ' ἐγὼ μὲ προσοχὴν
ἠτένιζον ἐκεῖνον· τόσῃ ἄλλοτε
οὐδέποτε ἐνθυμοῦμαι νᾶχη ταραχὴν.

ΠΑΥΛ, Χρυσάφιε, τί λέγεις ! ἀλλὰ διατί ;

ΧΡΥΣ. Καὶ χθὲς νομίζω κάτι παρετήρησα,

ὁπότε νέος ἦλθ' ἀξιωματικός

ἐν ἄγγελμα νᾶ φέρη, ἔτυχε δ' ἐκεῖ
πλησίον νᾶγε κ' ἡ βασίλισσα, μικρὰν
καὶ τότε ὁμοίαν ταραχὴν εἰδῆσα.

ΠΑΥΛ. Χριστέ μου! μήπως... ΧΡΥ. Εἶνε φυσικὸν αὐτό,

ὅταν κανεὶς ὠραίαν ἔχη σύζυγον

καὶ βλέπη ὅτι ἄλλος ὠραιότερος

ἐκεῖνου εἶνε... ΠΑΥΛ. Ποῖον ξίφος δίστομον

τὰ σπλάγχνα μου θερίζει ! εἶνε δυνατὸν

νᾶ φαντασθῆ;... ΧΡΥ. Τίς οἶδε; ΠΑΥΛ. Εἶθε κάλλιον

τὰ ὄμματα μου νᾶ ἐκβάλω μόνος μου,

εἶθε νᾶ πέσω ταύτην τὴν στιγμὴν νεκρός,

ἐὰν τοιοῦτος κἂν διῆλθε λογισμὸς

ἐκ τῆς ψυχῆς μου. ΧΡΥΣ. Εἶνε περιττὸν

νᾶ καταρᾶσαι· μήπως τὸ πιστεύω ἴγώ ;

ἀλλ' εἶνε, φίλτατέ μου, φυσικώτατον.

ΠΑΥΛ. Εἶπέ μου, τί νᾶ κάμω ; ἂν ὁ βασιλεὺς

σπουδαίως ὑποπτεύη τι παρόμοιον,
δὲν θέλω πλέον εἰς τὴν γῆν νὰ φκίνωμαι.
"Ω, πρὸς Θεοῦ! νὰ πάγῃς τὴν πρηνεῖς,
κι' ἂν ἀμυδρὰ τοιαύτ' ἰδέα ἔτυχε
ἔς τὸν νοῦν του νὰ διέλθῃ, ἐξιλέωσον
τὸν βασιλέα· πόσον εἶμαι δυστυχῆς!
τὴν ὥραν ὅτε τὴν Εὐνίκην σύζυγον
μοῦ ἔδωκεν ἡ τύχη, κι' ὀλβιώτατος
ἀπάντων ἤμην... Ποῖος ἀποτρόπαιος
τὸ μῆλον τοῦτο δαίμων ἔφερεν ἐδῶ!

ΧΡΥΣ. Μὴν ἀμφιβάλλῃς, τῶστέιλ' ἡ βασίλισσα,
εἰξεύρει πόσον σ' ἀγαπᾷ ὁ βασιλεὺς,
κ' ἔλεγε τοῦτο θὰ σοῦ ἔφερε χαράν.

ΠΑΥΛ. Κι' ὄντως χαρὰν μεγάλην τοῦτο μ' ἔφερε,
τῆς βασίλισσας δ' εἶπον αὖ ἐνθουσιασθῶν
ἐγκώμια μεγάλα. ΧΡΥΣ. Ἦγουν ἔλαιον
εἰς τὸ ὀλίγον καῖον πῦρ ἐπέσριψες.

ΠΑΥΛ. Χρυσάφιέ μου, σπεῦσον σπεῦσον ὕπαγε,
εὐρὲ τὸν βασιλέα· μὴ τὸν φίλον του
τοσοῦτον ἀδικήσῃ, τὸν συμμαθητὴν
τοσοῦτον μὴ νομίσῃ μισαρὸν. Θεέ!
καὶ μόνον αὕτη μὲ φονεύ' ἡ ἀμυδρὰ
ὑπόνοια· τοιοῦτον δὲν θὰ ἔκαμνα,
ὦ! βέβαια ποτέ μου κ' εἰς τὸν ἔσχατον
ἐκ τῶν ὑπηρετῶν μου· σύ, Χρυσάφιέ,
γνωρίζεις τὴν ψυχὴν μου· μιακρώτατος
ἐγκληματίας βλέμμα ῥυπαρώτατον
ἄνευ αἰδοῦς εἰς τὴν ἐμὴν θὰ ἔρριπτον
βασίλισσαν; ΧΡΥΣ. Νὰ μένης, φίλε, ἡσυχος·

προσπάθει νάναλάβης· τὸν γνωρίζομεν
τὸν βασιλέα, ὅταν τι κακὸν σκεφθῆ,
ὄσα κι' ἂν εἴπης, γνώμην εἶν' ἀδύνατον
νά μεταβάλῃ· ὁμῶς αὔριον πρῶτ'...

Νὰ μ' ὑπογράψῃ θέλω κάτι ἔγγραφα·
ὁ νοῦς του τότ' ἐλπίζω, θᾶνε καθαρὸς·
θέλω τὸν ὀμιλήσῃ, κ' ἔσο βέβχιος,
ὡς πρότερον θὰ εἶσαι πάλιν φίλτατος
τῶν φίλων πάντων. ΠΑΥΛ. Ποίαν μ' εἶπες εὐμενεῖ
παρηγορίαν! Ἄχ! ἂν ἦτο δυνατὸν
αὐτὸ νὰ γείνη τώρα, σήμερον, εὐθύς!
δὲν θᾶχω ἡσυχίαν ἕως αὔριον.

ΧΡΥΣ. Μὴ ἀνησύχει παντελῶς· τί πειστικὸν
ἔχω γνωρίζεις, ἐπ' αὐτοῦ, καὶ βέβαιος
νά εἶσαι πῶς τὰ πάντα θὰ λησμονηθοῦν·
ὄχι αἶνε! θὰ ἔλθω αὔριον πρῶτ'
ἐλπίζω, θέλεις ἴδῃ ὄνειρα καλά.

(Φεύγει)

ΠΑΥΛ. Ὅποια μαύρη μοῦ ἀνοίχθη κόλασις!
ὁ Σατανᾶς βεβαίως θὰ ἐξέπεμψε
τὸ μῆλον τοῦτο ἐκ τοῦ Ἄδου... Μελαναὶ
ὁποῖαι τὴν ἐμὴν διέρχονται ψυχὴν
ὑπόνοιαι· καὶ νᾶμαι μ' εἶπον ἤρεμος!
ὦ! μόν' ἡ μήτηρ ἦτις τέκνον ποθητὸν
εἰς πόλεμον εἰξεύρει πῶς εὐρίσκειται,
ἀπαίσιαι δὲ φῆμαι φθάνουν ἄπαυστα,
ἐκείνη μόνον ἐννοεῖ τὸ στῆθός μου
ὁποῖον ἄλγος ἔχει ταύτην τὴν στιγμὴν.

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (καθ' ἑαυτόν).

Καλὰ τὰ ἔχω καταφέρῃ· κούντισα
τὸν βασιλέα ἔτσι, ποῦ θαρρῶ εὐθὺς
πῶς θὰ τὸν πάψ' ἀπ' τὸ παλάτι, κ' ὕστερα
ὅποια κι' ἂν θέλω θέσι παίρνω εὐκολα,
μὰ νά τον! φθάνει· πώπω! σπίθεις ρίχνουνε
τὰ μάτιά του, τὸ στόμα λές πῶς βγάνει' ἀφρούς!
Μωρὲ καλὰ τὸν ἔχω!

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (ἐμδαίνων).

Ἔλα, ἔλα ἴδῶ

καὶ πές μου ὅλη τὴν ἀλήθεια· κύτταξε
μὴν τύχη καὶ μοῦ κρύψης τίποτα; γιατί
πηγαίνει, κακομοίρη, τὸ κεφάλι σου

ΚΑΝΘ. Τί λέεις, βασιλεῖά μου, τὸ κεφάλι μου;
ΘΕΟΔ. Ναί, τὴν ἀλήθει' ἀδὲ μοῦ πῆς, μὰ γλήγορα!

Τί σοῦ πεν ὅταν σοῦ δῶκ' ἡ βασίλισσα
τό μῆλο' κεῖνο; ΚΑΝΘ. Μοῦ πε, πῶς νὰ σοῦ τὸ πῶ;
ντρέπομαι. ΘΕΟΘ. Ἰπέτα ὅλα, ὅλα μονομιᾶς.

ΚΑΝΘ. Μοῦ πε σὲ κεῖνον ἄμε τὸν πειδ ὤμορφον
ἀπ' ὄλους, ποῦ τοῦ στέκει νᾶν καὶ βασιλεύς.

ΘΕΟ. Τί λέγεις; ἔτσι σοῦ πε; ΚΑΝ. Κι' ἄλλα μοῦ λεγε,
πῶς νὰ τὸ εἶχε φυλαγμένον ἔπρεπε,
νὰ μὴν τὸ δώση κανενός, μὲν γιὰ πολὺ
χατῆρι... ΘΕΟΔ. Μὰ ἴπὸ τοῦτα ξέρεις ποιὸ πολλὰ;

ΚΑΝΘ. Τοὺς εἶδαν, μοῦ πην καὶ προχθές πρῶτ' πρῶτ'
τοὺς δυὸ μονάρχους. ΘΕΟΔ. Ποιὸς τοὺς εἶδε; μονομιᾶς
ἴπέ μου! ΚΑΝ. Τοὺς εἶδα. ΘΕΟ. Σὺ; ΚΑΝ. Μ' αὐτὰ τὰ
ΘΕΟ. Τοὺς εἶδες λέεις μὲ αὐτὰ τὰ μάτιά σου; [μάτιά μου.

- μὰ τὸ πιστεύεις; ΚΑΝ. Ἄλλο τώρα θὰ σοῦ πῶ
δὲν εἶχες παραγγείλη σὲ κανέναν
νὰ μὴ δοθῇ τὸ μῆλο; ΘΕΟ. Ἐκατὸ φοραίς.
- ΚΑΝ. Ἀφοῦ λοιπὸν τὰ λόγια λίγο χτίμησαν
τὰ ἐδικά σου, ποῦνε καὶ βασιλικά,
γιατὶ νὰ μὴν πιστέψω ἄγὼ τὰ μάτιά μου;
- ΘΕΟΔ. Ὅποια χαίνει ἔμπροσθέν μου ἄβυσσος!
ἀλλὰ τοὺς εἶδες λέγεις; ΚΑΝ. Μὲ τὰ μάτιά μου.
- ΘΕΟΔ. Τὸ πρᾶγμα πλέον εἶνε ἀναμφίβολον.
- ΚΑΝΘ. Ἐρώτησέ την, κι' ἂν ἐκείνη σοῦ εἰπῇ
πῶς ἔστειλε τὸ μῆλον, ἦτο χθὲς πρῶτ
πρῶτ μαζὶ του.. μὰ ἐγὼ θαρρῶ κι' αὐτὸ
πῶς θὰ τὸ κρύψῃ, πῶς ἔς ἐκείνον πῶστειλε.
- ΘΕΟΔ. Λές πῶς μπορεῖ νὰ καμῇ τοῦτο; τῶδα ἄγὼ
μὲ τὰ δικά μου μάτια εἰς τὰ χεῖρά του.
- ΚΑΝΘ. Κι' ἐγὼ τῆς εἶδα μὲ τὰ μάτιά μου καλὰ
ἂν σοῦ τὸ κρύψῃ, τότε συλλογίσου πειά!
γιατὶ φοβοῦμαι καὶ ὁ θρόνος σου καλὰ
δὲ στέκει, σὰν σοῦ κρύβουν τέτοια πράγματα.
- ΘΕΟΔ. Ἄν ὄντως κόρη, ἦν ἐγὼ ἐκ ταπεινῆς
βαθμίδος εἰς τὸν πρῶτον θρόνον ὕψωσα
τῆς οἰκουμένης ἂν τὸν σύζυγον αὐτῆς,
πρὸς ὃν ὀφείλει σέβας, καὶ περιωπῆς
ἂν εἶνε ἀνωτέρη ἢ γυνή, τολμᾷ
κατὰ τοιοῦτον νὰ μ' ἐμπιζέη τρόπον, ὦ!
κι' αὐτὸς ὁ Ἄδης προσωπεῖον μοχθηρὸν
τοσοῦτον δὲν θὰ ἔχη.. εἰς τὰ Τάρταρα
θὰ κρημνισθῇ, θὰ πέσῃ... Ἀπετόλμησαν
κι' αὐτὸν τὸν θρόνον νὰ σκληύσουν; πλὴν κ' ἐγὼ

θὰ τοὺς κλονίσω τόσον, ὥστε· κι' ἂν ἡ γῆ
ἐκ θεμελίων ἐκλονίζετο, ποτέ
δὲν ἤθελε τοιοῦτος κρότος ἀκουσθῆ.
Σὺ ὕπχε· νὰ εἶσαι βέβχιος, λαμπρὰ
σὲ περιμένει· ἀνταμοιβή... πλὴν ἂν ψευδῆς
ὁ λόγος οὗτος αἴφνης ἐξηλέγγετο...
ὦ! τότε μὴ προσμένῃς ἐπιείκειαν,
τὴν γλῶσσάν σου θὰ φάγουν χοῖροι ἔς τὰς ὁδοὺς.

ΣΚΗΝΗ Β'.

(Ἡ αἴθουσα τοῦ Ἀνατόρου).

ΕΥΔΟΚΙΑ (καθ' ἐαυτήν).

Θεέ μου! ποίαν ἔχω ταραχὴν φοικτήν!
ὁποῖον λόγον μ' εἶπεν ὁ Χρυσόφιος,
ζηλοτυπίας ὅτι νέφος θόλωσε
τὸν νοῦν τοῦ βασιλέως· ἀλλ' ὡς ἔκαμα
κατὰ τὸ μῆλον νὰ ποστρίλω... μ' ἄφρονας
ὁ Κύριος λόγους... θεῦ! πῶς μ' ἔλεγε καλὰ
ἡ μήτηρ μου πολλαχίς, πρὸς τὸν σύζυγον
καὶ μόνον νὰ ποστρίλης, ὅταν νυμφευθῆς,
Ἀθηναῖς μου, ὄρκους νάχης ἱεροῦς
τοὺς λόγους του... Πλὴν νά τον! φθάνει· ὦ Χριστέ!
ὅπόσον εἶνε ἐρυθρὸς ὡς σιδήρος
εἰς πῦρ τεθείς! Θεέ μου! Τί θὰ τοῦ εἰπῶ; ...

Κάλλιον εἶνε νὰ εἰπῶ τὸ ἔφαγον ...

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (εἰσερχόμενος ὡς μανιώδης).

Ποῦ εἶσαι, Εὐδοκίαι; τί τὸ ἔκαμες
τὸ μῆλον, τὸ ὁποῖον σ' ἔδωκα προτοῦ;

ΕΥΔΟΚ. Ἐδῶ τὸ ἔχω... ὄχι... ναί, τὸ ἔφαγον.

ΘΕΟΔ. Τὸ μῆλον θέλω νὰ μοῦ δώσης τάχιστα·
σοῦ εἶχον παραγγείλη, ὦ βασίλισσα,

νά μή τὸ δῶσης εἰς κανένα λησμονεῖς
πῶς εἶσαι συζυγός μου; ΕΥΔΟΚ. Δὲν τὸ ἔδωκα.

ΘΕΟΔ. Εἰξεύρεις, ὅταν λέγῃς «δὲν τὸ ἔδωκα»,
ὅτι ψευδῆς ἐλέγχῃσαι χριστιανή;

ΕΥΔΟΚ. Ἄλλὰ τί νὰ σοῦ εἶπω; τόσον σήμερον
τεταραγμένος εἶσαι! . . . ΘΕΟΔ. Λέγε παρευθός,
τὸ μῆλον θέλω· τί τὸ μῆλον ἔκκμες;

ΕΥΔΟΚ. Τὸ ἔφαγον, τί θέλεις ἄλλο νὰ σοῦ ᾤω;
ὀρκίζομ' εἰς τὸν θρόνον, ἐφ' οὐ κάθημαι,
εἰς τὴν ζωὴν σου, ἥτις τῆς ἐμῆς ζωῆς
πολύ τιμιωτέρα εἶνε πρὸς ἐμέ,
τὸ μῆλον τοῦτο κόψασ' ἔφαγα προτοῦ.

ΘΕΟΔ. Τοιαῦτα λέγεις μ' ὄρκον τόσον δυνατόν,

καὶ δὲν φοβεῖσαι μήπως γείνη θρόναμα

ὁ θρόνος οὗτος, πᾶν δὲ θρόναμα φοβερὸν

ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου δώσῃ κτύπημα,

Τοιαῦτα λέγεις καὶ δὲν φοβεῖσαι, ἡ ζωὴ

τοῦ βασιλέως μήπως δώσῃ θάνατον

εἰς ψευδομένην οὕτως ἀναιδέστατα;

Ἵπαγε, ἀγνώμων κόρη! πῶς σ' ἐνόμιζον

ἀθώαν μᾶλλον τῆς περιστερᾶς, καὶ σὺ

τὸν ὄφιν, βλέπω, ὅστις ἐξηπάτησε

τὴν Εὐάν, ὁμοιάζεις Ἵπαγε προτοῦ

φονέως κάμης χεῖρα τὴν πλάμην μου·

διότι μὰ τὸ αἶμα τοῦ Χριστοῦ, αὐτὴν

τὴν ὄραν νοῦν δὲν ἔχω, μόνον φοβερὰν

ὄρμην νὰ τιμωρήσω τοὺς ἐγκλήματα

φρικώδη πρὸς τὸν θρόνον διαπράξαντας.

Φύγε, διότι κεραινὸς σ' ἐπαπειλεῖ,

στιγμὴν ἂν μίαν ἔτι θάβρηθῃς ἐδῶ.

(Ἡ Εὐδοκία φεύγει μετὰ σφίξης).

ΘΕΟΔ. Καὶ τώρα τί θὰ κάμω; ἀπεδείχθησαν

τὰ πάντα τοῦ ἡλίου φεινότερον·

ἤλπίζον ὅτι ὡς ἀθῶα ἔμελλε

μετ' ἀφελείας μ' εἶπη, «πρὸς τὸν φίλτατον
 τῶν φίλων σου τὸ μῆλον ἔστειλ', ἐπειδὴ
 ἔλεγον, θέλεις οὕτως εὐχρισθηθῆ,
 κι' αὕτη... ὅποιον ψεῦδος φρικωδέστατον!
 αὕτη μοῦ λέγει ὅτι ἔφαγεν αὐτό·
 ἐν ᾧ ἰδίαις ὀμμῶσιν εἶχον ἰδῆ
 τὸ μῆλον πρὸ ὀλίγου εἰς τὰς χεῖράς του.
 Οἴμοι! ἀμφιβολίαν εἶνε δυνατὸν
 νὰ ἔχω πλέον ὅτι ἔγκλημα δεινὸν
 ἐξετελέσθη; τίς δὲ τοῦτο ἔπραξε;
 ἐκεῖνος τὸν ὅποιον ἔλεγ' ἀδελφόν...
 τί ἀδελφόν; πολλάκις ἀδελφοὶ φθονοῦν,
 καταδιώκουν εἰς τὸν ἄλλον φοβερά!...
 ἐγὼ τὸν εἶχα πότε... λέξιν κἄν ψυχρὰν
 τὸν εἶπον; πότε δὲν ἐθώπευον αὐτὸν
 ὡς μήτηρ τέκνον... Ἀλλὰ τί μὲ ὠφελοῦν
 τὰ δάκρυα κ' οἱ βοῆνοι; τὴν καρδίαν μοῦ
 θέλω κρατήσῃ, θέλω εἶπη... ναί... κριτῆς
 ὑπέρτατος ἀπάντων εἶν' ὁ βασιλεὺς·
 ἐπάνω ἠφαιστείου εἶμαι βέβαια,
 διότι μοιχαλὶς γυνὴ δὲν εἶν' ἀπλῶς
 λάγνος, συνήθως ζῖφος δίστομον κρατεῖ
 καὶ πλήττει στήθος τοῦ συζύγου· ἄπειρα
 διδάγματα τοιαῦτα εἶν' ἀπαίτια
 Ἀλλὰ κ' ἐγὼ τὸν ὄφιν, ὅστις ὑπουλα
 φαρμακερὸν δδόντα μοῦ ἐνέπηξε,
 θέλω κτυπήσῃ μὲ τὴν πτέρναν ἀπλαγχνα·
 θέλω τὴν ὄφιν ἀποστρέψῃ κι' οὕτω 'πῆ·
 κι' ὁ Ἐωσφόρος ἦτον ἄλλοτ' ἄγγελος,
 ἀλλ' ἄπαξ ὀλισθήσας, ἔχει τὴν ψυχὴν
 τοσοῦτον μαύρην φρικωδῶς καὶ δυσειδῆ,
 ὥστε τοὺς πάντας συνεχώρησ' ὁ Θεὸς
 μετανοοῦντας, τοῦτον μόνον παντελῶς
 δὲν συγχωρεῖ, διότι ὄσφ μαλλον πρὶν

καλὸς ὑπῆρξε, τόσῳ τῶρα μοχθηρὸς
τὴν πλάσιν μὲ πνοὴν μολύνει ρυπαράν...
Οὕτως θὰ γείνη .. Πάλιν, Θεοδόσιε,
μία φωνὴ μοῦ λέγει, τόσον γλήγορα ;
"Ε ! γλήγορα, διότι ἔσως τὴν αὐγὴν
τᾶνάκτορόν μου συνωμόται ζώσωσιν,
ὁ δὲ μοιχός . . τί; μήπως ; τὸν παραμικρὸν
θὰ ἔχω πλέον περὶ τούτου δισταγμόν ;...
Ἦ τίγρις ! καὶ ὠρκίσθη ἔς τὴν ζωὴν ἐμοῦ,
ὠρκίσθη εἰς τὸν θρόνον φεῦ ! καὶ κάθημαι ;...
Διαγγελεῦ, ποῦ εἶσαι ;

(Εἰσέρχεται ὁ Διαγγελεὺς· ὁ Θεοδόσιος σημειώνει ἐπὶ χάρτου).

Μὴ ἀναβολάς !

ἀλλὰ τὸν χάρτην τοῦτον λάβει τὸ πρῶτ',
δὲν πρέπει πλέον νᾶνε ὁ Παυλῖνος ζῶν·
ὁ Κῦρος οὐδεμίαν δύναται σπινθήρα
ἐν Βυζαντίῳ νάπομένην ταχίστα
νὰ δώσῃς τοῦτο, τῶρα, τῶρα παρευθὺς
εἰς τὸν φρουροῦντα κάτω νέον πραιτώρα.

(Ὁ Διαγγελεὺς εἰσέρχεται).

Τετέλεσται ! τὴν ἔχιδναν ἐπάτησα.
Ἐν ἔτι δὲν ἐσκέφ' ἦν, τὴν βασίλισσαν
πῶς θέλω ἐξορίσῃ· πλὴν περὶ αὐτοῦ
ἢ ἀδελφὴ μου ἢ σκεφ' ἦ καλλίτερα,
ἢ τις συμβίαν τὴν ἐξέλεξεν ἐμὴν·
τὴν νύκτα ταύτην σώζομαι, ἢ φρικωδῶς
ποιῶ ἔς τὰ ὄτα τὰ ἐμὲ ἤχει φωνή!
«καθ' ἄπαντα τὸν βίον δὲν θέλεις ἰδῆ
τὴν εὐτυχίαν πλέον...»

ΜΕΡΟΣ Ε΄.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

(Αΐθουσα τῶν Ἀνακτόρων).

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Τὸν ὀφθαλμὸν νὰ κλείσω δὲν εἰμπόρεσα
παντάπασι τὴν νύκτα φάντασμα φρικτὸν
αἵματος θρόμβον φέρον εἰς τὴν χεῖρά του
ἀπαύστως ἔμπροσθέν μου ἤρχετο βοῶν·
«δὲν θάχης πλέον ἡσυχίαν!» Ἀλλὰ τίς
ἔρχετ' ; ὁ πραίτωρ εἶνε ποῖαν εἶδησιν
οἴμοι ! θέλει μοι φέρον, ΠΡΑΙΤΩΡ. Αἱ διαταγαὶ
τοῦ βασιλέως ἔργον ἐγείναν εὐθύς.

ΘΕΟ. Τί λέγεις, πραίτωρ, ΠΡΑΙΤ. Σκότος κατεκάλυψεν
ἀχάριστον ἐχθρὸν τῆς βασιλείας σου.

ΘΕΟΔ. Πῶς ; ΠΡΑΙΤ. Δὲν ὑπάρχει τώρα πλέον ζῶν
ἄπιστος φίλος. ΘΕΟΔ. Οἴμοι ! πῶς ; ἀπέθανε ;
τὸ ἔγκλημά του ὠμολόγησε, τυχὸν
δὲν ἐξωμολογήθη ; δὲν τῷ ἔδωκες
τὴν ἄδειαν, ΠΡΑΙΤ. Βεβαίως· δὲν ἀρνούμεθα
εἰς τοὺς κακούργους τὴν μετάληψιν ποτέ.

ΘΕΟΔ. Καὶ τείπε τὴν ὑστάτην ὥραν ; λέγε μου.

ΠΡΑΙΤ. Ἀφοῦ τὴν καταδίκην τῷ ἐπέδειξα
ἐγγράφως, κατὰ πρῶτον ἔβαλε φωνήν,
ὡς ἂν ὠρύχθη λέων· πάλιν ἔπειτα
ἐκάθισε καὶ «τόσον», ἀνεφώνησε·
«νεάζων ! καθ' ἣν ὥραν μ' ἔσφιγγε μνηστὴ
ἀγαπητὴ τοσοῦτον εἰς ὑμέναιον
τὴν χεῖρα τῆς καρδίας ! Κατηφής, ὠχρὸς
ἐσίγησε κατόπιν· πλὴν μετέπειτα
αἰφνης τὸ ἦθος λίαν ἔλαβε παιδρὸν·
«διόλου δὲν μὲ βλάπτει,» λέγει, «μὴ ἐδῶ

ἄθάνατος θὰ ἤμην; εἰς τὸν οὐρανὸν
εὐθὺς πηγαίνω· φέρτε τὴν πνευματικόν·
καὶ σὺ μὴ φύγῃς, ἄκουσον τί θὰ τοῦ 'πῶ.»

Ὁ ἱερεὺς ταχέως ἔφθασεν· οὐδὲν
τῶν ἐν τῷ βίῳ μυστικῶν τῷ ἔκρυψε·
μὲ τόνον εἶπεν, ἀποθνήσκει παντελῶς
ἄθῳος· ταῦτα δὲ ψευδῆς διαβολή,
φρικώδης εἶνε, πόθεν ὅμως ἀγνοεῖ.

Τὸ δακτυλίδιον τοῦ τῷ προεῖγγειλε
νὰ δώσ' εἰς τὴν Εὐνίκην, ἣτις ἔγεινε
χριστιανή, καὶ λόγον πρὸς αὐτὴν νᾶπῆ
παρήγορον· κατόπιν ἐκοινώνησεν
ἄθῳοις, καὶ κάτω εἰς τὰ γόνατα
πεσών, τὴν τοῦ δημίου πληξὶν μ' ἤρεμον
τὸ πρόσωπον ἐδέχθη, ὡς ἐὰν τυχὸν
κοινὴν τινα νὰ πράξῃ πρὸς ἐμελλε·

«τὸν βασιλέα συγχωρῶ» ἀνέκραξε,
κ' ἡ κεφαλή τοῦ παραχρῆμα ἔπεσε.
ΘΕΟΔ. Ἡ κεφαλή τοῦ λέγεις, τίνας; πρὸς Θεοῦ
ὀμίλει. ΠΡΑΙΤ. Τοῦ Παυλίνου, ὡς διαταγὴν
ὁ πρῶτος εἶχεν ἔπειτα δ' ἐξόριστος
κι' ὁ Κύρος ἐδιώχθη. ΘΕΟΔ. Κ' εἶπε παντελῶς
ὅτ' εἶνε ἄθῳος τοῦ θανάτου τὴν στιγμὴν;

ΠΡΑΙΤ. Τὸν ἱερέα νάρωτῆσης δύνασαι

ΘΕΟΔ. Ἀλλὰ πῶς τότε ψεῦμα τόσον φοβερὸν
ἐψεύσθ' ἢ Εὐδοκία; ΠΡΑΙΤ. Ἴσως ταρχῆν
αἱ φρένες ἔχουν ὅτε πίπτ' ὁ πέλεκυς

ΘΕΟΔ. Τὸ ἐναντίον λέγουν, τότε καθαροὶ
τὸ παρελθὸν προσβλέπουν καὶ τὰ μέλλοντα
προλέγουν... Πλὴν δὲν εἶπε τὴν βασιλίссαν;..

ΠΡΑΙΤ. Περὶ αὐτῆς μὲ σέβας μέγα ἔμιλησε
πῶς εἶνε ἀγνοτάτη. ΘΕΟΔ. Ἐκ τοῦ στόματος
τοῦ σοῦ, πῶς καὶ ἐκάστην λέξιν ἄσπλαγχοι
αἰχμαὶ προβαίνουν, σχίζουσι τὴν καρδίαν μου!
Καὶ σὺ, καὶ σὺ μὴν ἤλθες τὴν ταχεῖάν μου

νά εξελέγξης πράξιν; Οἴμοι! φίλτατον
ἓνα τῶν φίλων εἶχον. κ' ἦλθ' ὁ Σατανᾶς
ἀπὸ τῆς καρταρείας κατοικίας του
νά τὸν ἀρπάσῃ!... "Ὅχι, ἔκαμα καλά·
δὲν ἤμην ἄλλως βσιλεύς .. θάτάραττον
ἀπαύστως ὑποψίαί τὴν ἐμὴν ζωὴν·
κοινὸς ἀνὴρ τὴν κλίνην θάχῃ' ἀμίαντον,
κι' ὁ ἄναξ ὅπου διαβῆ, θά προκαλῆ
κρυφὰ τοῦ διαβόλου σκώμματα πικρά;
Πλὴν... πρᾶίτωρ, λέγε, τί αὐτὸν ἐκάμετε;

ΠΡΑΙΤ. Ὁ ἄναξ θά προστάξῃ, ἂν εἰς ὄρνεα
βορᾶν θέλουν τὸν ῥίψῃ, ἢ θά κηδευθῆ,
ὅπως ἀνήκει εἰς τὸ πρὶν ἀξίωμα.

ΘΕΟΔ. Εἰς φέρετρον θά ἴδω τὸν Παυλίνόν μου!

τίς ἔτι τὴν προχθὲς ἡμερῶν ἤθελε
τὸν λόγον τοῦτον μ' εἶπε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ νά ἐξορύξω δὲν θά προστάζον;
καὶ τώρα νά μοῦ λεγῶν ὅτι μελλοῦσι
νά τὸν σπαράξουν σαταβόρα ὄρνεα!

"Ὅχι, δὲν πράττει πλέον ἐγκλήμ' ὁ θανών,
οὐδ' ἔχουτιν οἱ ζῶντες ἐπὶ τῶν νεκρῶν
καμμίαν ἐξουσίαν· τούτους δέχεται
κακὸς ὁμοίους κι' ἐνακρέτους γῆ βωβή,
ὡς εἶνε καὶ τὸ πτώμα ΠΡΑΙΤ. Ὡστε πάρχυτα
ταφή νά δικτάξω μεγαλοπρεπῆς

νά γείνη τοῦ Παυλίνου; ΘΕΟΔ. Συμπαθεῖς λοιπὸν
σύ τὸν Παυλίνον; ἂν δὲ σύ αἰσθάνεσαι
συμπάθειαν, διότι ἴσως ἄλλοτε
καλὸν σοῦ εἶπε λόγον, τί νά αἰσθανθῶ
ἐγὼ δὲν πρέπει τώρα, ὅστις μετ' αὐτοῦ
τὸν βίον ὅλον φίλος διετέλεσα;
ὅστις ποτὲ τὰ χεῖλη τοῦ Παυλίνου μου
δὲν ἤκουσα νά εἶπουν λόγον δυσμενῆ!
Πλὴν... ὄχι, μέχρις οὐρανοῦ τὸ ἐγκλήμα
τὸ προφανές ἐβόα, καὶ νά ζήσωμεν

ἀμφοτέροι δὲν ἦτο πλέον δυνατὸν.
Ἐκεῖ ἐπάνω, ὅπου καθιρρίζεται
τῆς ἀνομίας ἡ ψυχὴ, θάνατα μωθῶ
μ' ἐκεῖνον πάλιν, ἔνα ζῶ μακχίριος
εἰς τοὺς αἰῶνας... τώρα μὲ τὰ δάκρυα
τὸ πρόσωπόν του θέλω βρέξῃ τὸ ὠχρόν.
Κι' ἂν τὸν κακοῦργον ὡς κριτῆς ἐφόνευσα,
ἀλλὰ τὸν φίλον θὰ θωπεύσ' ὡς ἀδελφός.
Ναί, πρέπει ἡ κηδεῖα μεγαλοπρεπῆς
νὰ γείνη. κ' ἂν εἶνε τοῦτο δυνατόν,
κανεῖς νὰ μὴ τὸ μάθῃ, ὅτι προσταγὴν
νὰ τὸν φονεύσῃν ἔδωκεν ὁ βασιλεύς.

ΠΡΑΙΤ. Οὐδεὶς γινώσκει τοῦτο, ἀνάξ, τὸ συμβάν.

ΘΕΟΔ. Τότε νὰ εἴπουν ὅτι τὸν κατέλαβεν
ἐξαίφνης νόσος τῆς καρδίας· θὰ θανῶν,
ὡς ἂν ἐγὼ δὲν εἶχον τὴν διαταγὴν
ἐκδώσῃ τοῦ θανάτου, ἀλλ' ὁ φίλος μου
εἰς τὴν ἀγκάλῃν τὴν ἐμὴν ἀπέθηκε.

ΠΡΑΙΤ. Ὅστιν θὰ γείνουν πάντα· ἔχετε, βασιλεῦ,
καμμίαν ἄλλην νὰ μοῦ δώσῃς προσταγὴν;

ΘΕΟΔ. Ἐν μόνον· τὸν ἡγάπηκε δὲν εἶν' ἀληθές;
ἐνίοτε νὰ λέγῃς τὸ πικροφίλιτον
ἄνομα τοῦ Παυλίνου, ναί, νὰ ἐρχεται·
αἰετοτε θὰ μ' εἶνε τοῦτο προσφιλέσ.
Ἄχ! ἀλλὰ κόπον μέγαν εἰς τὸ σῶμά μου
καὶ τὴν ψυχὴν νομίζω πῶς αἰσθάνομαι·
νὰ ἡσυχάσω πρέπει, νὰ φροντίτης σὺ
τὰ πάντα καθὼς εἶπον νὰ ἐκτελεσθῶν.

(Ὁ Πραίτωρ κατανεύει· ὁ Θεοδοῖος ἐξέρχεται εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον· εἰσέρχεται δὲ ἡ Εὐδοκία ὀλίγα δὲ βήματα ὀπίσθιν τὴν ἀκολουθοῦν ἀλλοχοί).

ΕΥΔΟΚΙΑ (καθ' ἐαυτήν).

Οὐδέποτε τὴν νύκτα τόσῃν ταραχὴν
ἠσθάνθην· ὁ Παυλῖνος ὡς νὰ ἔστεκεν
ὑπὲρ τὴν κλίνην τὴν ἐμὴν περίλυπος,

εἰς δὲ τὸν τράχηλόν του χίμα φαίνεται·
Θεέ μου, ποῖαν μέλλω εἶδῃσιν φρικτὴν
νὰ κούσω;

(Εἰσέρχεται ἡ Εὐνίκη με ἀρετὴ λευκὴν ἐνδυμασίαν).

Ἄλλὰ ποῖα εἶσαι, κόρη, σύ,
ἣτις ἐξαίφνης φθάνεις εἰκονίζουσα
τὴν θλιψὴν εἰς τὴν ὄψιν; Οἴμοι! προσταγὴν
ἔχω δομένην νὰ μὴν ἐμποδίζῃσι
τάς δυστυχεῖς νεάνιδας, ἂν θέλωσι
νὰ μ' ἴδουν· ἀλλὰ σὺ τοσοῦτον μὲ λυπεῖς!
ὁμίλησον, τί θέλεις; πῶς; τὰ χεῖλη σου
νὰ ὁμιλήσουσιν τὴν ἰσχὺν δὲν ἔχουσι;

ΕΥΝΙΚ. Βασίλισσά μου, σὺ τοὺς πάντας ἐλεεῖς,
καλεῖσαι μήτηρ, δυστυχῶν πρήγορος·
ἄχ! σῶσον τὸν Παυλίον, σπεῦσον παρευθὺς·
διότι μίαν ἂν βραδύνωμεν σπέρμαίν,
δὲν θέλει πλέον ἴδῃ τοῦ Ἥλιου φῶς.
ΕΥΔ. Τί λέγεις, ποῖα εἶσαι, σὺ, με πένθημα
τοσοῦτον ἦθος, ὦ Χρῆστε, τί ἤκουσά!

ΕΥΝΙΚ. Ἡ τοῦ Παυλίου εἶμαι δύστηνος μνηστὴ
κ' ἐπῆγα νὰ τὸν ἴδω, κείθεν ἔρχομαι
πλὴν οἴμοι! ποῖον εἶδον θεῶν, ἄνασσα!
τὴν κλίνην ἄνω κάτω, με χαρὰν δ' ἐκεῖ
ταρτάρειον ἐν βλέμμα βίψας φονικὸν
μοῦ εἶπε τῆς αὐλῆς ὁ ἀσχημ. ἰθρ. ἄνθρωπος·
«ὕπαγε τώρα, με νεκρὸν νομφεύθητι·
ἀπῆγαγον, ἀκούεις; τὸν Παυλινόν σου
οἱ δῆμιοι.» ΕΥΔΟΚ. Θεέ μου! καὶ θὰ εἶμαι ἴγῳ
φρικώδους τόσον συμφορᾶς παρτίτιος·
τί δύναμαι νὰ κάμω; (Πρὸς αὐλικόν) Τὸν Χρυσάφιον
νὰ προσκαλέσης ὕπαγε. ΕΥΝΙΚ. Τί δύναται
νὰ κάμη κείνος, κί ἂν ἐγκλίρωσ' ἔλθῃ δῶ;
τὸν βασιλέα μόνη ἂν ἰκέτευς,
νὰ κατορθώσης τοῦτο ἢ ἀδύνασο·
Βασίλισσά μου! σπεῦσον, τὸν φονεύουσι.

ΕΥΔΟΚ. Τὸν βασιλέα λέγεις; κόρη δυστυχής!
ἐκεῖνος τώρα μὴδ' ἐμὲ θέλει νᾶδῃ.

ΕΥΝΙΚ. Τότε δὲν εἶνε σωτηρία πρὸς ἐμὲ
μ' ἐκεῖνον ζῶσα θέλω νὰ ταφῶ κ' ἐγώ,
ὁ κόσμος ἀφοῦ τόσον ἔγειν' ἄσπλαγχνος.

(Κλίνει ἐπὶ ἀνκλίντου. εἰσέρχεται ὁ Γραμματεὺς).

ΕΥΔΟΚ. ὦ γραμματεῦ, εἰπέ μοι, τὸν Παυλῖνον σὺ
ἤκουσες πῶς ἀπᾶχουν δῆμιοι; **ΓΡΑΜΜ.** Αὐτὸ
δὲν ἤκουσα, πλὴν ἄλλο ἔμαθον φρικτὸν
ἐπίσης, ὅτι τάχιστα νᾶξοριθῆ
διέταξαν ὁ Κύρος. **ΕΥΔ.** Οἴμοι! μελανὰ
πῶς ἔγειναν τὰ πάντα! τί ὁ βασιλεὺς
ἔπαθεν ὥστε τιμωρεῖ σκληρότατα
τοὺς φίλους τῶν ἀρίστων, τοὺς προτρέψαντας
ἐμὲ νὰ λάβῃ βασιλείας καινῶν;
Ἐπὶ τοῦ θρόνου ποῖα ἀπροσδόκητα
μετὰ τοιαύτην εὐτυχίαν ἐρχονται
συμβάντα! νὰ φονεύουν ὅπου ἔλεγον
φιλάτους, νᾶξορίζουν μ' ἀποτρόπαιον
ἀτίμωσιν ἐκείνους, οὐς ἐκήρυττον
τὴν χθὲς ἡμέραν κόσμημα τοῦ σκήπτρου τῶν
Εἴθε καὶ νῦν νὰ ἤμην κόρη ἀφελής,
πρὸς τὴν φιλοσοφίαν πόθον ἔχουσα,
ἢ τόσον ὕψος αἴφνης; νᾶνχθῶ κ' εὐθύς
πρὸς βεβητότητα ἄβυσσον νὰ κρημνισθῶ!
Πλὴν... ποῖα αἴφνης μουσικὴ ἀκούεται;
ὡς πένθιμος... τίς τόσον θάπτεττι πρῶτ;
Ὅποια φρίκη! **ΕΥΝΙΚ.** Τίς, ἀκούω, θάπτεττι;
τίς λέγει μαῦρ' ἡμέρα πῶς ἀνέτειλεν
ἀπὸ λαμπάδων ὕμεναίου; **ΕΥΔΟΚ.** Τέχνον μου!
ἠσύχασε, δὲν εἶνε δυνατὴν αὐτὸ,
δὲν θάπτουν ὅσους δῆμιοι φονεύουσι.

ΕΥΝΙΚ. Ὑπάχω· τίς μοῦ λέγει ἔτι καὶ αὐτὸ,
ὅτι κηδεῖας δὲν θὰ τύχη.

(Φεύγει ὡς παράφρων).

ΕΥΔΟΚ. Δύστηνος!

μὴ τρέχης οὕτω. (Εἰτέρχεται ὁ Θεοδοσίος).

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Ποίαν ἤκουσ' ἔνδοθεν
ἀπὸ τοῦ Ἄδου ἐξεληθοῦσαν μουσικὴν!

Οἱ αὐλικοὶ ποῦ εἶνε; τίνα θάπτουσιν,
ὁ ἥλιος πρὶν ἔτι ἀναβῆ πολὺ;

ΕΙΣ ΑΥΤ. Οὐδεὶς ἡμῶν γινώσκει τοῦτο, βασιλεῦ;

ΘΕΟΔ. Κι' ὅμως ἐγὼ γινώσκω, ὅστις ἔδωκε
διαταγὴν τὸν φίλον νὰ κηδεύσωσι.

Εἰπέτε νὰ μὴ τρέχουν, ἐπὶ τοῦ ὠχροῦ
προσώπου του νὰ χύσω θέλω δάκρυα.

(Εἰσέρχεται ὁ Χρυσάφιος).

Χρυσάφιε, τί εἶνε, πῶς περίφροντις
τὴν ὄραν ταύτην φθάνεις, ἔμαθες καὶ σὺ
ὅτι δὲν ἔχω πλέον τὸν πιστότατον

τῶν φίλων μου καὶ μαθητῶν σου πάς ἐγείνεν
ὁ κόσμος ἐμπροσθέν μου. **ΧΡΥΣ.** Ἄπηνε, ἔμαθον,

ἀλλὰ νὰ σ' ἀποδώσω πάλιν, βασιλεῦ,
τὸν φίλον θέλω· κι' ἂν τὸ σῶμα τὸ νεκρὸν
ὑπὸ τὴν γῆν θὰ μένη, τὴν ψυγὴν αὐτοῦ
νὰ ἔχης πάλιν ἀγνοτάτην καθὼς πρὶν.

ΘΕΟΔ. Φεῦ! ποίας λέξεις μ' εἶπες! τὴν βασίλισσαν
νὰ μ' ἀποδώσης ὅμως, πρέπει μὴ ψεύδῃ,
πρὶν ἀποδείξῃς τὴν φιλίαν ἄδολον.

ΧΡΥΣ. Μὲ δύο λέξεις πᾶται διχλύονται
τοῦ ψεύδους αἱ πλεκτάναι· ταύτην τὴν στιγμὴν
ἀπήγχθ' Ἰούδας νέος τὸν ὧς ὁ Χριστὸς
ἀγνὸν φονεύσας ἄνδρα μὲ διαβολῆς.

ΘΕΟΔ. Ποῖος ἀπήγχθ' Ἰούδας; **ΧΡΥΣ.** Ὅστις ἀναψε
ζηλοτυπίαν τόσην εἰς τὸ στήθος σου·
ἀπήγχθη καταλείπων ἔδ' ἐπιστολήν,
ἣν ἀναγνώσας θέλεις τάχιστα πεισθῆ
πῶς πάντα ταῦτα ἦσαν κεφαλῆς κακῆς

τεχνάσματα. ΘΕΟΔ. Πῶς τρέμω! τὴν ἐπιστολὴν
δῶσέ μου· ποῖος κεραιυδὸς μ' ἐκτύπησε!

(Ἀναγινώσκει).

« ὦ βασιλεῦ, τοιοῦτον δὲν ἐπρόσμενα
δυστύχημα νὰ ἔλθῃ· φεῦ! τὸν πειωτόν σου
νὰ θανατώσῃς φίλον· τί δ' ἐκέρδισα
ὁ ἄθλιος ἐκ τούτου; περιττότερον
μ' ἐμίσησ' ἢ Εὐνίκη, οὐδὲ δύναμι
νὰ ζήσω πλέον, βλέπων φάντασμα
φρικτὸν ἐπάνωθέν μου· ἀδιάκοπα
«ἀπόθχνε.» μοῦ λέγει ὅμοια καὶ σὺ
ὁ τὴν πλεκτάνην πλέξας· ἦσαν ψεύματα,
ὅσα σοῦ εἶπον, πάντῃ, γίνωσκε καλῶς·
οὐδ' ἐφάντάσθη ὁ Παυλῖνος τόποτε
κακούργημα τοιοῦτον. ΘΕΟΔ. » Εἰς τὴν κεφαλὴν
ὅποια φλόξ με καίει! πάστε παστε
τὰ δίστομά σας ζίφη, νὰ κτυπήσετε
εἰς τὴν καρδίαν φίλου, ὅστις ἤκουσεν
ἐπιπολαίως τόσον τὴν διαβολὴν
τὸν βασιλέα ἐκ τοῦ θρόνου βίψατε,
ὅστις τὸν σύντροφόν του ἐθελόκρωτε
τὸν ἄριστον ἀπάντων. ΧΡΥΣ. Πόσον ἀληθῆ
τὸν λόγον τοῦτον εἶπα; ΘΕΟΔ. Ὅχι, μηδ' ἐγὼ
νὰ ζήσω πλέον μετ' αὐτὸ δὲν δύναμι
τὸ ἔγκλημα· Κανθάρχη! σὺ τὸν νοῦν ἀμβλύς,
ἡσθάνθης τοῦτο τόσον, ὥστε μετ' αὐτὸ
συνείδησις νοσοῦσα σὲ κατέπιψε·
κ' ἐγὼ τοιαύτην θάχω κεφαλήν κακὴν
ἐπὶ τῶν ὤμων; ὄχι, καταθρύσκατε
οἱ τοῖχοι ταύτην, ὅπως μὴ τὰ ὄμματα
τὴν βλέπουν τῶν ἀνθρώπων.

(Ἵπάγει νὰ κτυπήσῃ τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τῶν τοίχων).

ΧΡΥΣ. Οἴμοι! βασιλεῦ,

ποία μανία σὲ κατέχει φοβερά.

ΘΕΟΔ. Μανία, ναι, μανία· τί! ὁ χωρικὸς

τὸν φίλον θὰ θωπεύῃ. θὰ τὸν βοηθῇ
εἰς τὰς ἀνάγκας. ἄρχων δὲ ὑπέρτατος,
τῶν πάντων ἔχων χρεῖαν, ὅπως ἴσταται
καὶ πάντων μᾶλλον ὑψηλά, διὰ κοινοῦ
διαβολὴν ἀνθρώπου ξίφος δίστομον
εἰς τοῦ φιλτάτου τὴν καρδίαν θὰ ὤβῃ;
Συντρίψατε τὸ στέμμι, τὴν πορφύραν μου
εἰς βόρβορον ἀφῆτε δυτωδέστατον·
ἀντὶ χιτῶνος σάκκον θὰ περιβληθῶ,
εἰς ἔρημον νὰ πνέω κυστικὴν πνοήν,
ἢ ζῶν εἰς τάφον σκώληκας θὰ γεύωμαι,
ἕως νὰ πλύνω ἀνομίαν, ἣν οὐδεὶς
ἔπραξεν ἰδιώτης.

(Εἰσάγεται ἡ Πυλχεοία).

ΠΟΥΛ. Τί σημαίνουσιν

ἐδῶ φωναὶ τοιαῦται ἀγριώταται;
τὸν βασιλέα μὴπως αἰφνης ἀπειλοῦν;
ΘΕΟΔ. Μὴ βασιλέα λέγε, πλέον, ἀδελφί,
τὸν δῆμιον τοῦ φίλου καλεσον ἐμέ.

ΠΟΥΛ. Τί λέγεις, ἀδελφέ μου; τί, ἐξήγησον,
Χρυσάφιε, συμβαίνει; ΧΡΥΣ. Εἰς διαβολὴν
ὅλως ψευδῆ πιστεύσας, νὰ φονεύσωσιν...

ΘΕΟΔ. Ναί, λέγε το, εἰπέ το· φοριζῆς καὶ σύ;

ΧΡΥΣ. Αὐγούστα, τὸν Πκυλῖνον ἀπωλέσαμεν.

ΠΟΥΛ. Πῶς εἶπας; τὸν Πκυλῖνον! ΧΡΥ. Ναί, ζηλότυπος
ὄρμη τοιοῦτον ἔφερε δυστύχημα.

ΘΕΟΔ. Τί στέκεις; πῶς εἰς ἄλλας πράξεις εὕρισκας
μεγάλας ἐπιπλήξεις; τώρα δ' ἄλλος
μὲ βλέπεις· μὴ δισταζῆς, ἔχεις μόνη νοῦν·
τὸ σκῆπτρον λάβε, καὶ διάταξον εὐθὺς
νὰ μὲ δικάσουν ἀμερόληπτοι κριταί,
εἰς κύνας νὰ μὲ ρίψουν. ΧΡΥΣ. Ὁ φυλόςβιος
Κυνθάρης, φθόνον τρέφων, μᾶλλον αἷτιος,
Αὐγούστα, τούτου τοῦ συμβάντος ἔγεινε.

ΠΟΥΛ. Φεῦ! μᾶλλον λέγε ἀναξ ἐπιπόλαιος,

πάν κάπτων ὅτι πρὸς αὐτὸν προσέρριπτον,
ἀρκεῖ μὲ τέχνην τοῦτο νὰ ἐγίνετο.

Δὲν τῶλεγα πολλάκις, ὅτ' ὑπέγραφες
μὲ τόσην εὐκολίαν, ὅτι καὶ τὴν σὴν
θὰ ὑπογράψης καταδίκην κάποτε;

Ἰδοὺ μὲ ποῖον φοβερὸν δυστύχημα
ἐκπλύνεις τῶρα ὅσα πρὶν θὰ ἔπραξες
ἐγκλήματ' ἀποστέλλων εἰς τὸν δῆμιον
πολλοὺς ἀθώους. Νῦν δὲ μάτην τί θρηνεῖς;

τί; νὰ φονεύσης σεαυτόν; νὰ καταβῆς
ἀπὸ τοῦ θρόνου σκέπτεσαι; φρονεῖς λοιπὸν
ὅτι τοιοῦτον ἔχεις σὺ δικαίωμα,

ὥστε νὰ θρίζης καὶ αὐτὴν τὴν πρόνοιαν
τοῦ θεοῦ, ἣτις τὴν ζωὴν σοῦ ἔδωκε,
ἣτις μονάρχην μέγαν σὲ ἀνύψωσε.

Ἐν δένδρου φύλλον, νέε ἐπιπόλαιε,
δὲν πίπτει δίχως νὰνε θέλημα Θεοῦ;
μια ψυχὴ δὲν φεύγει ἀπὸ τοῦ θνητοῦ

σχηνώματος πρὸς τοὺς νόμους τοῦ παντός·
καὶ ταύτην, ἣτις νῦν σὲ πλήττει συμφορὰ
φρικώδης ὄντως, οἷα σπάνιαι θνητὸν

εὔρε, διότι μᾶλλον τὸν μονογενῆ
υἱὸν βεβαίως μήτηρ δὲν ἠγάπησεν,
ὅσον ἠγάπας σὺ τὸν φίλον τὸν πιστόν,

ταύτην νὰ πάθης ἦτο κέλευσμα Θεοῦ,
ὅπως νοήσης ποῖον ἔχεις ὑψηλὸν
καθηκόν, πάντα νὰ διερευνᾷς καλῶς,

ὅπως μὴ πάθῃ τις ἀναίτιος κακόν.

(Ἀκούετα: ἐκ νέου πένθιμος μουσικῆ, εἰσερχεται δὲ ἀγγελιαφόρος τις)·

Ἄλλὰ τί οὗτος θέλει, ὅστις κατηφῆς
τοσοῦτον αἴφνης ἔρχεται; ΑΓΓΕΛ. Προφθάσατε,
διότι τὴν κηδεῖαν ἐσταμάτησαν,
τὸν δὲ νεκρὸν δὲν κρύπτουν εἰς τὸν τάφον του.

ΠΟΥΛ. Ποῖον νεκρὸν μὲ θράσος ἐμποδίζουσι
νὰ θάψουν; τοῦτο τὸ δικαίωμα θνητὸς

δὲν ἔχει ΑΓΓΕΛ. Πλὴν βικίως δὲν ἐμπόδισαν,
νὰ θάψουν τὸν Παυλῖνον· λυπηροὺς ἐνῶ
ὑμνοὺς βραδέως βαίνοντες οἱ ἱερεῖς
ἔψαλλον, αἶφνης ἔτρεξεν ἐπάνω του
ὡς μαινομένη κόρη· θάμβος δ' ἔπικτας
κατέλαθε· σιγῶντες ἴσταντ', οὐδ' ἐμπρὸς
βαδίζοντες κι' ὀπίτω μὴ στρεφόμενοι.

ΠΟΥΛ. Τίς εἶν' ἡ νέα αὕτη; ΑΓΓΕΛ. Λέγουσι, μνηστὴ
πῶς εἶχε γείνη τοῦ Παυλῖνου μυστικά.

ΠΟΥΛ. Ὡ δὴ τήνος νεῦνις! νάι, τὸ ἤκουον
πῶς τὸν Παυλῖνον κόρ' ἠγάπα ἔθνική·

ΑΓΓΕΛ. Τώρα, μοῦ λέγουν, ἔγεινε χριστιανή.

β'. ΑΓΓΕΛ. Ὡ βασιλεῦ, τοὺς δύο τί θὰ κάμωσι
νεκροὺς μὲ πέμπουν νῆρωτήσω. ΠΟΥΛ. Πρὸς ἐμὲ
θῆποτκνθῆς νὰ λάβῃς τὴν ἐπάντησιν.

Τίς ἄλλος πάλιν αἶφνης ἐπέσε νεκρός;

β'. ΑΓΓΕΛ. Ἐπὶ τοῦ ἐπιθους τοῦ Παυλῖνου ἐπέσεν
ἄψυχος ἡ μνηστὴ του· τότε οἱ λυγαὶ
εἰς τὴν κορδίαν ἄλγος ἔφεραν δεινόν.

ΠΟΥΛ. Τοσοῦτον τὸν ἠγάπα! κόρη δύσμοιρος.

β'. ΑΓΓΕΛ. Θυνόντος τοῦ Παυλῖνου, δὲν ἠδύνατο

νὰ ἐπιζήση πλέον. ΠΟΥΛ. Ἄν χριστιανή,
ὡς λέγεται, ἦτο, θάψατε κι' αὐτὴν ἐγγὺς
τοῦ προσφιλοῦς μνηστῆρος· εἰς τὴν ἔπειτα
ζῶν τὴν αἰωνίαν νὰ φορέσωσι

στεφάνους ἀθανάτους. β'. ΑΓΓ. Ταῦτ' εἰς τὸν λαὸν

νὰ εἶπω; ΠΟΥΛ. Καὶ ταχέως μὴ πορεύωνται·
πλησίον των νὰ κλάσῃ πρέπ' ὁ βασιλεὺς
τὴν δυστυχίαν τχύτην. Τί κατέπεσε
ἐπὶ τῆς γῆς, ὦ τάλας Θεοδόσιε;

(Ἔρχεται ἡ Εὐδοκία).

Ἴδου κ' ἡ σύζυγός σου! εἰς τὰ γόνατα
νὰ πέτης τχύτης πρέπει, μὲ γλυκύτητα
παρηγορίαν νὰ σοῦ δώτῃ, τὸν Θεὸν
νὰ ἱκετεύσῃ διὰ σέ· ἐγέρθητι!

ΘΕΟΔ. Ἡ Εὐδοκία ἦλθε... ναί, συγχώρησιν
ζητῶ.

(Κάμνει νὰ γονατίσῃ ἔμπροσθέν της).

ΕΥΔΟΚ. Μή... σήκω, δός μου, δός τὴν δεξιάν·
ὡς βρασιλεὺς ἀρμόζει καὶ τὴν συμφορὰν
αὐτὴν νὰ ὑπομείνης· ἅπαντ' ἔμαθον·
κ' ὅμως οὐδὲν τοιοῦτον εἶνε ἔγκλημα,
ὥστε συγγνώμην νὰ μὴ δίδῃ ὁ Θεός,
ἂν πλύνη τὴν ψυχὴν ἢ μεταμέλεια.
Σὺ δὲ μεγίστου βρασιλείου μέγιστος
μονάρχης, χρέος ἔχεις νὰ μὴ κάμπτεσαι
μικροψυχῶν πρὸς τύχην ἀπροσδόκητον·
ἀλλὰ νὰ λάβῃς μάλλον μέγα δίδαγμα,
πεποίθησιν δὲ νάχῃς εἰς τὴν ἀρετὴν
ἣν ὠμολόγησις ὅτι ἔχ' ἡ σύζυγος.

ΠΟΥΛ. Εὐγε! τοιαύτην ὄντως γλώσσαν συνετὴν

ἔκ νεῶν προσηλάσκων, ἣτις νάμματα
φιλοσοφίας ποτίσθηισα πρότερον.

εἰς τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν ἔπειτ' ἔστρεψε.

Ἐγὼ δὲ θέλω εἰς τὸν λόγον τὸν σοφὸν
ὡς ἀδελφὴ προσθέσῃ νεῶν ἐντολήν.

Ἄρκουν δὲν εἶνε τοῦτο, μεταμέλεια
νὰ νίψῃ τὴν ψυχὴν του· πρέπει κι' ὁ λαὸς

νὰ ἐννοήσῃ τοῦτο, πρέπει τὸν νεκρὸν
ὡς φίλον νὰ θρηνήσῃ, τὴν δὲ σύζυγον,

ἣν τόσον μ' ὑποψίαν ὅλως ἄτοπον
ἐπίκρανε, νὰ πέμψῃ πράξεις ἀγαθὰς

νὰ πράξῃ εἰς ὅλον τὸ εὐρὺ βρασιλεῖον·

μονάξ, ναοὺς νὰ κτίσῃ, χήρας κι' ὄρφανὰ
νάνακουφίσῃ, κ' ἐνθα πρῶτος ὁ Χριστὸς

ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ,
νὰ δώσῃ πλοῦτον μέγαν, ὅπως τοῦ Θεοῦ

ἡ δόξῃ λάμψῃ, πάντες δ' οἱ ἀλλόδοξοι
λαοὶ πρὸς τοῦτον εὐγνωμόνως νὰ στραφούν·

Ἐγέρθητι, σοὶ λέγω, Θεοδόσιε,

τοιαῦτα πράξον. ΘΕΟΔ. Ὅταν ἐκ Θεοῦ σοφῶς
τοιαῦτα λέγῃ ἀδελφῆ, θά σηκωθῶ.
Ναί, θέλω, θέλω νὰ πνιγῶ εἰς πέλαγος
δακρύων καταβρέχων τοῦ Παυλίνου μου
τὸ στήθος... θέλω πανταχοῦ τὸ ἔκκλημα
τοῦ βασιλέως νὰ κηρύξω ΠΟΥΛ. Ἄγωμεν!
οἱ πάντες πρέπει νὰ τιμήσωμεν ταφὴν
τοσοῦτον ἐναρέτου νέου, κ' ὕστερον,
ὅταν ἀγρία θλίψις καταπραῦνηθῇ,
εἰκόνα τοῦ Παυλίου θά προστάξωμεν
νὰ κάμῃ καλλιτέχνης ἐπιτήδειος,
κ' εἰς τὴν εἰκόνα κάτω μέλλει νὰ γραφῇ
ὁ βασιλεὺς τοῦ κόσμου, ὅταν κρίνετε
μὴ σπεύδετε διόλου· φέρετε θάνατον
ταχεῖα κρίσις μ' ἐπιπόλαιον τὸν νοῦν.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΔΟΚΙΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000020857

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΚΡΗΤΗΣ, ἔπος ("Ἐκδοσις β'.)	Δραχ.	4
Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ, ἐποποιία τῶν ἀρχαίων	"	6
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΑΣ, ἔπος ἱστορικόν	"	4
Η ΜΑΝΝΑ ΤΟΥ ΓΕΝΝΙΤΡΑΡΟΥ)		
Α ΜΒΡΟΣΙΟΣ Ο ΜΕΔΙΟΔΑΝΩΝ).	"	3
Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΜΑΝΕΤΑΣ	"	1
Ο ΘΕΟΔΩΤΗΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	"	4
Η ΧΡΥΣΟΜΑΛΛΟΥΣΑ ΤΩΝ ΣΦΑΚΙΩΝ)		
ΑΔΗΜΠΕΗΣ Ο ΚΑΚΟΔΙΚΙΩΤΗΣ	"	4
ΦΙΛΙΠΠΟΣ Ο ΜΑΚΕΔΩΝ τραγωδία,	"	2
Ο ΠΛΟΥΤΗΣΑΣ ΣΚΥΤΟΤΟΜΟΣ, κωμωδία	"	2
Η ΧΡΗΣΤΙΑΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ, τραγωδία	"	2
ΑΓΙΣ Ο ΕΥΔΑΜΙΔΑ, τραγωδία	"	2
ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ Ο ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΣ, τραγωδία)		
Ο ΤΟΚΟΓΛΥΦΟΣ ΨΗΦΟΘΗΡΑΣ, κωμωδία)	"	4
Η ΑΗΣΤΟΣ, κωμωδία		
ΠΕΤΡΩΝΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ, τραγωδία	"	4
ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΦΩΚΑΣ, τραγωδία		
ΑΤΥΣ Ο ΛΥΔΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ, τραγωδία)		
Ο ΔΣΩΤΟΣ ΣΩΦΡΟΝΙΖΟΜΕΝΟΣ, κωμωδία)		
Ο ΚΡΙΣΠΟΣ, τραγωδία ("Ἐκδοσις β'.)	"	2
ΟΙ ΤΥΡΑΝΝΟΚΤΟΝΟΙ, τραγωδία	"	4
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ο ΜΑΚΕΔΩΝ, τραγωδία)		
Ο ΓΕΝΙΤΣΑΡΟΣ, τραγωδία	"	4
Η ΧΑΙΔΕΜΕΝΗ, κωμωδία		
ΠΑΝΘΕΙΑ Η ΣΟΥΣΙΣ, τραγωδία)		
Η ΚΑ ΕΦΤΟΠΟΥΛΑ, τραγωδία	"	4
Η ΚΕΡΑ ΦΡΟΣΥΝΗ, τραγωδία		
Η ΠΕΘΕΡΑ, κωμωδία		
ΤΟΜΥΡΙΣ, τραγωδία		
ΔΑΜΠΡΟΣ ΤΖΑΒΕΛΑΣ, δράμα	"	4
ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ ΚΑΙ ΘΕΟΔΩΡΑ		
ΕΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΚΗΠΟΥΡΟΣ		
ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ, δράμα		
ΚΑΤΣΑΝΤΩΣΗΣ "		
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ ΚΑΙ ΚΛΕΙΣΟΒΑ, δράμα	"	4
Ο ΨΑΡΑΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ κωμωδία)		
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ, τραγωδία.	"	1,25
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΙ ΟΔΥΜΠΑΣ, τραγωδία	"	50
ΣΚΕΝΤΕΡΜΠΕΗΣ, τραγωδία	"	1
Ο ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, δράμα	"	1
Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΗΣ ΜΑΝΝΑΣ ("Ἐκδοσις β'.)	"	50
ΚΑΛΟ ΚΑΙ ΚΑΚΟ ΠΑΙΔΙ, κωμωδία	"	1

Τιμᾶται δραχμῆς 1.